

ПРОЄКТ

**Стратегія розвитку
Глодоської сільської територіальної громади
на 2026 - 2027 роки (з перспективою розвитку
до 2034 року)**

2026 рік

ЗМІСТ

1	Методологія процесу розробки Стратегії розвитку громади		5
2	Соціально-економічний профіль громади		12
2.1	Історичний розвиток		12
2.2	Географічне розташування		17
2.3	Природно-ресурсний потенціал		19
2.3.1	<i>Земельні ресурси</i>		19
2.3.2	<i>Природні об'єкти та біорізноманіття</i>		21
2.3.3	<i>Клімат</i>		22
2.3.4	<i>Ґрунти та корисні копалини</i>		22
2.3.5	<i>Водні ресурси</i>		23
2.3.6	<i>Екологічна ситуація</i>		23
2.4	Характеристика населення		26
2.5	Наявна інфраструктура		28
2.5.1	<i>Транспортна інфраструктура</i>		28
2.5.2	<i>Вуличне освітлення</i>		30
2.5.3	<i>Місцевий транспорт</i>		31
2.5.4	<i>Житлово-комунальне господарство</i>		32
2.5.4.1	<i>Водозабезпечення</i>		32
2.5.4.2	<i>Електропостачання та теплопостачання</i>		33
2.5.5	<i>Послуги зв'язку</i>		34
2.5.6	<i>Соціальна інфраструктура</i>		34
2.5.6.1	<i>Заклади освіти</i>		34
2.5.6.2	<i>Заклади культури та дозвілля</i>		43
2.5.6.3	<i>Розвиток спорту</i>		47
2.5.6.4	<i>Заклади охорони здоров'я</i>		48
2.5.6.5	<i>Соціальні послуги</i>		50
2.6	Участь у громадському житті та процесах прийняття рішень.		53

2.7	Економічний розвиток		54
2.7.1	<i>Містобудівна документація</i>		55
2.7.2	<i>Трудові ресурси</i>		55
2.7.3	<i>Торгівля</i>		57
2.8	Фінансово-бюджетна ситуація		58
2.8.1	<i>Доходи бюджету</i>		59
2.8.2	<i>Видатки бюджету</i>		62
2.9	Органи управління громадою		67
2.10	Органи самоорганізації населення та громадських об'єднань		68
2.11	Вплив війни на розвиток громади		68
2.11.1	<i>Служби та системи безпеки у громаді</i>		68
2.11.2	<i>Вимушено переміщені особи</i>		70
3	SWOT – аналіз Глодоської територіальної громади		72
3.1	Порівняльні переваги, виклики і ризики Глодоської сільської територіальної громади		76
4	Головні чинники стратегічного вибору		78
4.1	Сценарії розвитку Глодоської сільської територіальної громади		78
4.2	Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку		79

4.2.1

..... 80

4.2.2	<i>Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень</i>		81
4.2.3	<i>Результати інерційного сценарію</i>		81
4.3	Оптимістичний сценарій розвитку		82
4.3.1	<i>Базові припущення оптимістичного сценарію – національний рівень</i>		82
4.3.2	<i>Базові припущення оптимістичного сценарію – місцевий рівень</i>		83
4.3.3	<i>Результат оптимістичного сценарію</i>		84
4.4	Базовий сценарій розвитку – поступове відновлення та реновація		85

4.4.1

..... 85

4.4.2	<i>Базові припущення реалістичного сценарію – місцевий рівень</i>		87
4.4.3	<i>Результат реалістичного сценарію</i>		88
5	Стратегічне бачення розвитку Глодоської сільської територіальної громади		89
5.1	Напрацьовані версії стратегічного бачення розвитку Глодоської сільської територіальної громади		90
5.2	Фінальна версія стратегічного бачення розвитку Глодоської сільської територіальної громади		91
6	Стратегічні цілі, оперативні цілі та завдання розвитку громади		91
7	Аналіз відповідності положень Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2026-2027 роки		98
8	Основні етапи та механізми реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади		100
9	Моніторинг та оцінка результативності реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади		101
10	Фінансове забезпечення реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади		105

1. Методологія процесу розробки Стратегії розвитку громади.

Підготовка Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади (далі – Стратегія) відбувалася у складних умовах воєнного стану через збройне вторгнення Російської Федерації на територію України та її вплив на територіальні громади, що призвело до суттєвого погіршення демографічної ситуації, загострення кризових явищ в економіці і ускладнення умов ведення бізнесу, необхідності підвищення ролі безпеки та стійкості до зовнішніх чинників, переформатування системи охорони здоров'я, активізації зусиль та спроможностей для подолання викликів та забезпечення виконання завдань місцевого самоврядування.

Україна стоїть на шляху отримання членства в Європейському Союзі, активізації виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами; продовження реформи децентралізації у частині реалізації реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади з урахуванням нових викликів, що постали у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України; запровадження нових підходів до стратегічного планування та фінансування регіонального розвитку, що регламентується змінами до основних законодавчих та нормативно-правових актів України, зокрема, Закону України "Про засади державної регіональної політики" та Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки, у частині розширення можливостей для реалізації ініціатив різного рівня, розвитку людського капіталу, відновлення підприємницької діяльності тощо.

Методологічною основою для підготовки Стратегії є:

1) Закони України:

"Про місцеве самоврядування в Україні"; "Про засади державної регіональної політики" (із змінами); "Про стратегічну екологічну оцінку" (із змінами);

2) постанови Кабінету Міністрів України:

від 05 серпня 2020 року № 695 "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки" (із змінами);

від 04 серпня 2023 року № 816 "Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів" (із змінами);

від 15 березня 2024 року № 305 "Деякі питання проведення моніторингу та оцінювання державної регіональної політики" (із змінами);

3) наказ Міністерства економіки України від 10 червня 2024 року №14563 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування смартспеціалізації на регіональному рівні".

У цілому Стратегія розроблялась у ситуації невизначеності та великому ризику впливу зовнішніх факторів. У той же час наявність стратегічного документу значно розширює можливості щодо розвитку Глодоської територіальної громади. Стратегія визначає середньострокове бачення, пріоритетні проблеми, вирішення яких сприятиме розвитку та досягненню мети. Наявність Стратегії - це насамперед послідовність управлінських дій та упорядкування фінансування громади, що позитивно вплине на її розвиток. Стратегія розвитку є ключовою ланкою стратегічного управління на рівні Глодоської територіальної громади.

Ініціаторами розробки Стратегії є апарат виконавчого комітету Глодоської сільської ради.

Принципами розробки Стратегії є:

- Відповідність нормативним вимогам.
- Врахування принципів прав людини та демократії.
- Встановлення взаємозв'язку із стратегічними документами на рівні громади та регіону у межах застосування програмно-цільового підходу управління.
- Партисипативний підхід до розроблення та впровадження Стратегії розвитку громади.
- Релевантність Стратегії розвитку потребам основних стейкхолдерів та загальнодержавному контексту.
- Об'єктивність – Стратегія розвитку розроблена на підставі статистичних даних, результатів опитування громадськості та визначає реально досяжні цілі.
- Обґрунтованість та доцільність – визначає чіткі цілі та заходи щодо їх досягнення.
- Забезпечення сталого розвитку - забезпечує розвиток для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Головними пріоритетами у розробці Стратегії були забезпечення відкритості та демократичності процесу, гендерної рівності та залученості стейкхолдерів.

У межах розробки Стратегії проведені:

- засідання робочої групи з розробки проєкту Стратегії;
- онлайн опитування громадськості (мешканців і бізнесу);
- постійні консультації з експертами U-LEAD;

- винесення на обговорення стейкхолдерам результатів поетапної розробки Стратегії та отримання пропозицій від них;
- громадське обговорення проєкту Стратегії.

Для забезпечення прозорості інформація про процес розроблення Стратегії супроводжувався інформаційною кампанією на офіційному сайті Глодоської територіальної громади, метою якої є не тільки інформування про хід розробки Стратегії, а й вивчення думки та отримання зворотного зв'язку.

Впровадження розробленої Стратегії покладається на апарат виконавчого комітету Глодоської сільської ради, однак для успішного втілення поставлених цілей та реалізації проєктів розвитку необхідно було залучити всіх стейкхолдерів, включаючи всі задіяні структурні підрозділи громади, комунальне та приватні підприємства, донорів та інших партнерів.

Важливо зазначити, що Стратегія фіксує напрями розвитку Глодоської територіальної громади, але є гнучким документом на проєктному рівні. Тому важливо на постійній основі здійснювати моніторинг та оцінювання процесу реалізації Стратегії та адаптувати її передусім до зовнішніх викликів.

Стратегія визначає стратегічні та оперативні цілі, завдання та заходи, виконання яких передбачає координацію спільних дій місцевих органів влади у співпраці з представниками бізнесу та громадськості задля втілення в громаді протягом періоду її реалізації єдиної політики щодо забезпечення стабільного соціально-економічного стану та створення належних умов для життєдіяльності населення.

В основу Стратегії покладено ключові пріоритети галузевого і регіонального розвитку, визначені як на державному, так і на регіональному рівні, та спрямовані на забезпечення сталого людського розвитку, з урахуванням впливу сучасних внутрішніх і зовнішніх ризиків, а саме:

- посилення оборони, обороноздатності, безпекової спроможності;
- зміцнення економічної і фінансової стійкості, зокрема шляхом реалізації відповідних програм підтримки і стимулювання розвитку бізнесу;
- відновлення, збереження та забезпечення належного функціонування об'єктів енергетичної інфраструктури, розвиток альтернативних джерел енергозабезпечення;
- виконання соціальних програм і допомога людям, підтримка громадян, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- реалізація ветеранської політики;
- створення належних безпечних умов для надання якісних, доступних адміністративних і публічних послуг, зокрема послуг освіти, охорони здоров'я та ін. з дотриманням безпекових вимог;
- відновлення об'єктів житлової, соціальної, комунальної інфраструктури;
- розвиток інформаційних технологій;
- адаптація системи управління регіональним і місцевим розвитком до процедур і кращих практик ЄС.

Процес розробки Стратегії був колективною роботою членів Робочої групи з розроблення Стратегії розвитку громади, склад якої затверджено

розпорядженням Глодоського сільського голови від 06 жовтня 2025 року № 155-р (втратило чинність згідно з розпорядженням Глодоського сільського голови від 02 лютого 2026 року № 10-р «Про розробку Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади») (далі – Робоча група).

Робоча група представляла інтереси всіх зацікавлених сторін і гендерних груп (чоловіки - 17 % та жінки - 83 %) та були уповноваженими за формування пропозицій щодо Стратегії.

Процес підготовки Стратегії здійснювався з дотриманням принципів відкритості, паритетності, координації та об'єктивності.

З метою забезпечення дотримання під час підготовки Стратегії принципів відкритості та паритетності Глодоською сільською радою:

проведено опитування шляхом анкетування представників бізнесу та мешканців громади з метою визначення основних проблем громади;

на офіційному веб сайті Глодоської сільської ради створено розділ «Стратегія розвитку громади».

Розроблення, затвердження, реалізація, здійснення моніторингу та оцінювання реалізації Стратегій є складовими єдиного стратегічного планувального циклу, що передбачає таку послідовність процесів:

аналіз – вивчення ситуації, основних переваг та проблем, оцінка ситуації, збір статистичних даних, проведення необхідних опитувань, проведення на цій основі профільного та SWOT-аналізу;

планування – визначення стратегічного бачення, стратегічних і операційних цілей, способів реалізації завдань і заходів, а також ключових результативних показників досягнення встановлених цілей Стратегії, з урахуванням критеріїв та індикаторів розвитку громади;

впровадження – розроблення та затвердження Плану впровадження, формування кошторису з урахуванням цілей, визначених у Стратегії, реалізація проєктів розвитку, моніторинг досягнення цілей та їх коригування у разі необхідності;

оцінювання – визначення результатів впливу реалізації Стратегії на розвиток громади, оцінка впровадження принципів демократичних цінностей, досягнення інших запланованих результатів та врахування їх у наступному планувальному циклі.

Методологія розробки Стратегії розвитку включає наступні етапи:

I Етап – Підготовчий (попереднє планування).

Підготовчий етап роботи над Стратегією включає кілька кроків, основними серед яких є: розроблення методології роботи над Стратегією, складання плану роботи, комунікаційного плану, створення Робочої групи щодо розробки Стратегії.

Створення Робочої групи з розробки Стратегії розвитку громади базується на партисипативних та гендерних підходах, шляхом залучення усіх активних та зацікавлених представників громади, що відповідає демократичним

принципам та створює умови для врахування інтересів всіх стейкхолдерів та бенефіціарів.

До складу Робочої групи включено сільського голову, заступника сільського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, секретаря сільської ради, керуючого справами (секретаря) виконавчого комітету, старост, керівників та спеціалістів відділу економічного розвитку, інвестицій, земельних відносин та комунальної власності, фінансового, бухгалтерського відділів, відділів освіти, культури, туризму, молоді та спорту, соціального захисту, центру надання адміністративних послуг, соціальних служб, депутатів Глодоської сільської ради, керівників комунальних установ, представників бізнесу.

Основні результати I етапу:

- розроблено методологію роботи над Стратегією;
- створено Робочу групу з розробки Стратегії;
- сформовано план роботи над розробкою Стратегії;
- сформовано комунікаційний план роботи;
- поінформовано громадськість про початок роботи над Стратегією.

II Етап – Аналіз середовища і факторів розвитку громади.

Аналіз середовища і факторів розвитку громади включає:

- аналіз наявної ситуації в Глодоській громаді щодо її розвитку (збір статистичної інформації);
- складання анкет для соціологічного дослідження учасників щодо їх бачення розвитку громади, пріоритетів та напрямків розвитку та проведення опитування;
- формування SWOT аналізу;
- відпрацювання пріоритезації проблем у громаді.

Аналіз стану розвитку Глодоської територіальної громади проведено на основі статистичних даних, результатів опитування, висновків, отриманих під час проведення засідань Робочої групи з розробки Стратегії. Аналіз враховує причинно-наслідкові зв'язки. На основі отриманих даних формується профіль громади. У подальшому такий аналіз можна проводити у динаміці.

Одним з найважливіших етапів аналізу стану – опитування. Результати опитування надають бачення проблем, бачення перспектив розвитку, а також проведення опитування сприяє інформуванню зацікавлених сторін про роботу над Стратегією, допомагає побудувати діалог з громадськістю.

Аналіз стану розвитку громади вкаже від чого варто відмовлятися, а також – куди потрібно спрямовувати ресурси, де є потенціал для розвитку.

Інформація та знання, отримані в результаті вивчення середовища, дозволяють провести SWOT-аналіз що передбачає зовнішній (оцінку основних загроз і можливостей, що визначаються зовнішнім середовищем) та внутрішній (оцінка сильних і слабких сторін, що забезпечує визначення основних проблем та переваг) аналізу. Добре розуміння цих чотирьох аспектів ситуації допомагає

точніше спрямувати планування заходів з прискорення розвитку та максимально можливе використання сильних сторін, виправлення слабких сторін, використання наявних можливостей та усунення загроз. У результаті використання цього інструменту має бути розроблена обґрунтована стратегія досягнення майбутнього, максимально адаптована до вихідних (стартових) умов з урахуванням зовнішніх чинників впливу на це майбутнє. Це дозволить забезпечити релевантність Стратегії розвитку потребам стейкхолдерів.

Відповідальність за проведення SWOT-аналізу покладається на членів Робочої групи.

Основні результати II етапу:

- створено базу для прогнозу;
- оцінено можливості розвитку громади;
- сформовано уявлення про проблеми та перспективи розвитку громади;
- поінформовано населення про розробку Стратегії;
- визначено пріоритетні для вирішення проблеми;
- за результатами SWOT аналізу отримано дані про результати внутрішнього функціонування громади та зменшено ризики, систематизовано перспективи.

III Етап - Визначення бачення, напрямів розвитку громади.

Етап передбачає розробку стратегічного бачення (візії), сценарних прогнозів, стратегічних, операційних цілей, завдань та власне проєктів.

На основі проведеного аналізу стану розвитку громади, складеної описово-аналітичної частини Стратегії, а також враховуючи унікальні характеристики громади згідно зі SWOT – аналізом, визначеними проблемами, Робоча група формулює бачення та напрямки розвитку громади.

Стратегічне бачення (візія) представляє стислий і узагальнений опис перспективи розвитку громади в середньостроковому періоді з урахуванням унікальних особливостей та демократичного розвитку. Стратегічне бачення окреслює узгоджене, всебічне та оптимістичне формування майбутнього, що є основою для визначення стратегічних та оперативних цілей.

Стратегічні та оперативні цілі повинні відповідати принципам демократичних цінностей, SMART цілям, цілям стратегічних документів, затверджених на регіональному та місцевому рівнях, а також враховувати напрями державної політики в сфері децентралізації. Вони повинні відповідати баченню та базуватись на проведеному аналізі розвитку громади, перевагах, ресурсах і визначальних можливостях. Стратегічні цілі окреслюють шляхи досягнення стратегічного бачення та конкретизуються в оперативних цілях.

Також визначено основні можливі сценарії розвитку, оскільки ознакою поточного стану є високий ступінь невизначеності. Діяльність в умовах невизначеності потребує застосування певних інструментів роботи, серед яких

найбільш оптимальним є сценарний аналіз. Сценарій – це послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов. Такі умови або фактори можуть бути як зовнішні, так і внутрішні.

Основу кожного сценарію повинні становити базові сценарні припущення, відповідно до яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу. Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний), оптимістичний (модернізаційний) та базовий (цільовий), або реалістичний.

Робота зі сценаріями в подальшому передбачає розробку індикаторів, за якими можна відстежувати (констатувати) початок дії сценарію та створений план робіт за кожним зі сценаріїв.

Основні результати III етапу:

- залучено максимальну кількість зацікавлених сторін;
- визначено стратегічне бачення;
- сформовано сценарії розвитку;
- сформовано структуру стратегічних цілей;
- сформовано проєктні ідеї;
- розроблено технічні завдання проєктів.

IV Етап - Моніторинг та впровадження Стратегії.

Реалізація Стратегії здійснюється на основі Плану заходів з її реалізації. План заходів розробляється для забезпечення виконання завдань, визначених Стратегією. Виконання завдань деталізується у розробленні проєктів розвитку через реалізацію яких впроваджується Стратегія.

Напрацювання проєктних ідей з використанням технології SMART цілей здійснюється у постійній комунікації зі стейкхолдерами через збір пропозицій та коментарів на офіційному сайті громади, проведення консультацій. Пул проєктів розвитку формується на підставі ідей Робочої групи, зовнішніх пропозицій.

Моніторинг розглядається як процес (процедура) систематичного накопичення інформації, її обробки і підготовки висновків з метою уникнення ризику суттєвих відхилень від запланованих результатів та забезпечення якості й ефективності в реалізації проєктів розвитку.

Система моніторингу має включати: орган з моніторингу; документ (Положення) про систему моніторингу виконання Стратегії (у Стратегії має бути окремий розділ з описанням системи моніторингу її впровадження); систему індикаторів (результатів) виконання Стратегії (кількісні та якісні показники/ індикатори). Інструментом моніторингу є система комплексних індикаторів досягнення цілей та показників вимірювання, які повинні відображати як ефективність виконання конкретних завдань, так і засвідчувати їх релевантність стратегічним цілям Стратегії.

Моніторинг відбувається із застосуванням інструментів опитування мешканців і бізнесу громади, збору статистичних даних та інше.

Оцінювання реалізації Стратегії та Плану впровадження проводиться після завершення строку їх реалізації на основі даних звітів проведеного моніторингу та є необхідним етапом для отримання інформації стосовно досягнення очікуваних результатів, сталості змін з метою прийняття необхідних подальших рішень та необхідних коригувань.

На основі здійснення оцінювання складається заключний звіт, який містить:

- результати порівняння фактичних та цільових значень показників;
- досягнення запланованих цілей;
- задоволення потреб;
- наявних незапланованих змін та впливів;
- опис діяльності, що призвела до змін (зокрема незапланованих);
- ефективності механізмів реалізації, ресурсних витрат, стійкості результатів Стратегії.

Оцінювання може бути внутрішнім (проводиться виконавцями Стратегії) та зовнішнім (проводиться із залученням експертів).

Результати моніторингу та оцінки у вигляді звіту оприлюднюються на офіційному сайті громади та розглядаються профільними депутатськими комісіями і виносяться на розгляд сесії Глодоської сільської ради один раз на рік (при необхідності – двічі на рік).

V Етап - Громадське обговорення та ухвалення Стратегії.

Склавши Стратегію Робоча група ініціює проведення її громадського обговорення. Після проведення громадського обговорення допрацьована Стратегія подається на розгляд і ухвалення в якості політики розвитку територіальної громади.

Основні результати V етапу:

- проведено громадські обговорення Стратегії розвитку громади;
- затверджено рішенням сільської ради Стратегію розвитку громади.

Робочу групу з розробки Стратегії розвитку та її повноваження було затверджено розпорядженням Глодоського сільського голови від 06 жовтня 2025 року № 155-р «Про розробку Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади на період 2025-2027 років» (втратило чинність згідно з розпорядженням Глодоського сільського голови від 02 лютого 2026 року № 10-р «Про розробку Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади»).

Практична підготовка Стратегії розпочалася у листопаді 2025 року та тривала до травня 2026 року. За цей час було проведено 4 засідання Робочої групи та з травня по червня 2026 року здійснено належне громадське обговорення сформованого проєкту Стратегії.

Експертний та методичний супровід забезпечували експерти U-LEAD.

2. Соціально-економічний профіль громади.

2.1 Історичний розвиток.

Глодоська територіальна громада об'єднує 11 сіл, в яких надзвичайно багата історія. Кожний населений пункт має свої особливі культурні та історичні відмінності. Можна констатувати, що в громади наявний досить потужний потенціал в історичному, культурному та рекреаційному напрямках.

Процес виникнення Глодоської територіальної громади розпочався у березні 2019 року. Перша сесія про ініціювання створення Глодоської територіальної громади відбулась 14 березня 2019 року в с. Глодоси, яке було визначено адміністративним центром громади.

Відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» на XXXVII сесії Глодоської сільської ради, яка відбулась 06 серпня 2019 року, було прийнято рішення об'єднатися з територіальними громадами сіл Новомиколаївка, Войнівка, Подимка, Петрівка, Новоподимка, Михайлівка Новомиколаївської сільської ради, сіл Мар'янівка, Вербівка, Глодоси Глодоської сільської ради в Глодоську сільську об'єднану територіальну громаду Новоукраїнського району Кіровоградської області з центром у селі Глодоси.

19.11.2020 року до складу Глодоської сільської ради приєдналася Лісківська сільська рада з селами Козакова Балка, Ліски. На сьогоднішній час Глодоська сільська рада включає 11 населених пунктів з населення 3212 осіб. Населення адміністративного центру громади – села Глодоси, становить 1770 осіб.

Село Глодоси розташоване практично в самому географічному центрі України - за 12 км від встановленого на околиці смт Добровеличківка сусіднього району відповідного пам'ятного знака.

Село до 1784 року називалося Сухий Ташлик. Розташоване на берегах річки Сухий Ташлик за 25 км на північ від районного центру - міста Новоукраїнки і за 22 км від найближчої залізничної станції Адабаш.

Про те, що ця місцевість була заселена ще в глибоку давнину, свідчать археологічні знахідки. На околиці села розкопано курган доби бронзи (II тисячоліття до нашої ери) та знайдена кам'яна баба кочівників XI-XIII століття.

Визначною археологічною пам'яткою є поховання з трупоспаленням воєначальника VIII ст. нашої ери з дорогоцінною зброєю та великою кількістю нагрудних прикрас. У той час на нашій території жило слов'янське плем'я уличів. Вони не хотіли підкорятися київському князю Володимирі і були розгромлені його дружиною. Цілком ймовірно, що ця битва якраз і відбулася поблизу села Глодоси. Скарб було знайдено у 1961 році учнем місцевої школи Володимиром Чухрієм. Він випадково натрапив, як установили пізніше, на поховання знаменитого воїна, можливо, навіть вождя, з повним спорядженням: мечем, зброєю бойових коней, речами побуту і багатьма коштовностями. Частину цього скарбу можна побачити в Музеї історичних коштовностей на території Києво-Печерської лаври.

Нову хвилю інтересу до золотого глодоського дива спричинила заснована письменником Гусейновим Г.Д. мистецька премія, названа ним "Глодоський скарб". Відзнакою лауреатам стали річні відсотки з покладеної у банк грошової винагороди від Шевченківської премії Григорія Джамаловича Гусейнова.

З кінця XVI століття землі теперішньої громади попадають у економічну сферу Запорізької Січі. Тут розміщувалися зимівники, які складали матеріальну основу Січі. Царський уряд намагався нейтралізувати запорожців, витіснити їх із цих земель, а потім успішно їх колонізувати. Для цього потрібно було швидко залюднити цей край іноземцями-переселенцями, вихідцями із Балкан та Молдавії. Перші поселенці були вихідці із Молдавії назвали село Сухим Ташликом за місцевим топонімом – назва річки. У письмових джерелах населений пункт згадується 1750 року. У 1754-1759 роках та 1761-1764 роках поселення було сотенною слободою Новослобідського полку. Глодоси заселилися на території, яка була володінням Буго-Гардівської паланки. Для залюднення своїх володінь козацьке керівництво паланки переселяло сюди людей із давніх козацьких володінь, зокрема, з Полтавщини, Київщини. Саме переселенці з Полтавщини і стали першими жителями Глодос. З початку колонізації краю за часів нової Сербії глодоські козацькі поселенці відстоювали свої володіння і боролися проти колонізаторів у складі козацьких військ, зокрема, брали участь у битві на річці Сухий Ташлик 1774 року.

У 1784 році село було перейменоване на Глодоси. Навесні болотисті береги річки Сухий Ташлик, вкриті густими заростями терну і глоду, приваблювали своїм цвітом багато диких бджіл і ос. Поєднання молдавського слова «глод» (болото) і назви цих комах й породило назву Глодоси.

У 1787 році тут було 70 дворів, у них мешкало 286 осіб чоловічої статі. Населення, переважно державні селяни, займалися хліборобством, скотарством, рибальством, мисливством та промислами.

1821 року в Глодосах розташувалася 3-я Українська уланська дивізія. Місцевих жителів було перетворено на військових поселенців, які поєднували важку військову службу з сільськогосподарською працею, платили земельну ренту, давали гроші на утримання військової адміністрації, забезпечували провіантом своїх постояльців — уланів.

У 1835 році тут розмістився штаб 3-го ескадрону другого округу Новоархангельського полку. Згодом село увійшло до складу 1-го округу 6-ї волості. Воно було повністю переплановане і перебудоване військовою адміністрацією. З'явилося ряд будівель військового призначення: приміщення штабу, школа кантоністів, офіцерські будинки, цейхгаузи, конюшні, склади, манежі тощо.

У 1783 р. Херсонська єпархія дала згоду на будівництво тут церкви. Спочатку церква була дерев'яною, але невдовзі вона згоріла і глодосяни побудували нову, з цегли. Освятили її на свято Покрови в 1808 році, відтоді й називається вона Покровською. Церква вистояла у всі часи і є однією з найдавніших не лише в області.

Наприкінці XIX століття село стало центром Глодоської волості, мало дві православні церкви, школу, крамниці та проводило ярмарки.

За часів УНР в українську армію село відправило цілий полк вояків. Згодом він став називатися Глодоською дивізією, якою командував глодосянин Фотій Мелешко.

Глодоси завжди були багаті на вічні цінності. Насамперед людські, бо на цій землі народжувалися і зростали сильні духом і талановиті люди.

Короткі відомості про інші населені пункти громади.

Село Козакова Балка засноване реєстровим козаком Петром Шовкутою на отриманих землях.

Село Ліски (колишня назва –Ново-Миколаївка) засноване до 1932 року.

Село Вербівка – спочатку мало назву Ляхове, яке розкинулося по балці недалеко від села Хмельового. Називали це село «Новий світ». Посередині села над берегом побудувався пан Конюший, який прибув з Полісся. Село рухалося по річці і дійшло до Попівки, засноване до 1990 року (Ворошиловка). У 1958 році село було перейменоване з Ворошиловки на Вербівку, яка в собі охопила і Ляхово.

Мар'янівка – село засноване до 1932 року.

Село Новомиколаївка. Перші згадки про існування села Новомиколаївка можна знайти у матеріалах Подвірного перепису Єлизаведградського повіту за 1883-1885 роки. На початку 20 століття спостерігається швидкий ріст населення Глодоської волості, у тому числі і села Новомиколаївка.

Землі, на яких виникло село, ще з початку 19 століття, доби військових поселень, були казенними, тобто державними. Після скасування у 1861 році військових поселень, казенні землі, на правах оренди, почали надавати малоземельним селянам із числа вчорашніх військових поселенців. Земля надавалася з умовою обов'язкового переселення на нове місце проживання. Казенні незаселені землі розміщалися на території нинішнього села Новомиколаївка і були передані в оренду, в основному військовим поселенцям містечка Глодоси, які і стали першими жителями села.

Історія села Новомиколаївка якнайтіснішим чином пов'язана із селом Глодоси. Це були родинні зв'язки, бо частина членів глодоських сімей пішли свого часу із домівок і заснували Новомиколаївку, це були адміністративні зв'язки, бо в Глодосах знаходилося волосне управління, культурні – тривалий час діти новомиколаївських селян ходили до школи у Глодоси, перша школа в яких виникла ще в 1840 році. Крім цього у Новомиколаївці не було своєї церкви і все населення села було приходом глодоських церковів, де їх хрестили, вінчали, відспівували після смерті.

Село Новоподимка (поселення-хутір Арширія). Засноване орієнтовно в кінці XIX століття. Село з двома вулицями і рядом хатинок, що простягнулися понад балкою з півночі на південь зі ставком посередині понад кілометр. Була вівчарня, конєферма, магазин, сільський клуб та кузня.

Село Войнівка (Покатилова). Спочатку це були козацькі землі. Пізніше ці землі села стали інтернаціональними. А спочатку це були землі придатки-хутори. Засновниками стали заможні переселенці. Село спочатку складалося з декількох дворів. На початку XX століття (20-ті роки) люди переселялися з місця на місце, бо нова влада не могла забезпечити людей землею. Село Войнівка розташоване поблизу річки Плетений Ташлик. Пізніше вже більш заселене село, орієнтовно в 1911 році розділяє навпіл побудований відділок залізниці Одеса-Київ. В цей же період біля села відкрито для потреб залізниці каменоломню. Родовище каменю знайшли і відкрили частково на місці першого сільського цвинтаря. До сьогодні збереглися з викарбуваними написами декілька кам'яних стовпів, які вросли в землю по краю розробленої, глибокої, відкритої каменоломні, яка функціонувала до 1960 років.

Місце перших переселенців на даний час знаходиться під новими забудовами та присадибними наділами землі. На присадибних ділянках в період обробки землі були випадки знахідок монет періоду царизму (період правління Єлизавети Петрівни – 1741-1761 рр.).

Село Петрівка (Нємцово) з'явилося приблизно у 1880-1881 роках. У 1751 році російському офіцеру сербу І.Хорвату було доручено перевезти в Україну кілька тисяч сербів, чорногорців, болгар і створити з них гусарські і надвірські полки. Їм відводили землі, що надавалися в довічне користування, давали з казни грошову допомогу. Перше поселення переселенців було приблизно за часів Катерини II. Поселення займало площу до 10 гектар. Жителями села стали в основному військові поселенці та жителі с. Злинка, які були найманими працівниками.

Село Подимка засноване орієнтовно в кінці XIX століття. Згадується село в джерелах вкрай рідко. На той час село Подимка відносилось до Хмелівського району.

Село Михайлівка (Капустино). У селі було 50 хат. Протягом 1929-1930 років створювався колгосп «Червона зірка». Була початкова школа (перебудована з хати куркулів), хата-читальня, потім це був клуб (теж із хати розкуркулених). Жителі села в основному працювали в колгоспі. Ще напередодні першої імперіалізованої війни на околиці Злинки (біля Михайлівки) було споруджено станцію Капустино, завдяки чому пожвавилось економічне життя села. Залізниця проходила через село Михайлівка, тому дехто з жителів працював на залізниці. Село теж звали Капустино. Кар'єр, що добував червоні гранітні блоки, тесові вироби, поліровані плити із кольорового граніту, щебінь, бутовий камінь, теж звався і зветься дотепер Капустянський. Полірованими плитами Капустянського граніту облицьовано пам'ятник Невідомому солдату в Москві, пам'ятники слави у Львові, Бресті тощо. Вироби з кольорового граніту експортувалися за кордон.

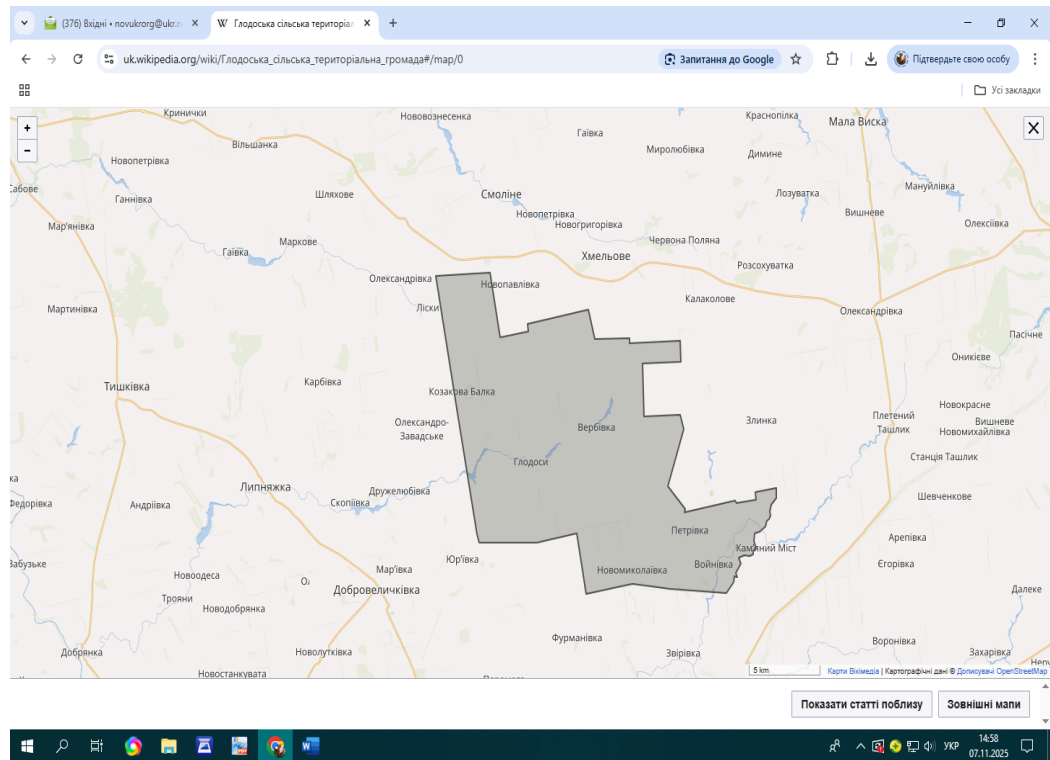
Глодоський край багатий відомими особистостями: Безтака Анатолій Петрович, український журналіст; Недайкаша Василь Денисович, сотник Армії УНР; Мелешко Фотій Минович, майор Армії УНР, український письменник; Могила Семен Андрійович, український розвідник та підпільник, старшина Армії УНР; Масенко Терентій Германович, український журналіст, поет, перекладач; Михайлик Михайло Карпович, український військовий діяч, поручик авіації флоту УНР, учасник бою під Крутами; Прядько Левко Федотович, старшина Армії УНР, учасник бою під Крутами; Страшнова Поліна Антонівна, український прозаїк, вчителька; Гайда Лариса Анатоліївна, український педагог, музеєзнавець, Почесний красзнавець України, керівник музею історії освіти Кіровоградщини.

Історія краю відома не лише своїм героїчним минулим, але, на превеликий жаль, своїм героїчним сьогоденням. Навічно в пам'яті та спогадах теперішніх жителів громади та наступних поколінь будуть вкарбовані імена тих, які віддали своє життя за свободу та незалежність України - загиблі герої російсько-української війни, мешканці Глодоської сільської територіальної громади Новоукраїнського району Кіровоградської області.

2.2 Географічне розташування.

Глодоська територіальна громада розташована в центральній частині Кіровоградської області. Колишня Глодоська та Лісківська сільські ради відносяться до Правобережного Лісостепу Середньо-Дніпровсько-Бузького округу, а колишня Новомиколаївська сільська рада відноситься до Правобережного Степу Південного Бузько-Інгульського округу. Адміністративний центр громади, село Глодоси, розташоване за 14 км від географічного центру України, який знаходиться поблизу смт Добровеличківка, на відстані 25 км від районного центру - м.Новоукраїнка та на відстані 90 км від обласного центру - м. Кропивницький, а також за 17 км від найближчої залізничної станції Адабаш.

Глодоська територіальна громада межує з Новоукраїнською (відстань до адмінцентру 25 км), Злинською (відстань до адмінцентру 31 км), Смолінською (відстань до адмінцентру 40 км), Добровеличківською (відстань до адмінцентру 17 км) територіальними громадами.



Малюнок 1 Карта Глодоської територіальної громади

Через село Глодоси протікає річка Сухий Ташлик (ліва притока р. Південний Буг), яка перетинає громаду в напрямку зі сходу на захід. Характеризується доволі широким днищем (до 200-300 м), частково заболоченим. По днищах балок протікають невеликі річки, дрібні струмки та створенні каскади ставків.

Таблиця 1

Адміністративно-територіальний устрій

Всього населених пунктів	Назви населених пунктів	Старостинський округ, до якого входить населений пункт	Кількість мешканців	Відстань до адміністративного центру громади, км
11	Глодоси	-	1770	-
	Новомиколаївка	Новомиколаївський	542	14
	Подимка	Новомиколаївський	67	26
	Новоподимка	Новомиколаївський	2	18
	Михайлівка	Новомиколаївський	33	34
	Войнівка	Новомиколаївський	146	22
	Петрівка	Новомиколаївський	181	22
	Вербівка	Лісківський	216	4

	Мар'янівка	Лісківський	6	6
	Козакова Балка	Лісківський	144	8
	Ліски	Лісківський	102	17
Всього:	-	-	3212	-

Усі населені пункти громади, крім адміністративного центру, входять до складу одного з двох старостинських округів. Чисельність мешканців громади є невеликою і типовою для сільських громад з населенням до 10 тисяч осіб. У масштабах району громада не має суттєвого впливу ні за своєю площею ні за кількістю жителів.

Таблиця 2

**Порівняльні характеристики Глодоської територіальної громади,
Новоукраїнського району та Кіровоградської області**

Регіони	Площа, км ²	Площа у % до загальної площі району/області/ країни	Населе- ня тис.осіб	Населення у % до загального населення району/області/ країни	Густота населення, осіб/км ²
Глодоська територіальна громада	244,5	4,7/0,99/0,04	3212	2,29/0,35/0,008	17,53
Новоукраїнський район	5202,9	області – 21,2 країни – 0,86	140539	області – 15,4 країни – 0,34	27,05
Кіровоградська область	24588	країни – 4,07	912503	країни – 2,22	36,7

Як видно з таблиці густота населення Глодоської територіальної громади становить приблизно 17,53 осіб/км², що приблизно у 1,5 рази нижче ніж у Новоукраїнському районі (приблизно 27,05 осіб/км²) та приблизно у 2 рази нижче ніж у Кіровоградській області (приблизно 36,7 осіб/км²).

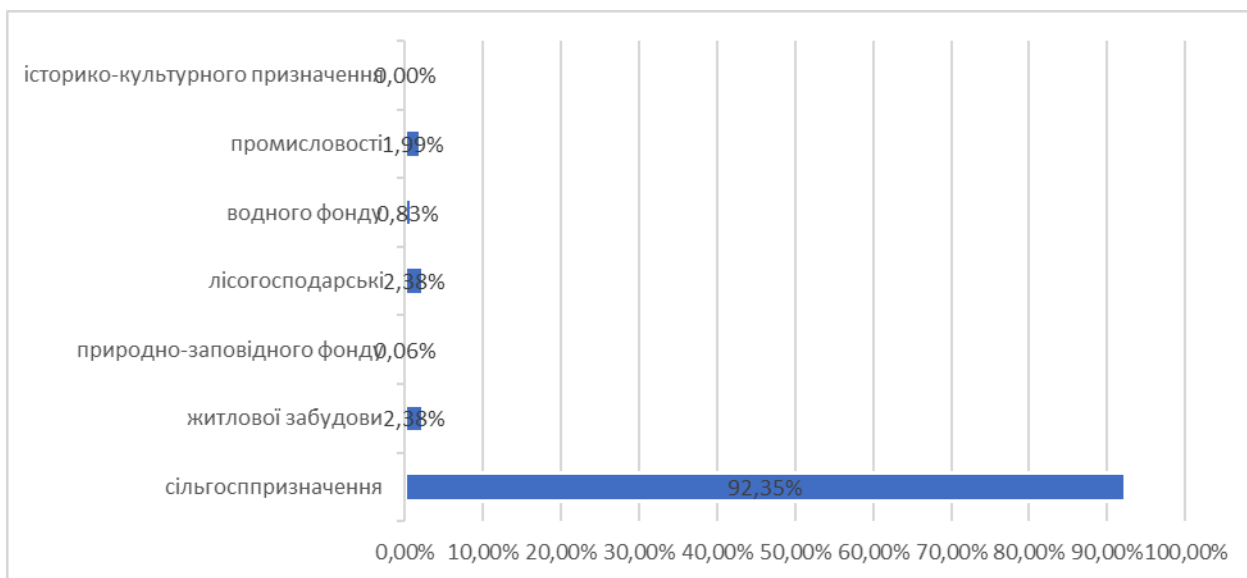
Як правило, більш низька щільність мешканців створює ряд проблем для реалізації масштабних проєктів через обмеженість потенційних фахівців та працівників на етапах реалізації і втілення, а також – споживачів майбутніх послуг. Разом з тим, щільність населення варто розглядати в контексті цілого ряду інших питань: міграційні процеси, рівень кваліфікації мешканців, географія розташування, ресурсний.

2.3 Природно-ресурсний потенціал.

2.3.1 Земельні ресурси.

Площа громади складає 244,5 км² або 24 434,80 га, з них:

- землі сільськогосподарського призначення – 22 566,40 га (92,35%);
рілля – 20488,02 га, пасовища – 1562,06 га, багаторічні насадження – 139,51 га, сіножаті – 72,09 га;
- землі житлової забудови – 581,63 га (2,38%);
- землі природно-заповідного фонду – 14,80 га (0,06%);
- землі історико-культурного призначення – 0,17 га (0,0007%);
- землі лісгосподарського призначення – 582,70 га (2,38%);
- землі водного фонду – 203,00 га (0,83%);
- землі промисловості – 486,10 га (1,99%).



Діаграма 1 Структура земельного фонду Глодоської територіальної громади

На території громади 905 жителів, які одноосібно обробляють землі сільськогосподарського призначення загальною площею 4349,58 га.

Слід зазначити, що у структурі земель Глодоської громади значна частина припадає на землі саме сільськогосподарського призначення, що створює потенціал для розвитку проєктів в сфері виробництва та реалізації сільгосппродукції.

Таблиця 3

**Перелік найбільших землекористувачів
Глодоської територіальної громади**

з/п	Назва господарства, СПД або ФОП	Площа, га	Сплата податку в 2025 році, тис. грн.		
			Плата за землю	Інші податки та збори	Всього
1.	ТОВ "Глодоська Скіфія"	3522.6161	1341,19	10463,54	11804,73
2.	ТОВ "ЛАН"	2289.0133	776,7	6556,3	7333,0
3.	ТОВ "Зоря"	2131.6241	392,10	4680,3	5072,4
4.	ПАФ "Глодоси"	1946.6818	489,5	3553,1	4042,6
5.	ФГ "Махно"	746.6492	60,9	1959	2019,9
6.	СТОВ "Михайлівське"	478.3670	31,8	1247,57	1379,37
7.	ФГ "Глорія"	341.3230	285,7	431,30	717,00
8.	ТОВ "Влада-Агро"	201.3746	-	305,4	305,4
9.	ФГ "Софія"	274.3993	5,2	627,5	532,7
10.	ФГ "Голуб"	176.3288	209,9	397,1	607,0

На десять найбільших сільськогосподарських підприємств припадає 11,907 га земель або 52,77 % земель сільськогосподарського призначення. При цьому основні землекористувачі сплачують до бюджету 23247,8 тис. грн. податків або 59,6 % від загальної суми власних та закріплених доходів.

Наведені дані щодо структури земель Глодоської громади свідчать про переважно сільськогосподарський профіль громади, причому найбільшу частину серед земель сільськогосподарського призначення складає саме рілля. Це формує значний потенціал розвитку сільського господарства, причому наявність значної сировинної бази створює передумови для подальшого розвитку переробки вирощеної на території громади сільськогосподарської продукції. Поряд з цим актуальними є питання з охорони і раціонального використання земельних ресурсів, захисту і реабілітації ґрунтів.

2.3.2 Природні об'єкти та біорізноманіття.

Територію Глодоської сільської ради можна віднести до середньо-хвилястого типу водно ерозійного рельєфу. Даний тип рельєфу характеризується глибокими, широкими з великою протяжністю балками. Схили добре виражені, рівні, поблизу долин балок вони стають стрімкіші.

Проблемним питанням на даний час є скорочення ареалів існування для тваринного і рослинного світу. До цього призводить знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення), у глобальній зміні клімату, екологічно незбалансованій експлуатації, поширенні чужерідних видів, розповсюдженні хвороб та шкідників. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття є обов'язковою умовою сталого (збалансованого) розвитку.

У громаді немає об'єктів Смарагдової мережі. Разом з тим проводиться робота із виявлення і збереження рідкісних видів рослин. Так, рішенням сесії Глодоської сільської ради у листопаді 2025 року погоджено створення ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Заозер'я» на території Глодоської громади орієнтовною площею 14.80 га біля села Петрівка на річці Буки для розвитку зеленого туризму та охорони рослин, які занесені до Червоної книги – ковила волосиста, ковила Лессінга, гвоздика бузька. Дана земельна ділянка має не лише всеукраїнську, але і європейську цінність, про що говорить і наявність значної кількості червонокнижних рідкісних видів рослин, і незвичайна її краса. Необхідно зробити все можливе, щоб зберегти це природне багатство для майбутніх поколінь. Тим більше, під час війни, коли Росія знищує природні пам'ятки на окупованій території. Крім того ця ділянка має цінність як залишок українського великого степу та повинна охоронятися згідно з Оселищною директивою ЄС та Резолюції Бернської конвенції.

2.3.3 Клімат.

Клімат та земельні ресурси громади створюють потенційні можливості для розвитку агропромислового виробництва, лісового господарства, риборозведення та зеленого туризму. Поряд із цим, клімат території створює додаткові обмеження у розвитку через довготривалі бездощові періоди, виникнення пилових буревіїв, ожеледі, граду. Стан формування і забезпечення водними ресурсами створює потенційні умови для розвитку регіону, зокрема сільського господарства.

За тепловими ресурсами та умовами зволоження територія, на якій знаходиться Глодоська громада, відноситься до теплого, недостатньо зволоженого підрайону Кіровоградської області. Клімат на території громади помірно-континентальний, характеризується спекотним літом та помірною зимою, із середніми показниками температури повітря влітку $+22...+23^{\circ}\text{C}$, але останнім часом збільшується кількість спекотних днів – до $+35^{\circ}\text{C}$. Взимку температура всередньому близько 0°C , хоча бувають досить сильні морози – до -20°C . Загалом це типовий клімат для центральної України з варіаціями температури, вітру та вологості, що змінюються по сезонах. Опади випадають протягом року, але їх кількість та інтенсивність змінюються за сезонами. Взимку переважно спостерігається малосніжна погода, а в інші періоди року інтенсивні дощі змінюються тривалими бездощовими днями. Досить часто

протягом усього року спостерігаються пориви вітру, який змінюється за силою та швидкістю. Суттєво змінюються не стільки середні температури, скільки відхилення від них. Сильні перепади температур ми відчуваємо вже зараз. Календар аграрних робіт не відповідає сезонним погодним умовам, які за останні роки зазнали суттєвих змін. Річна кількість опадів коливається приблизно в межах 450-550 мм.

Разом з тим кліматичні умови переважно сприяють для вирощування більшості сільськогосподарських культур. Найбільш поширеним є вирощування ярих, озимих, технічних культур та овочів. Крім того є розведення худоби, оскільки існують корми, які вирощуються на полях.

2.3.4 Ґрунти та корисні копалини.

Ґрунтовий покрив на території Глодоської громади характерний для перехідної зони від південного лісостепу до північного степу і представлений більш ніж 15 відмінами ґрунтів. У ґрунтовому покриві переважають чорноземи: у північній частині поширені глибокі та опідзолені, в південній частині - звичайні середньогумусні й малогумусні, намиті і лучні легкоглинисті ґрунти. Землі на території громади відзначаються багатством земельних ресурсів, значною природною родючістю ґрунтів.

Серед корисних копалин представлений червоний граніт. Войнівський кар'єр на Кіровоградщині відомий своїм унікальним червоним гранітом, який має різні відтінки від рожевого до червоно-коричневого, і широко використовується в будівництві та оздобленні завдяки своїй естетичності. Розробка цього родовища граніту почалася ще у 1886 році. Цей граніт вирізняється насиченим червоним кольором та високими експлуатаційними показниками. Камінь має добру поліруємість, що дозволяє досягти дзеркального блиску поверхні. Завдяки своїй міцності та естетичному вигляду граніт з Войнівського кар'єру використовується для виготовлення пам'ятників та меморіальних комплексів, облицювання фасадів будівель, сходів та вхідних груп, виробництва інтер'єрних елементів: стільниць, підвіконь та плитки, а також дорожнього будівництва: бруківки, бордюрів. Відходи виробництва переробляються на бутовий камінь та щебінь.

2.3.5 Водні ресурси.

Водні ресурси Глодоської громади складаються з річки Сухий Ташлик та інших водойм. Річка Сухий Ташлик - ліва притока річки Синюхи (басейн Південного Бугу). Довжина 57 км. Площа водозбірної басейну 741 км². Використовується на зрошення. Є чимало ставків. Річка тече територією південно-східної частини Придніпровської височини. Бере початок на північній околиці села Вербівки. Тече переважно на південний захід і захід, впадає до річки Синюхи.

Також на території громади наявні притоки, - праві: Балка Глодоси, Лозоватка, Балка Круто Степова, Балка Гнила, Гах та ліві: Балка Бездирочна, Балка Східняк, Добра. Над річкою розташовані села Вербівка та Глодоси.

Має місце обміління водоймищ як наслідок природних факторів, оскільки зі зменшенням кількості опадів, підвищенням температури повітря та швидкості випаровування з водойм рівень води у них знижується. Також спостерігається відтік води з окремих колодязів місцевих мешканців внаслідок зміни русла або зниження рівня ґрунтових вод, а також спостерігається замулення тих ставків, на яких не здійснюється господарська діяльність.

Слід зазначити, що на території громади у селі Вербівка є підземне родовище мінеральних вод, які можуть використовуватися у лікувальних цілях. Проте на даний час воно не використовується.

2.3.6 Екологічна ситуація.

Стан довкілля на території громади є добрим і характеризується відносною стабільністю показників, оскільки на даній території немає промислових підприємств, які могли б забруднювати атмосферне повітря.

Разом з тим внаслідок повномасштабної російської агресії проти України значно ускладнилися екологічні проблеми в цілому по Україні, а тому, враховуючи переміщення атмосферних мас, можливе погіршення показників повітря і на території громади. Фіксація фактів екологічної шкоди від російського вторгнення здійснюється у рамках функціонування інформаційної панелі "Екозагроза" та роботи оперативного штабу при Держекоінспекції. За результатами моніторингу оцінки шкоди та збитків станом на 01 січня 2025 року, завданих довкіллю внаслідок російської збройної агресії, не встановлено пошкоджень територій і об'єктів природно-заповідного фонду в цілому по Кіровоградській області.

За наявними статистичними даними за 2023 рік в цілому Кіровоградська область має значно менші обсяги викидів забруднюючих речовин у повітря від стаціонарних джерел порівняно із сусідніми областями.

Для забезпечення вільного доступу до інформації про стан довкілля та екологічні ризики, а також з метою здійснення контролю за станом атмосферного повітря на офіційному сайті Глодоської сільської ради розміщено посилання (https://ecozagroza.gov.ua/map?id=38772&layer=air_pollution) на найближчу територіально до громади станцію моніторингу стану повітря сайту «Екозагроза», який є офіційним ресурсом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Також на сайті Глодоської сільської ради створено рубрику «Охорона навколишнього середовища» (*доступно за посиланням <https://glodoska-gromada.gov.ua/ohorona-navkolishnogo-seredovischa-11-09-48-15-04-2024/>*), де розміщено посилання на сайт екологічної системи SaveEcoBot, на якому розміщена інформація про поточний стан довкілля – радіаційний фон та якість повітря.

Крім того заплановано встановлення станції моніторингу якості повітря та рівня радіації Есо Сіті, показники якого будуть доводитись до відома населення громади.

Також з метою контролю за станом навколишнього середовища рішенням сесії Глодоської сільської ради від 27 травня 2025 року № 1493 затверджено Програму охорони навколишнього природного середовища у Глодоській сільській територіальній громаді на 2025 – 2029 роки у новій редакції та рішенням сесії Глодоської сільської ради від 27 травня 2025 року № 1492 затверджено Програму розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр на території Глодоської сільської територіальної громади на 2025-2029 роки, а також рішенням сесії Глодоської сільської ради від 27.02.2025 року за № 1455 прийнято Програму благоустрою населених пунктів Глодоської сільської територіальної громади на 2025-2027 роки.

Головною проблемою громади залишається питання поводження з твердими побутовими відходами. На території Глодоської територіальної громади хоча і визначені місця розміщення твердих побутових відходів (біля сіл Глодоси, Новомиколаївка, Козакова Балка), але їх експлуатація не відповідає вимогам природоохоронного законодавства. На даний час на території громади немає суб'єктів господарювання, які б мали можливість здійснювати відновлення та видалення побутових відходів.

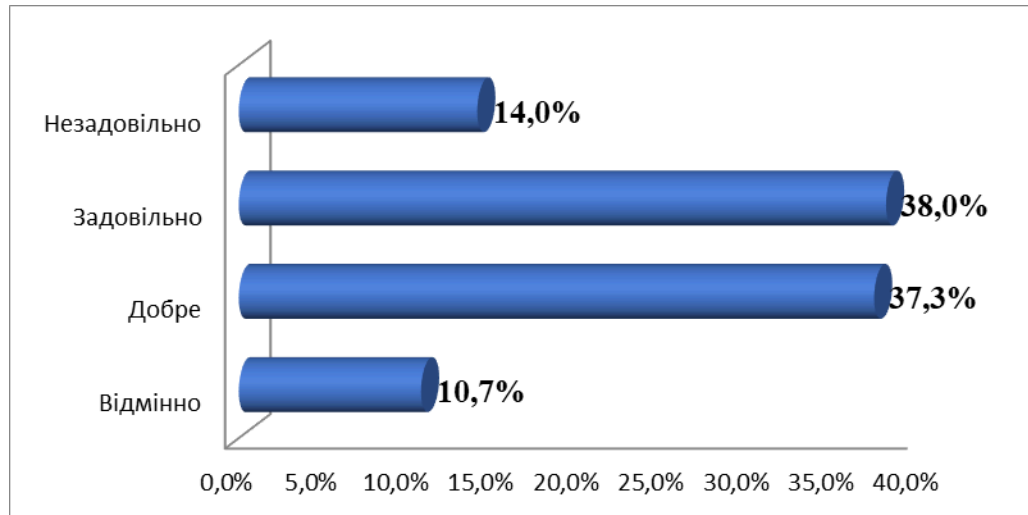
Тому одне з першочергових на даний час питань - поводження з відходами та збереження природного різноманіття. Сільською радою запланована робота по забезпеченню сільських територій сміттєвими контейнерами для збору побутових відходів та сміттєзбиральною технікою, але дане завдання потребує значних фінансових ресурсів.

У 2024-му та поточному роках на підставі договорів із ТОВ «Проектно-Лабораторний Центр» проведено лабораторні дослідження атмосферного повітря (в тому числі метан), поверхневої та підземної води, ґрунту на території чотирьох місць видалення відходів (с. Глодоси, с. Козакова Балка, с. Новомиколаївка (2 МВВ). За даними протоколів вимірювань ґрунту, поверхневих вод та повітря у 2024-му та поточному роках в зоні розташування місць видалення відходів відхилення від норми не виявлено.

З метою належного виконання суб'єктами господарювання усіх форм власності правил з благоустрою території населених пунктів, забезпечення чистого, безпечного та здорового навколишнього середовища, необхідно приділяти увагу періодичному окультуренню зелених насаджень з одночасною санітарною вирізкою сухих, аварійних дерев та формуванням крон існуючих дерев, утримання клумб, газонів, смуг зелених насаджень, упорядкування кладовищ та своєчасне видалення бур'янів, особливо карантинних, у межах приватних домоволодінь та території відповідного суб'єкта господарювання. Саме ці завдання є одними з першочергових для підтримання належного стану довкілля як для органів, наділених владними повноваженнями, так і для всіх

мешканців громади, які на жаль, не завжди дотримуються встановлених правил благоустрою.

У кінці 2025 року в ході опитування мешканців громади була сформована оцінка стану довкілля.



Діаграма 2 Оцінка мешканцями екологічного стану в Глодоській територіальній громаді

Як видно з опитування мешканці громади переважно позитивно оцінюють стан довкілля.

Глодоська громада характеризується сприятливими для розвитку аграрної сфери кліматичними умовами, покладами природних копалин, розвиненим земельним фондом та потужним історичним багажем. Все це закладає перспективи для подальшого розвитку сільського господарства, видобутку наявних корисних копалин та започаткування зеленого туризму.

Основними завданнями в сфері благоустрою населених пунктів громади слід визначити наступні:

1. Покращення зовнішнього вигляду та санітарного стану населених пунктів територіальної громади (організація прибирання населених пунктів, забезпечення збирання та вивезення побутових відходів на встановлені сміттєзвалища, викошування бур'янів, впорядкування існуючих кладовищ тощо).

2. Окультурення зелених насаджень з одночасною санітарною вирізкою сухих, аварійних дерев та формуванням крон існуючих дерев, утримання клумб, газонів, смуг зелених насаджень, своєчасне знищення бур'янів, у першу чергу карантинних рослин.

3. Проведення роз'яснювальної роботи серед населення щодо дотримання правил благоустрою, санітарних норм, правил поведінки у

громадських місцях, участі громадян у наведенні порядку за місцем проживання.

2.4 Характеристика населення.

Загальна чисельність населення становить 3212 осіб, з них працездатного віку – 1852 серед яких жінок – 896 та чоловіків – 956 осіб; непрацездатного – 854. Дітей на території громади всього – 506, з них: дошкільного віку – 91, шкільного віку – 415. Також в громаді проживає 110 осіб з інвалідністю (з них 8 дітей), які потребують особливої уваги, соціального захисту та піклування.

Абсолютна більшість мешканців – українці, зареєстрованих національних меншин на території громади немає.

Релігійні спільноти в громаді в основному переважають православні, є інші віросповідання, не заборонені законодавством України.

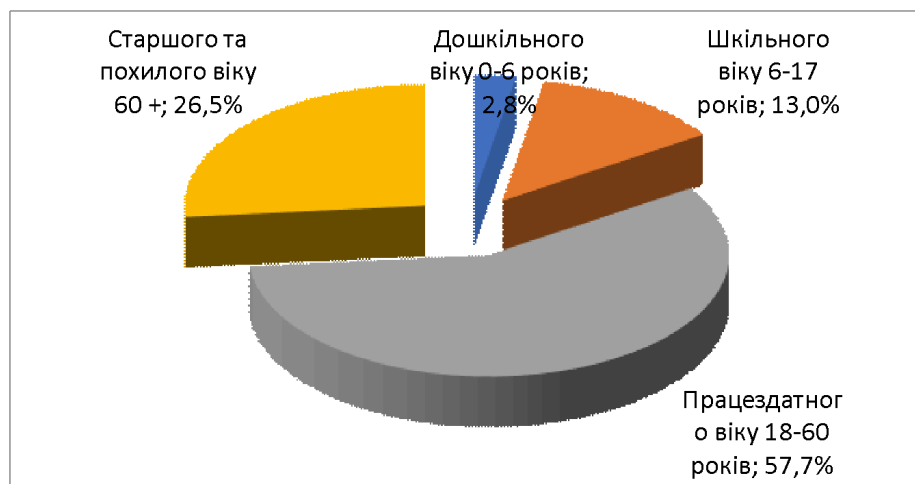
Внутрішніх конфліктів на національній або релігійній підставі в громаді немає.

Таблиця 4

Структура населення Глодоської територіальної громади

№ з/п	По громаді в цілому, у розрізі населених пунктів	Усього населення	Діти				Особи працездатного віку 18-60	Особи старшого та похилого віку 60+
			Дошкільного віку 0-6		Шкільного віку 6-17			
			х	д	х	д		
1	Глодоси	1770	26	27	133	108	1014	462
2	Новомиколаївка	542	14	8	37	47	311	125
3	Войнівка	146	2	0	9	6	85	44
4	Петрівка	181	2	3	11	12	107	46
5	Подимка	67	0	0	4	7	43	13
6	Новоподимка	2	0	0	0	0	1	1
7	Михайлівка	33	0	0	2	1	17	13
8	Ліски	102	0	1	4	5	68	24
9	Козакова Балка	144	0	2	2	7	82	51
10	Вербівка	219	3	3	13	8	123	69
11	Мар'янівка	6	0	0	0	0	3	3
	Всього	3212	47	44	215	201	1854	851

У загальній структурі населення громади перше місце посідає село Глодоси з чисельністю населення 1770 осіб, за ним село Новомиколаївка - 542 особи та село Вербівка - 219 осіб. Найменшу чисельність осіб зареєстровано в селах Новоподимка – 2 особи, та Мар'янівка - 6 осіб. У громаді відсутні вимерлі села. Але у вищезгаданих двох селах (а це 18 % сіл), де мешкає менше 10 людей, немає жодної дитини у віці до 6 років. Загалом, вікова структура громади видається досить типовою для регіону.



Діаграма 3 Вікова структура населення Глодоської територіальної громади на кінець 2025 року

Розподіл населення громади за віком у розрізі населених пунктів показує, що в селах з малою кількістю жителів, превалюють жителі пенсійного віку. У великих населених пунктах структура населення більш збалансована.

Віковий склад населення відображає загальні демографічні тенденції як області, так і країни в цілому. Кількість жіночого населення на 10% перевищує чоловіче. Економічно активне населення у віці 18-60 років складає близько 58% від загальної кількості населення, населення пенсійного віку – 27%.

Ключовою причиною стали наслідки війни і міграції населення, як з громади так і за її межі. З громади виїхали, переважно, молоді жінки з дітьми. Натомість приїхали люди працездатного віку, знову таки – переважно жінки і, частково, люди пенсійного віку. Зазначимо, що тенденції, які відмічалися до початку війни, збереглися і зараз. Мова йде про виїзд молодого та працездатного населення з громади у великі міста та закордон.

За віковими категоріями та кількістю осіб працездатного віку громаду можна охарактеризувати як таку, що має потенціал трудових ресурсів і може розвиватися. Населення пенсійного віку складає 38 %, працездатного віку – 40 %. Наявний відсоток робочої сили створює сприятливий клімат для розвитку бізнесу та започаткування власної справи населенням громади. Разом з тим, громада має обмеження по кількості потенційних працівників і їхній фаховій підготовці, що обумовлено її малими розмірами. Це створює певні проблеми в частині впровадження масштабних проєктів або таких, які потребують певних фахівців.

2.5 Наявна інфраструктура.

2.

5.1 Транспор тна інфраст руктура.

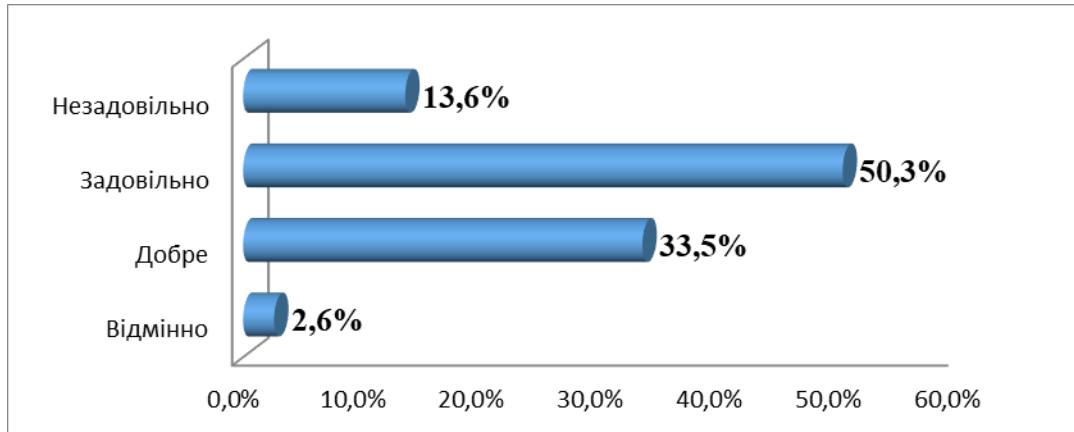
У межах території Глодоської територіальної громади добре розвинена мережа автомобільних доріг, яка забезпечує зв'язок населених пунктів громади з районним та обласним центрами, іншими регіонами.

Територію громади перетинають обласні автомобільні дороги: О121403 Новоукраїнка-Глодоси, О121404 Тарасівка-Злинка (межа району) - Новоукраїнка.

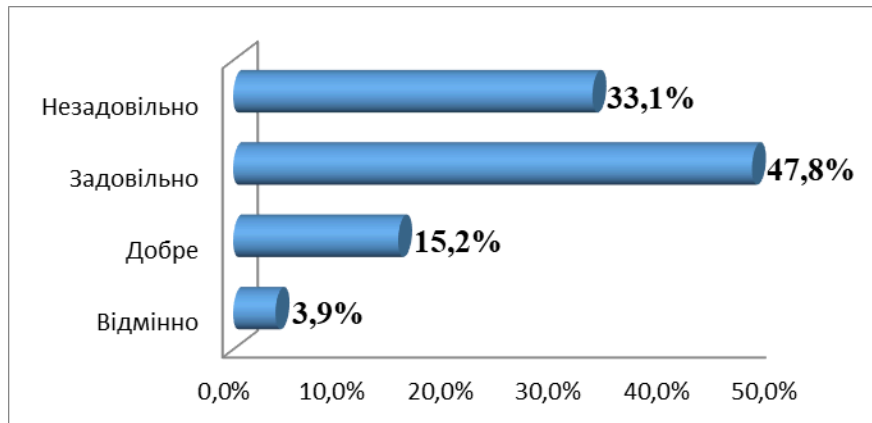
Загальна протяжність автомобільних доріг на території Глодоської територіальної громади складає 164,4 км, у т.ч.: державного значення – 25 км, місцевого значення – 139,4 км.

У південно-східній частині територію громади в напрямку з північного сходу на південний захід перетинає гілка Одеської залізниці.

На території села Войнівка розташована залізнична платформа для зупинки пасажирського потяга за маршрутом Помічна – ім. Т.Г. Шевченка.



Діаграма 4 Оцінка стану доріг у Глодоській територіальній громаді



Діаграма 5 Оцінка стану тротуарів у Глодоській територіальній громаді

Як видно з діаграми 3, половину з опитаних мешканців громади задовольняє наявний стан доріг, і втричі менше жителів оцінює їх стан незадовільно. Але гіршою є ситуація щодо оцінки стану тротуарів, що підтверджує діаграма 4, де поряд з майже половиною задоволених їх станом, кількість невдоволених перевищує більше ніж удвічі оцінку незадоволення станом доріг.

Невдоволеність тротуарами зрозуміла, адже мережа облаштованих тротуарів у громаді практично відсутня, за винятком окремих вулиць у с. Глодоси (Покровська, Тереня Масенка, Дмитра Подопригори, Дениса Степаненка (потребує реконструкції). Велосипедних доріжок немає.

Протягом 2025 року проведено поточний ремонт дорожнього покриття комунальних доріг у населених пунктах громади на суму 3721019 грн., а саме:

у селі Глодоси (вулиці Б.Хмельницького, Молодіжна, Джерельна, Фестивальна, Героїв України, Дмитра Подопригори, Тереня Масенка, Зоряна, Партизанська, Південна, Балківська, Сонячна, Покровська, Незалежності, пров.Олександрійський) на суму 2675145 грн.;

у селі Вербівка (вулиця Ольшанського) на суму 199426 грн.;

у селі Ліски (вулиця Степова) на суму 25941 грн.;
у селі Козакова Балка (вулиці Лесі Українки, Тараса Шевченка) на суму 206475 грн.;
у селі Петрівка та селі Войнівка на суму 153981 грн.;
по території Глодоської громади дороги до кладовища та сміттєзвалища на суму 386527 грн.;
у селі Вербівка проведено ремонт мосту на суму 73524 грн.

По території громади проходять дороги обласного і місцевого значення, а також залізнична колія. За рахунок автотранспорту є можливість оперативно дістатися до обласного центру - міста Кропивницький (90 км) та до районного центру – міста Новоукраїнка (25 км).

Стан тротуарів викликає нарікання з боку мешканців громади. Вирішення цього питання, а також подальше покращення стану доріг можливе за рахунок значної суми коштів з місцевого бюджету, а тому головною перешкодою є ресурсна обмеженість місцевого бюджету, коштів якого недостатньо для оперативного і якісного ремонту доріг.

У перспективі за наявності достатнього фінансового ресурсу планується ремонт тротуарів вздовж центральних вулиць найбільших населених пунктів громади, у першу чергу вздовж вулиці Центральна та вулиці Тереня Масенка у селі Глодоси, які є найбільш відвідуваними мешканцями через розташування тут адміністративного приміщення сільської ради, сільського комунального підприємства, пошти, лікарської амбулаторії, сільського будинку культури та магазинів.

2.5.2 Вуличне освітлення.

Вуличне освітлення є вкрай важливим та необхідним кожному жителю та гостю нашої громади, будь то пішохід чи водій. Враховуючи, що сьогодні діють правила світлообмеження та економного використання таких важливих для нашої держави кіловатів у військовий час, Глодоська громада відповідально ставиться до дотриманням всіх вимог та рекомендацій.

Всього в громаді налічується 91 вулиця, з яких освітлено 22 вулиці або 24 %. Зокрема:

в адміністративному центрі - селі Глодоси - налічується 45 вулиць та 14 провулків, з них освітлені поки що лише три вулиці: Героїв України, Центральна, Покровська;

у селі Мар'янівка єдина вулиця поки що неосвітлена, а у селі Вербівка з чотирьох вулиць освітлена лише вулиця Ольшанського;

у селах Новомиколаївського старостинського округу наступна ситуація: у селі Новомиколаївка всі шість вулиць освітлені, у селі Петрівка обидві вулиці теж освітлені, у селі Войнівка освітлені усі вісім вулиць, у селі Подимка єдина вулиця освітлена. Неосвітленими залишаються усі три вулиці у селі Михайлівка та єдина вулиця у селі Новоподимка;

по Лісківському старостинському округу зазначимо, що у селі Ліски налічується три вулиці, з яких освітлена лише вулиця Центральна, а у селі Козакова Балка наявні три вулиці не освітлені.

Уцілому освітлювальна вулично-дорожня мережа Глодоської територіальної громади становить 81,5 км, всього встановлено 283 світлодіодних лампочок. Споживання електроенергії на вуличне освітлення по громаді у 2025 році склало 5,7 тис. кВт/год, тоді як у 2024 році було 10,4 тис. кВт/год, а у 2023 році – 22,8 тис. кВт/год. Зменшення споживання електроенергії переважно обумовлено заходами з економії енергоспоживання та через відключення у регіоні у зв'язку з ракетними ударами РФ по електропостачальним потужностям.

Вуличне освітлення є чи не найголовнішим фактором у створенні комфортного перебування людини в темні часи доби на вулицях нашої громади.

Для подальшої роботи в даному напрямку була створена робоча група, яка включала старостів сіл, представників громадськості, молоді. У рамках аналізу проблеми, враховуючи негативні тенденції, що мають місце в забезпеченні безпечного пересування людей, та з метою зниження рівня аварійності на дорогах, покращення умов благоустрою в громаді, одним з першочергових завдань є модернізація зовнішнього освітлення, впровадження новітніх енергозберігаючих технологій, заміна існуючих застарілих ліхтарів, а також розширення мереж в ділянках, які були не освітлені взагалі або недостатньо якісно. Необхідні для цього роботи заплановано провести у всіх населених пунктах громади. На найближчий час заплановано провести відповідне освітлення трьох вулиць у селі Глодоси: Тереня Масенка, Лесі Українки, Зоряна.

2.

5.3 Місцевий транспорт.

Перевезення пасажирів до районного та обласного центрів здійснює один приватний перевізник у визначені дні тижня (середа, п'ятниця, неділя). Внутрішніх пасажирських маршрутів у громаді немає. Разом з тим наявний приватний перевізник лише частково задовольняє потреби жителів громади, а тому вони змушені використовувати переважно особистий автомобільний

транспорт. Зокрема, вказаний перевізник хоча і має три власних автобуса для перевезення пасажирів, проте жоден з них не пристосований для перевезення осіб з інвалідністю. Також він не забезпечує перевезення пасажирів між населеними пунктами громади.

Морський, річковий та авіатранспорт на території громади відсутні, автовокзалу (початковим та кінцевим місцем відправлення вказаних автобусів є приватне домоволодіння перевізника) та автозаправної станції немає. Мешканці громади постійно та широко використовують велосипеди та скутери.

Через територію громади проходить залізнична колія - у с. Войнівка є залізнична станція, якою жителі користуються для доїзду до м. Помічна.

2.

5.4 Житлово-комунальне господарство.

2.5.4.1 Водозабезпечення.

Обслуговування житлово-комунальної мережі в громаді покладено на Глодоське сільське комунальне підприємство, яке було створене для обслуговування мережі водопостачання населення.

Слід вказати, що система водопровідних мереж і обладнання потребують покращення, оскільки система водопостачання застаріла та потребує інвестицій. Поступове зношення системи водогону призвело до збільшення аварійності на об'єктах і мережах, зниження якості води, що викликає нарікання споживачів.

На території населених пунктів громади немає водовідведення та каналізації.

У цілому комунальне підприємство обслуговує 48,3 км водопровідних мереж: у селі Глодоси – 36,8 км, у селі Новомиколаївка – 11,5 км. Слід вказати, що зношеність мереж сягає більше 90 %, оскільки вони прокладалися ще у 50-х роках минулого століття.

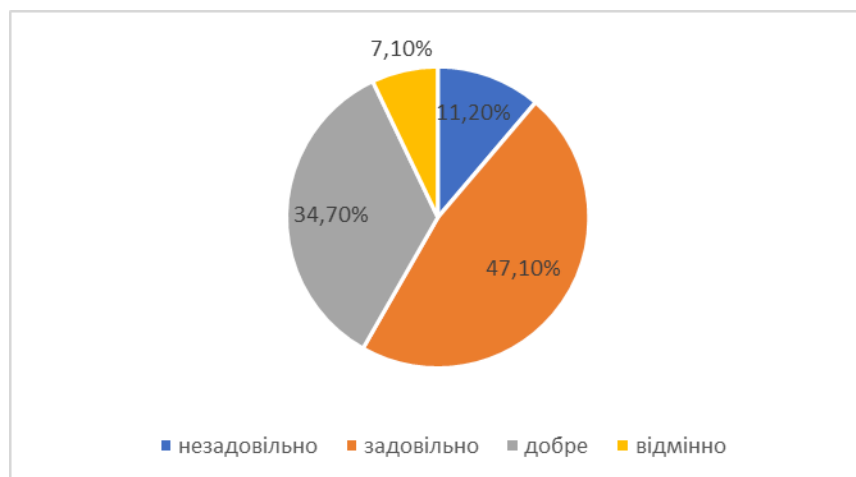
Серед абонентів централізованого водопостачання всього нараховується 536 домогосподарств та 990 жителів.

Водозабезпечення решти населення в інших селах громади здійснюється за рахунок колодязів та свердловин.

У 2023 році за замовленням Глодоського сільського комунального підприємства виготовлено технічний звіт про інженерно-геодезичні та геологічні вишукування на об'єкті «Капітальний ремонт водопроводу протяжністю 11,0 км за адресою: с.Глодоси Новоукраїнського району Кіровоградської області». Також потребує реконструкції водопровідні вежі Новомиколаївського старостату та села Глодоси.

У 2024 році за кошти місцевого бюджету у розмірі 1164500 грн. встановлено нову водонапірну вежу в с. Новомиколаївка.

Для окремих об'єктів виробничого чи соціально-культурного призначення побудовані локальні водозабірні споруди з підземних джерел (водозабірні свердловини).



Діаграма 6 Якість комунальних послуг у Глодоській громаді за результатами опитування мешканців громади

Проведене опитування серед мешканців громади щодо якості комунальних послуг, зокрема стосовно питання водозабезпечення, показало невисокий рівень оцінки задоволення населення у даній сфері.

Водозабезпечення визначено мешканцями громади як одне з найбільш проблемних при оцінці комплексу послуг житлово-комунального господарства. Респонденти переважно висловились за необхідне покращити водопостачання, вказавши на проблему зношеності інженерних мереж.

2.5.4.2 Електропостачання та теплопостачання.

Електропостачанням охоплені всі населені пункти громади.

Освітлювальна вулично-дорожня мережа Глодоської територіальної громади становить 81,5 км, встановлено 283 світлодіодних лампочок. Споживання електроенергії на вуличне освітлення по громаді у 2024 році склало 10,37 тис. кВт/год. Витрати на оплату електроенергії, спожиту на зовнішнє освітлення, становлять 98,03 тис. грн. за 2024 рік (2023 рік – 55,76 тис. грн.).

У наступних роках планується продовжувати ремонт вуличного освітлення по населених пунктах територіальної громади.

Опалення індивідуальних житлових будинків здійснюється твердопаливними та електричними котлами.

Централізоване теплопостачання відсутнє. Бюджетні заклади опалюються твердим паливом або електрикою. Наразі проводиться модернізація котелень бюджетних закладів.

Основними завданнями в сфері житлово-комунального господарства населених пунктів громади є наступні:

1. Підвищення якості освітлення населених пунктів (поточне утримання, впровадження енергозберігаючих технологій в роботі мережі зовнішнього освітлення).

2. Вирішення питання щодо якості і регулярності постачання питної води, поступова заміна значно зношених водопровідних мереж, а також реалізація заходів, спрямованих на впровадження в громаді водовідвідних споруд. Ключова проблема, яка стає на перешкоді - відсутність необхідного обсягу фінансових ресурсів у місцевому бюджеті.

3. Відсутність водовідведення та каналізації в громаді – це серйозна проблема, що вимагає стратегічного планування, залучення донорського фінансування та впровадження сучасних рішень, оскільки це основа санітарної безпеки, комфорту та стійкого розвитку, що може бути вирішено через розробку проєкту, отримання дозволів та будівництво сучасних мереж для збору та очищення стічних вод.

2.

5.5

Послуги зв'язку.

У громаді працюють всі українські національні оператори мобільного зв'язку (Vodafone, Київстар, Lifecell), хоча відмічаються певні проблеми з їхньою роботою у ряді населених пунктів, де він нестійкий. Інтернет-зв'язок є, але також є проблеми на окремих ділянках.

В адміністративному приміщенні сільської ради у с.Глодоси встановлено систему оповіщення про повітряну тривогу типу «сирена». Інших систем оповіщення в населених пунктах громади немає. Тому на часі вирішення питання встановлення місцевих автоматизованих систем оповіщення населення про надзвичайні ситуації, але її впровадження потребує значних витрат місцевого бюджету, що значною мірою впливає на можливість реалізації інших завдань соціально-економічного характеру.

У селі Глодоси працює відділення Укрпошти, також надає послуги відділення Нової пошти.

2.5.6.1 Заклади освіти.

Послуги у сфері освіти у Глодоській сільській територіальній громаді надають 2 заклади загальної середньої освіти та 2 заклади дошкільної освіти.

Таблиця 5

Заклади загальної та дошкільної освіти

Показники	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Кількість закладів дошкільної освіти, одиниць	3	3	3	2	2	2
Кількість дітей у закладах дошкільної освіти, осіб	68	62	60	55	46	50
Кількість закладів загальної середньої освіти, з них: одиниць	2	2	2	2	2	2
Кількість учнів у закладах загальної середньої освіти, осіб	345	323	299	287	280	283
Кількість вчителів у закладах загальної середньої освіти, осіб	45	46	44	40	42	41

Аналіз статистичних даних свідчить про зменшення протягом останніх років кількості дітей дошкільного та шкільного віку у громаді. Загальна потужність системи дошкільної освіти в громаді становить 78 місць. Наповненість діючих закладів дошкільної освіти складає лише 60%. Потужність ЗЗСО - 770 місць, наповнюваність ще менша - 35%. Причини - військові дії в Україні, зменшення народжуваності, відсутність постійної роботи у батьків,

виїзд деяких батьків з дітьми за кордон. Низька наповнюваність закладів ЗДО стала основною причиною закриття одного садочка у 2023 році.

Таблиця 6

Перелік та опис закладів загальної середньої та дошкільної освіти

Назва та місце розміщення	Рік побудови	Проектна потужність	Наповненість станом на 01.05.2026	Потреба в капітальному ремонті	Заміна вікон, шт.
Глодоський ліцей Глодоської сільської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області	1968	початкова освіта – 235 базова середня освіта – 315 профільна – 70 Всього - 620	219	так	120
Новомиколаївська філія Глодоського ліцею Новоукраїнського району Кіровоградської області	1968	150	64	так	17
Заклад дошкільної освіти "Веселка" Глодоської сільської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області	1976	53	16	ні	6
Заклад дошкільної освіти № 2 "Пролісок" Глодоської сільської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області (дитячий садок)	1956	25	35	так	30

Середня наповнюваність класів у ЗЗСО становить:

Навчальні роки	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	прогноз на 2026-2027
початкова ланка	16,4	13,4	13,5	12,8	11,5
середня ланка	15,8	16,3	19,6	25,2	23,4
старша ланка	25	21	17	20,5	26
загальна наповнюваність	16,2	15,7	15,3	15,7	15,1

Водночас, наповнюваність класів у розрізі закладів загальної середньої освіти:

Навчальні роки		2022-2023		2023-2024		2024-2025		2025-2026		прогноз на 2026-2027	
Глодоський ліцей		20		22		21		19,8		19,5	
Новомиколаївська		9,3		8,7		9,8		9,6		9,1	
		Загальна кількість педагогів	до 30 років	до 50 років	від 50 до 60	пенсіонери		кількість вчителів-не фахівців		середня завантаженість 1 педагога (ст.)	
Глодоський ліцей		28	2	13	9	4		-		1.45	
Новомиколаївська філія		14	-	5	6	3		-		1.3	
ВСЬОГО		42	2	18	15	7		-			
філія											

Що стосується прогнозованої кількості дітей, які підуть до школи наступні 5 років:

Навчальні роки	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
Глодоський ліцей	240	217	219	215	203
Новомиколаївська філія	59	63	54	58	55
ВСЬОГО	299	280	273	273	258

Таблиця 7

Кадровий склад педагогічних працівників ліцею станом на 01.05.2026 року

Таблиця 8

Вартість утримання одного учня в ЗЗСО Глодоської сільської ради

2022 рік					
	Усі видатки, крім зарплати з нарахуваннями грн.	Зарплата + нарахування, грн.	Всього видатки за 2022 рік, грн.	Учні	Видатки на 1 учня грн.
Глодоський ліцей	2127527.89	9861422.03	11988949.92	267	44902.43
Новомиколаївська філія	745875.19	4283912.24	5029787.43	56	89817.63
ВСЬОГО	2873403.08	14145334.27	17018737.35	323	52689,60

2023 рік					
	Усі видатки, крім зарплати з нарахуваннями грн.	Зарплата + нарахування, грн.	Всього видатки за 2023 рік, грн.	Учні	Видатки на 1 учня грн.
Глодоський ліцей	2909631.69	9324566.70	12234198.39	240	50975.82
Новомиколаївська філія	1240664.71	3978127.59	5218792.30	59	88454.11
ВСЬОГО	4150296.40	13302694.23	17452990.69	299	58371,21
2024 рік					
	Усі видатки, крім зарплати з нарахуваннями, грн.	Зарплата + нарахування, грн.	Всього видатки за 2024 рік, грн.	Учні	Видатки на 1 учня грн.
Глодоський ліцей	3299574,90	10831914	14131488,90	228	61980,21
Новомиколаївська філія	10869712,36	4709657,69	5796629,05	59	98247,95
ВСЬОГО	4386546,26	15541571,69	19928117,95	287	69435,95
2025 рік					
	Усі видатки, крім зарплати з нарахуваннями, грн.	Зарплата + нарахування, грн.	Всього видатки за 2025 рік, грн.	Учні	Видатки на 1 учня грн.
Глодоський ліцей	3033466	11117130	14150596	217	65210
Новомиколаївська філія	1460992	4937683	6398675	63	101566
ВСЬОГО	4494458	16054813	20549271	280	73390

Таблиця 9

Випускники Глодоського ліцею

Тип, назва навчального закладу	2021	2022	2023	2024	2025
Глодоський ліцей	25	23	18	28	20

Кадровий склад освітньої галузі становить 84 працівники, з яких: 49 (58%) - педагогічних працівників (осіб) та 35 (42%) непедагогічних працівників. Працівники пенсійного віку становлять 16% від загальної кількості педагогічних працівників.

Протягом 2021-2025 року освітньо-виховний процес на території сільської ради здійснювався у рамках Цільової програми розвитку освіти Глодоської сільської ради, у листопаді поточного року дію Програми продовжено до 2030 року.

Зокрема, виконуючи Програму економічного і соціального розвитку Глодоської сільської ради та вищезазначену Програму, відділ освіти, культури, туризму молоді та спорту виконавчого комітету Глодоської сільської ради, комунальна установа «Центр обслуговування закладів соціально-культурної сфери», працівники закладів освіти провели цілий ряд заходів щодо створення належних умов для забезпечення діяльності закладів, поліпшення освітнього середовища у рамках підготовки до нового навчального року та до осінньо-зимового періоду.

Касові видатки з місцевого бюджету (разом з державними субвенціями) протягом 2023-2025 років на потреби закладів освіти та культури становлять майже 30 млн. гривень.

У закладах проведено поточні ремонти приміщень та облаштовано укриття на випадок повітряної тривоги за рахунок місцевого бюджету.

Проводяться техогляди та обслуговування шкільних автобусів, закуповуються до них запчастини та дизельне паливо.

Для закладів освіти придбано: електротовари, миючі та дезінфікуючі засоби, господарські матеріали, медикаменти. Проведено підписку газет та журналів, закупляються новорічні подарунки.

Закладам освіти придбано сучасне обладнання та техніку: відеокамери, морозильні камери, бензопили, бензокоси, швейні машини, посуд.

У галузі освіти проводяться протипожежні заходи. Зокрема, в усіх закладах проведено замір опору ізоляції, перезарядку та придбання вогнегасників, а також проведено навчання керівних працівників.

Крім цього, в усіх закладах забезпечено функціонування інтернету, проведення медогляду працівників закладів освіти, дератизацію та інші послуги.

Педагогічним працівникам виплачуються всі кошти, передбачені чинним законодавством. Крім цього, враховуючи результати Всеукраїнських, обласних та територіальних етапів учнівських олімпіад з навчальних предметів та конкурсів, а також результати інших Всеукраїнських конкурсів та змагань, які проводилися за сприяння Міністерства освіти і науки України, відповідно до «Цільової програми розвитку освіти Глодоської сільської ради на 2021-2025 роки» працівникам освіти протягом останніх років регулярно виплачується премія, учням, переможцям конкурсів - стипендія.

У закладах загальної середньої освіти громади триває реформа "Нова українська школа". За її програмою у 2025-2026 навчальному році функціонує 14 класів, в яких навчається 204 учні.

З метою створення сучасного освітнього середовища Нової української школи для закладів загальної середньої освіти придбано багатофункціональні пристрої, мультимедійні дошки, ноутбуки, нові комплекти меблів (парта, стіл), дидактичні матеріали.

У рамках реформи шкільного харчування у закладах загальної середньої освіти проведено поточний ремонт харчоблоків та придбано сучасне технологічне обладнання. Розмежовано технологічні процеси приготування їжі,

облаштовано комори для зберігання продуктів харчування. У приміщеннях їдальні створено умови для виховання культури харчування учнів.

Безкоштовним харчуванням за рахунок коштів державного бюджету забезпечено 100% учнів 1-4 класів та 100% дітей пільгових категорій за рахунок коштів місцевого бюджету. Вартість безкоштовного гарячого сніданку становить 20 грн. та 50 грн. за гарячий обід на дитину.

Згідно з договором з комунальною установою "Інклюзивно-ресурсний центр Новоукраїнської міської ради" надаються послуги дітям з особливими освітніми потребами, батькам та педагогічним працівникам закладів освіти. Фахівці інклюзивно-ресурсного центру формують висновки про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, які слугують підставою для визначення форми здобуття освіти дитини. У 2025-2026 навчальному році створено 12 інклюзивних класів у Глодоському ліцеї та його Новомиколаївській філії, де навчається 14 дітей. За сімейною формою навчання здобувають знання 12 учнів.

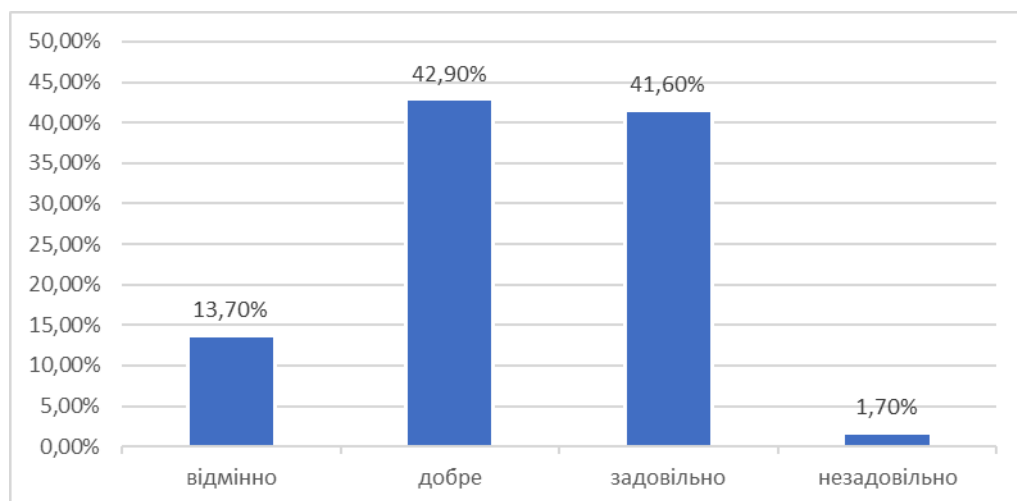
Підвезення дітей до закладів освіти здійснюється 3 одиницями шкільних автобусів. Спеціально обладнаних автобусів для перевезення осіб з порушенням зору, слуху, опорно-рухового апарату та інших маломобільних груп населення немає.

До нагальних потреб відноситься придбання хоча б ще одного автобуса, а також обладнання існуючих шкільних автобусів умовами для дітей з особливими потребами.

У 2025-2026 навчальному році до навчання у закладах загальної середньої освіти приступили 271 учень, що на 25 учнів менше, ніж у 2024-2025 навчальному році. З них учнів перших класів 16, що на рівні минулого року.

Щороку загальна чисельність учнів у закладах освіти зменшується, що призводить до зменшення наповнюваності класів у закладах.

Контингент учнів станом на 01.09.2022 року – 323 (22 класи), станом на 01.09.2023 року – 299 (21 клас), на 01.09.2024 року – 287 (18 класів), на 01.09.2025 року - 280 (17 класів).



Діаграма 7 Оцінка рівня надання освітніх послуг

Як свідчить діаграма щодо оцінки жителями громади рівня надання освітніх послуг закладами загальної середньої освіти, то більше половини жителів оцінила рівень на відмінно та добре, разом з тим, досить великий відсоток і тих, хто оцінив цей рівень як задовільний. Суттєвих нарікань на якість функціонування освітньої системи в ході опитування не було виявлено. Кожна з негативних оцінок потребує більш детального вивчення, що буде відображено в заходах з реалізації Стратегії.

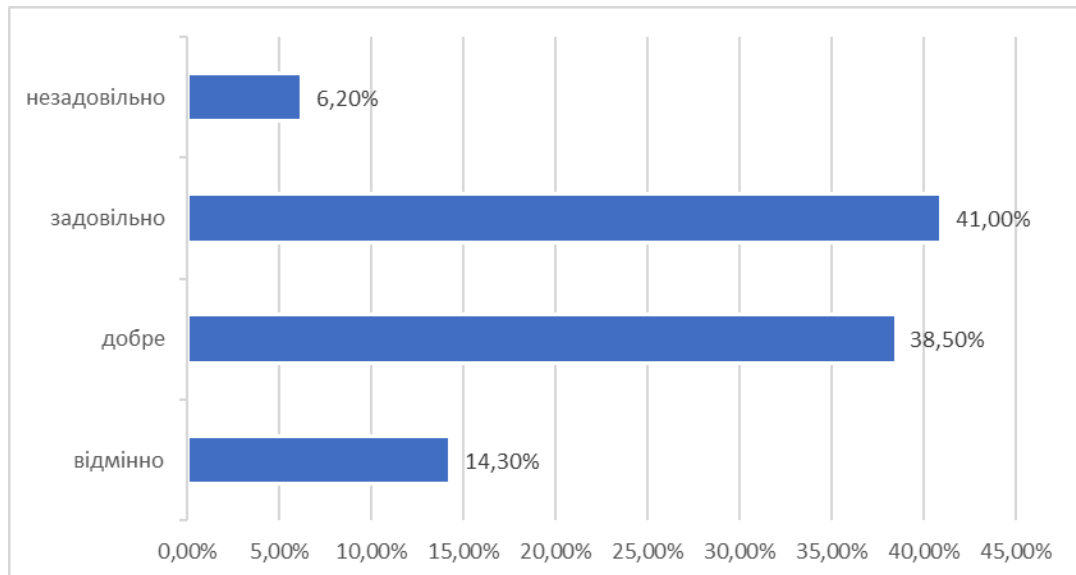
На території громади мешкає 57 дітей дошкільного віку, з яких дошкільні заклади відвідує 46 дітей, що становить 81 % всіх дітей дошкільного віку.

Першочергову увагу відділ освіти, культури, туризму, молоді та спорту виконавчого комітету сільської ради приділяє охопленню дошкільною освітою 5-річних дітей, підготовкою їх до освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Внаслідок цього більшість дітей п'ятирічного віку охоплені дошкільною освітою.

У громаді здійснюється соціально-педагогічний патронаж сімей, діти яких не охоплені суспільною дошкільною освітою. Проводяться також індивідуальні консультації для батьків. Взаємодія з батьками посідає важливе місце в структурі заходів із підготовки дітей до освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

У 2025 році забезпечено оптимальний режим роботи закладів дошкільної освіти. У дошкільних закладах громади працює 3 групи, з них 2 групи з 9-годинним перебуванням дітей та 1 група короткотермінового перебування. З 01 листопада 2025 року у ЗДО "Веселка" створено інклюзивну групу та введено до штатного розпису посаду асистента вихователя.

Усі заклади дошкільної освіти мають доступ до інтернету, ноутбуки. Забезпечено підключення закладів до Державної інформаційної системи освіти "Курс: Дошкілля", в якій акумульовано інформацію щодо закладу (статистичні звіти, кількість персоналу, облік дітей).



Діаграма 8 Оцінка рівня надання послуг дошкільними установами

Як і при оцінці закладів загальної середньої освіти, більшість мешканців громади визначають якість послуг ЗДО на рівні між задовільно та добре. Разом з тим, спостерігається вищий відсоток негативних оцінок. Частково це може бути обумовлено питаннями облаштування освітнього середовища в закладах дошкільної освіти (ЗДО №2 «Пролісок» побудований ще у 1956 році) та їх матеріально-технічним забезпеченням, яке потребує покращення.

Безпекове середовище.

У зв'язку з військовими діями у 2022 році у всіх закладах освіти Глодоської громади були облаштовані найпростіші укриття, зокрема, на базі ЗДО "Веселка" Глодоської сільської ради (підвальне приміщення), яке використовується і для укриття учнів та персоналу Новомиколаївської філії Глодоського ліцею. Облаштовані найпростіші укриття для дітей та персоналу Глодоського ліцею та ЗДО № 2 "Пролісок" Глодоської сільської ради (підвальні приміщення).

Вищеперелічені укриття забезпечені необхідним обладнанням, матеріалами, інвентарем, а також резервним електроживленням (генераторами).

Крім того, на базі закладів загальної середньої школи діють «класи безпеки», в яких проводяться уроки безпеки життєдіяльності для дітей громади та «пункти незламності», які забезпечені резервним електроживленням, необхідним запасом води та продуктів, медикаментів, тощо та можуть використовуватися як стаціонарні пункти обігріву у населених пунктах.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01 листопада 2024 року № 1245 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану» Глодоською сільською радою прийнято відповідне рішення з проведенням цілого ряду заходів, зокрема:

- облаштовано технічними засобами охорони - тривожними кнопками;
- забезпечено охороною, зокрема із залученням органів поліції охорони;
- встановлено у приміщенні Глодоського ліцею стаціонарний металодетектор, придбано ручний металодетектор та облаштовано робоче місце для інспектора сектору "Служба освітньої безпеки" Новоукраїнського РВП ГУНП в Кіровоградській області;
- обладнано приміщення та території закладів освіти технічними засобами відеоспостереження, тощо.

Загальний розвиток освітньої мережі не викликає великих нарікань з боку батьків і дітей, які проживають та навчаються в громаді. Переважно це досягається завдяки наявності контакту між вчителями і учнями та батьками. Разом з тим є ряд позицій, котрі потребують підсилення або покращення. Зокрема, мова йде про потребу у формуванні майбутнього кадрового резерву вчителів: майже 17% педагогів ЗЗСО - люди пенсійного або передпенсійного віку. Залишається проблемним також питання різниці майже у 40% у видатках на одного учня у ліцеї і його філії та малокомплектності класів. Слід вказати, що малокомплектність 10-11 учнів не дає можливості забезпечення вибору учнями профільного навчання.

З 01.09.2027 року Глодоський ліцей, який здійснює освітню діяльність одночасно на всіх рівнях повної загальної середньої освіти, втрачає право надавати профільну середню освіту і має бути реорганізований у гімназію.

Профільну освіту учні 10-12 класів громади зможуть здобувати за вибором у професійному чи академічному ліцеях інших територіальних громад.

Виходячи із вищезазначеного, а також з метою подальшого покращення освітнього середовища в громаді слід виділити наступні проблемні питання та завдання в галузі освіти, які потребують вирішення:

1. Формування ефективної мережі закладів дошкільної та загальної середньої освіти з метою надання якісних та доступних освітніх послуг з урахуванням використання наявних ресурсів (демографічних, кадрових, матеріально-технічних, фінансових тощо).

2. Враховуючи зменшення кількості дітей в закладах дошкільної освіти та оптимізації витрат у зв'язку з цим на утримання дошкільного закладу розгляд питання щодо переміщення Глодоського ЗДО №2 "Пролісок" у приміщення Глодоського ліцею.

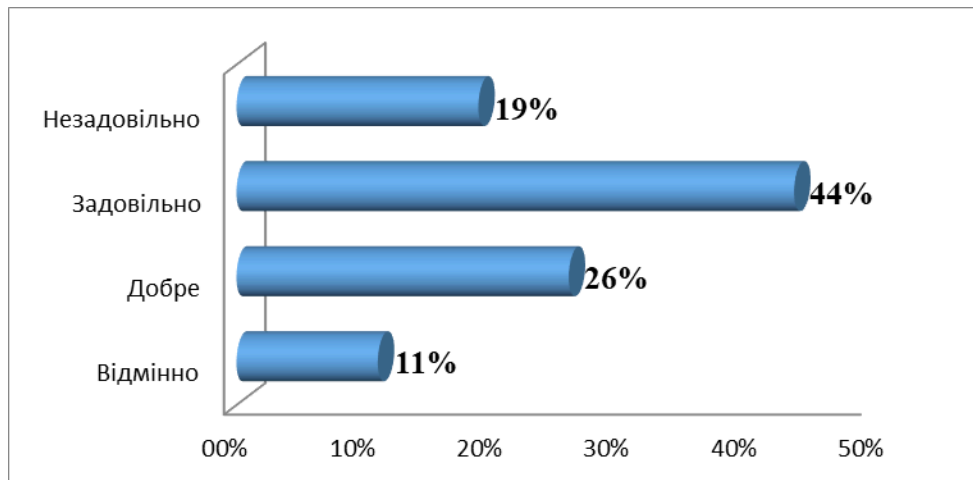
3. Поступове здійснення оптимізації існуючої мережі закладів загальної середньої освіти відповідно до чинного законодавства: реорганізація Глодоського ліцею в гімназію.

4. Проведення капітальних та поточних ремонтів закладів освіти, впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження.

5. Забезпечення шкільними автобусами відповідно до потреби, пристосованими для перевезення дітей з особливими освітніми потребами.

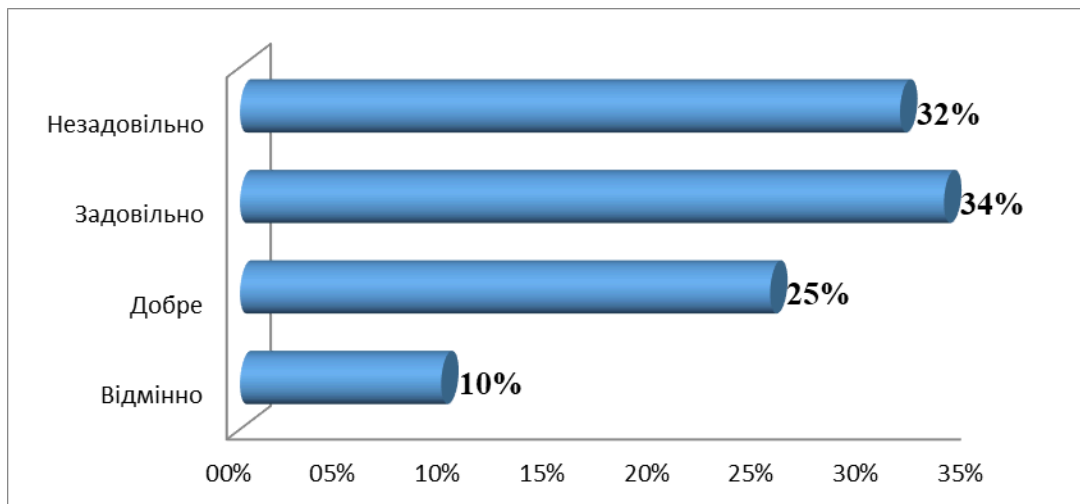
2.5.6.2 Заклади культури та дозвілля.

Аналіз соціокультурної ситуації в громаді свідчить, що, не зважаючи на військові дії та складні економічні умови, вдалося зберегти мережу закладів культури і бібліотек, кадровий потенціал галузі, забезпечити підтримку аматорського мистецтва, художньої творчості. У той же час необхідно здійснити ще цілий ряд кроків щодо покращення ситуації.



Діаграма 9 Оцінка рівня задоволення культурних потреб

Не дивлячись на широке коло заходів, які здійснюють заклади культури в громаді, мешканці сіл нарікають саме на якість культурних заходів та, загалом, можливості проведення дозвілля в громаді. Саме тут спостерігається дуже високий відсоток негативних оцінок з боку мешканців.



Діаграма 10 Оцінка рівня інфраструктури відпочинку та дозвілля

Опитування також показує, що оцінки рівня інфраструктури відпочинку та дозвілля є досить низькими, тому завданням Стратегії є забезпечення вдосконалення системи надання культурних послуг населенню та організації дозвілля.

Протягом 2024-2025 років в громаді проведено реорганізацію закладів культури, що забезпечило налагодження їх роботи як єдиної команди з єдиною структурою, дозволило сформувати нові якісні культурні послуги та дало можливість покращити організацію оперативного управління закладами, здійснення ефективного керівництва ними, забезпечення якісної звітності та координації роботи. Адже більшість закладів культури не виконували функцію юридичної особи, не мали печатки, рахунку, не були розпорядниками коштів та за своїм географічним розташуванням є територіально близькими.

У жовтні 2025 року завершено реорганізацію закладів культури Глодоської громади шляхом приєднання сільських клубів до Глодоського Будинку культури та сільських бібліотек до Глодоської публічної бібліотеки. При цьому всі штатні одиниці, майно та приміщення даних закладів культури збережені, працівники продовжують свою трудову діяльність, що дозволяє зберегти у повній мірі рівень надання якісних та доступних послуг населенню громади.

Надання культурно-дозвілєвих, мистецьких, інформаційних та освітніх послуг населенню здійснює Глодоський Будинок культури Глодоської сільської ради та його 6 сільських клубів-філій у селах Новомиколаївка, Петрівка, Войнівка, Козакова Балка, Вербівка та Глодоський сільський клуб-філія.

Три заклади культури на даний час не функціонують через відсутність працівників (Войнівський, Вербівський, Глодоський сільський клуб - філія).

Роботу клубних закладів культури забезпечує 5 творчих та 3 технічних працівників.

При всіх клубних установах активно працюють любительські об'єднання, гуртки, аматорські формування. Працівники галузі тісно співпрацюють із закладами освіти. Більшість з них у 2023-2025 роках займалися волонтерською роботою (плетіння сіток, виготовлення окопних свічок і т.д.).

Клубні заклади культури вживають заходи щодо забезпечення участі аматорів у фестивалях і конкурсах місцевого та всеукраїнського рівнів.

До складу Глодоської публічної бібліотеки Глодоської сільської ради входить 5 сільських бібліотек-філій у селах Глодоси, Петрівка, Козакова Балка, Вербівка та Новомиколаївка. Роботу 6 сільських бібліотек Глодоської громади забезпечує 5 бібліотечних працівників, з них 4 працює на посадах бібліотекарів. Книжковий фонд Глодоської публічної бібліотеки разом із філіями налічує 24920 примірників.

Таблиця 10

Характеристика надання бібліотечних послуг

Порівняння за роками	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Користувачі (осіб)	2018	2087	2131	1926	1744

Відвідування (осіб)	16863	17256	1883 7	16486	14125
Книговидача (примірників)	40044	40200	3908 2	35350	29008

Для організації наповненого і змістовного дозвілля читачів у бібліотеках працюють клуби за інтересами – розмовний клуб «Розмовляємо українською». Елементом виховання історичної пам'яті серед жителів громади є поєднання освітніх, культурних та меморіальних заходів. Важливою є робота з місцевими історичними пам'ятками, створення та вшанування місцевих «місць пам'яті».

Таблиця 11

Дані
щодо обліку пам'яток (об'єктів) культурної спадщини у межах
Глодоської сільської територіальної громади

№ з/п	Найменування об'єкта культурної спадщини	Місцезнаходження об'єкта культурної спадщини	Дата утворення (датування) об'єкта культурної спадщини	Ступінь збереженості об'єкта культурної спадщини
1.	Пам'ятний знак мирним жителям – жертвам фашизму	с. Вербівка	1943	задовільний
2.	Братська могила радянських воїнів	с. Глодоси	1944	задовільний
3.	Братська могила червоних партизанів	с. Глодоси	1919	задовільний
4.	Братська могила мирних жителів – жертв фашизму	с. Глодоси	1941-1944	задовільний
5.	Пам'ятник загиблим воїнам	с. Глодоси	1941-1944	задовільний
6.	Пам'ятний знак земляку Масенку Т.Г. – українському письменнику	с. Глодоси	1903-1979	задовільний
7.	Братська могила жертв фашизму	с. Козакова Балка	1941-1944	задовільний
8.	Братська могила радянських воїнів	с. Ліски	1944	задовільний
9.	Братська могила радянських воїнів	с. Новомиколаївка	1944	задовільний

10.	Пам'ятний знак Різниченку С.Ф. – Герою Радянського Союзу	с. Новомиколаївка	1944	задовільний
11.	Свято-Покровська церква	с. Глодоси	1808-1812	задовільний
12.	Братська могила радянських воїнів	с. Подимка	1944	задовільний
13.	Пам'ятник Вірі Федченко	с. Глодоси	1941-1945	задовільний

Російсько-українська війна внесла свої корективи і в центральній частині села Глодоси 23 серпня 2024 року з нагоди Дня Державного Прапора України відбулося відкриття Алеї Слави в пам'ять про Героїв-земляків, полеглих у цій війні.

Стратегічними напрямками роботи закладів культури Глодоської ТГ у 2025 році залишається національно-патріотичне виховання, розвиток художньої самодіяльності, народної творчості, пропаганда народної спадщини, робота з молоддю та дітьми.

У всіх бібліотеках громади забезпечено безкоштовний Wi-fi для користувачів, що є одним із важливих аспектів виконання плану заходів щодо виконання Національної стратегії із створення безбар'єрного простору.

Слід зазначити, що обмежені фінансові можливості місцевого бюджету не забезпечують достатнього рівня розвитку закладів культури в громаді. Їх матеріальна база доволі слабка та морально застаріла, більшість з них потребують капітального ремонту. Необхідне подальше матеріально-технічне забезпечення закладів культури, зокрема, для покращення організації дозвілля мешканців громади. Одним з кроків може стати залучення грантових коштів та спонсорської допомоги.

2.5.6.3 Розвиток спорту.

Фізична культура і спорт - невід'ємна частина виховного процесу дітей, молоді та повноцінного життя дорослого населення сільської ради. Її основне призначення - зміцнення здоров'я, підвищення фізичних можливостей людини, забезпечення здорового способу життя.

У громаді є спортивні споруди, а саме: сільський стадіон, 5 футбольних полів, 2 спортивних майданчики, 2 спортивних зали.

З метою розвитку фізичної культури і спорту проводяться змагання з різних видів спорту, а саме: баскетболу, волейболу, легкої атлетики, тенісу настільного, футболу та інші.

У Глодоському ліцеї та його філії діють 5 гуртків спортивно-патріотичного спрямування: волейбол (група дівчат і група хлопців), футбол, «Джура», «Юні Скаути».

Активну участь спортсмени ліцею беруть участь в національному проєкті "Пліч-о-пліч", який створений для об'єднання громад-партнерів (тилових і центральних) з громадами-форпостами, що знаходяться на лінії бойового зіткнення або поблизу кордонів.

На території села Глодоси облаштований та функціонує майданчик в рамках соціального проєкту «Активні парки – локації здорової України» в рамках програми Президента України «Здорова Україна». Облаштовано майданчик на території Глодоського ліцею та його Новомиколаївської філії. Також заплановано облаштування майданчиків по інших старостинських округах громади.

Якщо говорити про проблемні питання розвитку спорту в громаді, то вони переважно зумовлені поєднанням браку необхідного фінансування галузі, наслідків воєнного стану та демографічних змін. Зокрема:

більшість спортивних споруд у селах громади потребують капітального ремонту або повної модернізації;

основним джерелом фінансування залишається місцевий бюджет громади, який в умовах війни має обмежені ресурси;

постійний відтік населення та талановитої молоді з сіл призводить до скорочення кількості дітей у спортивних секціях, що ставить під загрозу існування сільських фізкультурно-спортивних колективів.

Для вирішення вищевказаних завдань необхідно спланувати розвиток спорту в громаді з пріоритетом на доступність, оновлення інфраструктури та залучення до спорту всіх вікових груп. Для цього необхідно провести інвентаризацію наявних майданчиків, визначити потребу у їх доукомплектуванні та місця встановлення нових з необхідним обладнанням та інвентарем, передбачивши встановлення сучасного освітлення та безпечного покриття. При цьому залучати підтримку спонсорів, у тому числі готувати заявки до міжнародних фондів на будівництво інклюзивних спортивних просторів.

2.5.6.4 Заклади охорони здоров'я.

На території Глодоської сільської ради функціонують чотири заклади охорони здоров'я. Первинну медико-санітарну допомогу можна отримати в лікарській амбулаторії загальної практики сімейної медицини в селі Глодоси. Первинну медичну допомогу можна отримати також у Вербівському фельдшерському пункті, Новомиколаївському фельдшерсько-акушерському пункті та Петрівському фельдшерському пункті.

Вказані заклади охорони здоров'я підпорядковуються комунальному некомерційному підприємству "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Новоукраїнської міської ради.

Вторинна спеціалізована та третинна високоспеціалізована медична допомога на території громади не надається. Жителі громади отримують її в закладах охорони здоров'я, які забезпечують надання такої допомоги на

території Новоукраїнської міської ради, Добровеличківської селищної ради та Кропивницької міської ради Кіровоградської області.

Приміщення Глодоської лікарської амбулаторії загальної практики – сімейної медицини збудоване у 1954 році. У період з 2017 по 2019 роки проведено капітальний ремонт даного адміністративного приміщення за кошти місцевого бюджету на загальну суму 4230534,00 грн.

Медичну допомогу надають 2 лікарі, 4 медичні сестри, 1 водій.

У 2020 році придбано автомобіль підвищеної прохідності Renault Duster за рахунок субвенції з державного бюджету. Лікарську амбулаторію забезпечено генератором. Діють наступні кабінети: кабінет прийому лікаря; маніпуляційний кабінет; кабінет функціональної діагностики. Кабінети обладнані необхідним медичним матеріально-технічним оснащенням для обстеження та лікування пацієнтів.

В амбулаторії регулярно проводяться профілактичні огляди, здійснюється обов'язкова вакцинація та вакцинація від COVID-19. Інформація щодо специфічних захворювань жителів громади відсутня.

Станом на 01 листопада 2025 року по Глодоській амбулаторії задекларовано 1985 пацієнтів. Решта мешканців населених пунктів громади обрали сімейних лікарів з території тих громад, які знаходяться територіально ближче ніж село Глодоси – Новоукраїнської міської ради та Добровеличківської селищної ради.

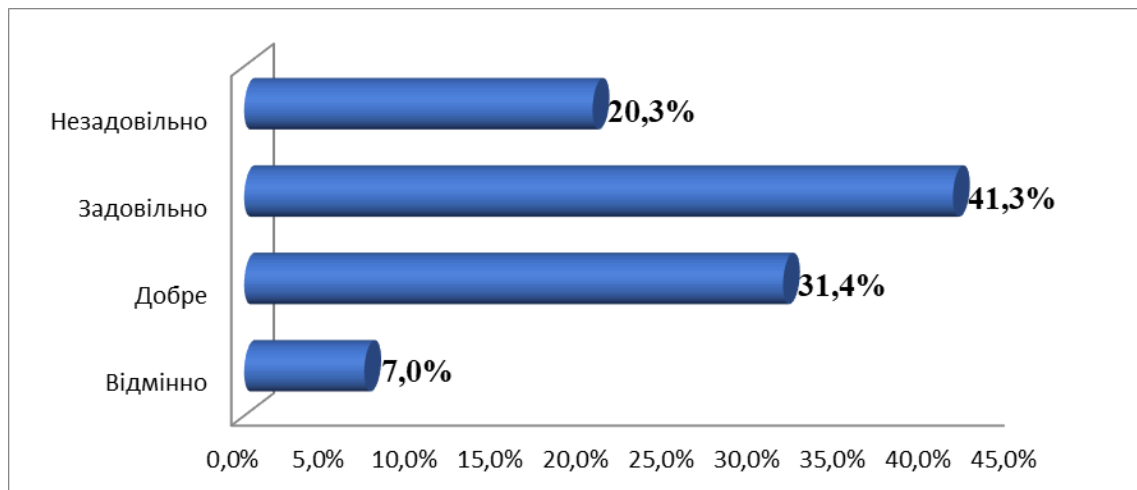
Для поліпшення здоров'я сільського населення забезпечується належне фінансування закладів охорони здоров'я з бюджетів різних рівнів для безперебійної роботи медичних закладів громади: придбання тестів, відшкодування вартості лікарських засобів за безкоштовними та пільговими рецептами.

Щороку в громаді затверджується Програма підтримки та розвитку комунальних підприємств первинної, вторинної та екстреної медичної допомоги на відповідний бюджетний період. На виконання завдань та заходів Програми з бюджету Глодоської сільської територіальної громади протягом 2021-2025 років виділено кошти у вигляді субвенції іншим бюджетам для комунальних підприємств у сумі 5115,3 тис.грн.

Таблиця 12

Назва бюджету	Напрямок трансферта	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
		тис.грн.				
КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Новоукраїнської міської ради	на забезпечення діяльності медичних закладів первинної ланки	498,2	616,7	658,3	654,4	700,9

КНП “Новоукраїнська міська лікарня” Новоукраїнської міської ради	на поліпшення якості надання медичних послуг вторинного рівня	303,8	453,0	465,0	115,0	200,0
КНП «Добровеличківська лікарня» Добровеличківської селищної ради	на поліпшення якості надання медичних послуг вторинного рівня	30,0	60,0	100,0	100,0	-
КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф у Кіровоградській області» Кіровоградської обласної ради	на покриття послуг, пов’язаних з обслуговуванням санітарного транспорту екстреної медичної допомоги	-	-	160,0	-	-
Всього		832,0	1129,7	1383,3	869,4	900,9



Діаграма 11 Рівень медичного забезпечення за даними опитування жителів громади

Не дивлячись на те, що місцева влада приділяє значну увагу фінансуванню і підтримці медичних закладів в громаді, хоча вирішені не всі нагальні питання через обмеженість фінансування, населення оцінює якість медичних послуг на невисокому рівні.

Нарікання жителів викликає переважно ситуація, пов'язана з відсутністю достатньої кількості медичного персоналу для надання більш широкого спектру медичних послуг та неможливість охопити ними населення усіх сіл громади. Саме в цьому напрямі слід працювати громаді у найближчі кілька років.

2.5.6.5 Соціальні послуги.

З січня 2021 року в Глодоській територіальній громаді надає соціальні послуги відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Глодоської сільської ради. З 2024 року спеціалісти з питань соціального захисту населення та адміністратори ЦНАПу проводять прийом та опрацювання документів з питань соціального захисту в програмному комплексі «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада», завдяки якій створюється «електронна» справа заявника, яка за один робочий день передається до управління соціального захисту райдержадміністрації. Також спеціалісти відділу працюють в програмному комплексі ЄІССС, за допомогою якого швидко опрацьовуються подані заяви та мешканці громади вчасно отримують різні види державних допомог, через портал Пенсійного фонду України оформляються заяви мешканців громади на окремі види державних соціальних допомог. На постійній основі проводиться методична допомога з питань оформлення субсидій, пільг для населення та оформлення заяв для їх отримання. Спеціалісти відділу співпрацюють з Пенсійним фондом України.

Також з січня 2021 року на території Глодоської територіальної громади почала працювати комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Глодоської сільської ради (далі - Центр), фахівці якого безпосередньо опікуються соціально незахищеними верстами населення.

На базі Центру працюють відділення: соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; соціальної допомоги вдома; підтриманого проживання осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, осіб з числа внутрішньо переміщених, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Також у Центрі створена спеціалізована служба та мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі. Для швидкого реагування у 2024 році був придбаний легковий автомобіль із спеціалізованим обладнанням: занижена підлога з нековзкою відкидною рампою для заїзду пасажирів на візку та облаштоване місце для осіб з обмеженою мобільністю.

З 2021 року в Центрі перебувають на обліку 97 сімей з дітьми та особи, які опинилися у складних життєвих обставинах. У Центрі надаються наступні соціальні послуги: соціальна адаптація; консультування; соціальний супровід; інформування; представництво інтересів; гуманітарна допомога; догляд вдома.

У відділі соціальної допомоги вдома працюють соціальні робітники, які надають послуги згідно з державним стандартом догляду вдома. Соціальні послуги вдома отримують самотні особи похилого віку, особи з інвалідністю, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги. Також діє «банк безкоштовних речей».

Центр співпрацює з громадськими організаціями, які постійно надають посильну гуманітарну допомогу родинам, особам, які перебувають у складних життєвих обставинах. Завдяки такій співпраці у Центрі функціонує пункт реабілітаційних засобів та засобів гігієни. Для отримувачів соціальних послуг

VI та V рухової групи, а також для людей з особливими потребами надаються засоби індивідуальної гігієни.

Також на базі Центру для ветеранів (ветеранок), демобілізованих осіб та членів родин загиблих військових створений та працює Ветеранський хаб «Поруч». У ньому працює фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, яка забезпечує їм індивідуальний супровід, первинне консультування та всебічну підтримку на шляху інтеграції у цивільне життя, допомагає ветеранам та демобілізованим особам адаптуватися до цивільного життя, надає: інформаційний супровід; консультування щодо отримання статусів, пільг, послуг; допомогу у пошуку житла, працевлаштуванні; юридичну підтримку; сприяння проходженню реабілітації.

Початок активної фази війни суттєво змінив палітру та напрями діяльності громади в частині надання соціальних послуг. Основний акцент тривалий час приділявся сім'ям вимушено переміщених осіб, котрих потрібно було розмістити, прихистити і допомогти інтегруватися в життя громади. Одночасно продовжує зростати число сімей воїнів, які зараз перебувають в лавах Збройних сил України, ТРО та інших воєнних формувань і потребують додаткової підтримки і опіки. Крім того, дослідження в інших сегментах соціальної сфери громади (освіти, медицина, дозвілля та культура) вказують на потребу приділення більшої уваги людям з певними вадами та проблемами.

У відділенні підтриманого проживання осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, осіб з числа внутрішньо переміщених осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах при КУ «Центр надання соціальних послуг» Глодоської сільської ради на даний час проживає 12 осіб пенсійного віку з числа внутрішньо переміщених осіб. У листопаді-грудні 2025 року завдяки державній субвенції та коштам місцевого бюджету у відділенні були зроблені поточні ремонти з утеплення будівлі (замінено вікна та підвіконня, встановлено новий опалювальний котел, батареї для обігріву приміщення). Також тут відремонтовано дві кімнати гігієни, в яких встановлено душові, бойлери, пральну машину, обладнано два туалети. Все це зроблено для покращення побуту та психологічного мікроклімату його мешканців. У подальшому є можливість прийняти додатково 15 осіб з числа внутрішньо переміщених осіб.

Особлива увага приділяється родинам з дітьми. На території громади проживають діти, які мають особливі статуси: 1 дитина має статус дитини-сироти, 12 дітей позбавлені батьківського піклування; 190 дітей виховуються у багатодітних сім'ях; 8 дітей з особливими потребами (діти інваліди); 1 дитина прибула з території активних бойових дій та проживає в сім'ї піклувальників; 23 дитини проживають у сім'ях, де батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків.

У січні 2024 року створено Центр надання адміністративних послуг Глодоської сільської ради. Офіс ЦНАПу знаходиться в селі Глодоси. На сьогоднішній день ЦНАПом Глодоської територіальної громади надається 246 адміністративних послуг.

Найбільшим попитом серед населення громади користуються послуги з реєстрації місця проживання особи та видачі витягів про реєстрацію місця проживання, послуги державної реєстрації речових та майнових прав, а також послуги соціального характеру.

На території Глодоської територіальної громади працює служба у справах дітей, діяльність якої спрямована на реалізацію державної політики соціально-правового захисту дітей та запровадження нових видів соціальних послуг для дітей. Ужиті заходи здійснюються в тісній взаємодії з відділами соціального захисту населення, освіти, поліцією, закладами охорони здоров'я.

Підсумовуючи слід зазначити, що за той час, що в громаді працює відділ соціального захисту населення, якість надання соціальних послуг значно покращилася, оскільки мешканцям громади вже немає потреби їхати до районного центру для оформлення документів для отримання різних видів державних допомог та довідок. Також фахівці відділу за потреби проводять виїзні прийоми для забезпечення оформлення субсидій та пільг для мешканців віддалених населених пунктів Глодоської громади. Для мешканців громади – економія особистого часу, грошей, а для працівників відділу - знання запитів та потреб кожного мешканця і за можливості вирішення нагальних питань на місцевому рівні.

Фахівці КУ «Центр надання соціальних послуг» надають якісні соціальні послуги якнайбільшій кількості мешканців громади, які дійсно потребують таких послуг. У фахівців Центру є можливість виїхати до кожного мешканця громади додому і особисто побачити проблеми сім'ї та визначити шляхи подолання їх на місцевому рівні, якщо це можливо. Спільно із службою у справах дітей та поліцейським офіцером громади фахівці Центру мають змогу здійснювати планові та позапланові виїзди для обстеження умов проживання сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, проводити профілактичну роботу із ними щодо належного догляду та виховання дітей у цих сім'ях, забезпечення базових потреб дітей, належних умов проживання, попередження насильства у сім'ї. Це суттєво зменшило кількість родин, які знаходяться в складних життєвих обставинах, фахівці бачать реальну картину життя родин, багато питань вирішується за принципом тут і зараз.

2.6 Участь у громадському житті та процесах прийняття рішень.

Інформування громадян відбувається через офіційний веб сайт Глодоської сільської ради, де розміщується актуальна інформація, та сторінку сільської ради в соціальній мережі facebook. Офіційний сайт громади поповнюється новинами досить регулярно. Але відвідуваність обох ресурсів є низькою. Мобільні додатки, чат-боти інші елементи смарт-сіті та локальні системи оповіщення в громаді не застосовуються.

Слід звернути увагу, що самосвідомість та соціальна активність громадян знаходиться на низькому рівні. Громада є недостатньо згуртованою.

Вразливі групи населення, представники бізнесу недостатньо активно долучаються до громадських обговорень та процесів прийняття рішень.

У громаді створена Рада ВПО, яка, на жаль, активної участі у житті громади не приймає. Рада співпрацює з Новоукраїнською районною радою ВПО та Кіровоградською обласною Радою ВПО (участь у нарадах, вебінарах, різних заходах). Для інформування та швидкого реагування на проблемні ситуації внутрішньо переміщених осіб на території громади створена група в телеграм.

На території Глодоської сільської територіальної громади проживають майстри декоративно-ужиткового мистецтва, відомі своїми виробами. Серед них: Пич Юлія Сергіївна (плетіння, виготовлення виробів з бісеру), Соболь Галина Іванівна (вишивка хрестиком, хатні прикраси), Комар Раїса Миколаївна (вироби з бісеру та паперу), Шаріпова Ніна Василівна (в'язання, виготовлення хатніх прикрас), Гордієнко Софія Яківна (вишивка гладдю), Крайня Віра Дмитрівна (вишивка хрестиком, гладдю та бісером), Дигас Тетяна Миколаївна (вишивка хрестиком і бісером), Остапенко Марія Дмитрівна (вишивка хрестиком, гладдю і бісером), Белеканич Ольга Петрівна (в'язання, вишивка хрестиком і бісером), Адаменко Галина Володимирівна (в'язання крючком і спицями), Калько Яна Анатоліївна (хатні прикраси, інтер'єр, світильники), Мороз Лариса Іванівна (випічка тортів, вишивка хрестиком), Прядко Надія Василівна (вироби з бісеру та хатні прикраси), Бут Леся Миколаївна (в'язання), Паскарь Микола Михайлович (різьба та вироби по дереву), Гресь Галина Віталіївна (вишивка гладдю), Довгопола Тетяна Анатоліївна (вишивка гладдю і хрестиком), Клименко Оксана Миколаївна (вишивка гладдю і хрестиком), Павлик Наталя Миколаївна (в'язання спицями та крючком, вишивка бісером), Возняк Дар'я Андріївна (виготовлення подарункових букетів), Мешкова Галина Семенівна (вишивка хрестиком, в'язання крючком), Хмельницька Яна Валеріївна (вишивка гладдю).

З метою розвитку активності в громаді доцільно проводити заходи з підвищення інформованості, стимулювання знань і навичок серед громадськості, надання інструментів та можливостей для активного залучення громадян до прийняття управлінських рішень.

2.7 Економічний розвиток.

У структурі економіки територіальної громади переважає сільське господарство. У листопаді 2025 року після тривалої паузи розпочалися роботи з видобування червоного граніту на кар'єрі Перлівського (Адабаського) родовища гранітів біля села Войнівка.

Сільське господарство представлено сільськогосподарськими підприємствами, які забезпечують різноманітне сільськогосподарське виробництво: вирощування зернових та олійних культур; розведення свиней; скотарство та переробка молочної сировини. У ТОВ «Глодоська Скіфія» є своя пекарня, де випікаються хлібобулочні вироби з власної пшениці. Також

виробляються соняшникові пелети, якими забезпечується населення для опалення житлових будинків.

Таблиця 13

**Суб'єкти господарської діяльності за видами діяльності
(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу
громади), одиниць**

н/з	Галузі та види діяльності	2023 рік	2024 рік	2025 рік
1.	Сільське господарство	657	657	741
	у т.ч.:			
-	сільгосппідприємства	9	9	10
-	одноосібники	611	611	684
-	фермерські господарства	37	37	47
2.	Роздрібна торгівля	18	18	18
3.	Транспорт	1	1	1
4.	Освіта	4	4	4
5.	Охорона здоров'я	4	4	4
6.	Культура	11	11	11
7.	Інші види економічної діяльності	3	3	3

Збільшення кількості одноосібників зумовлено бажанням або необхідністю власників земельних ділянок самостійно обробляти свої паї, що є продовженням та відображенням тенденції росту безробіття, коли робота у полі стає чи не єдиним способом заробітку.

У 2025 році додалося ще одне сільгосппідприємство, яке за результатами земельного аукціону стало платником орендної плати за використання земель комунальної власності сільськогосподарського призначення.

2.

**7.1
Містобу
дівна
докумен
тація.**

Згідно із Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» планування територій на місцевому рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів населених пунктів і детальних планів території, їх оновлення та внесення змін до них.

З метою створення правової та інформаційної основи для інвестицій у будівництво, використання території, реалізації масштабних проєктів, проведення робіт з планування території, Глодоська громада забезпечила розробку містобудівної документації села Глодоси. На черзі містобудівна документація на інші населені пункти громади, але в умовах війни та необхідності значного фінансового ресурсу для реалізації вказаних цілей реалізація даного завдання затримується. Крім того, для сіл, де проживає менше ста осіб, готувати такі документи можуть бути не на часі. Ряд інших сіл, особливо ті з них, де планується реалізація важливих для громади інвестиційних проєктів, такий документ необхідний.

Для оптимізації витрат, пов'язаних з розробкою містобудівної документації, слід визначити послідовність подальших кроків. Можливо, слід зосередитися на розробці комплексного плану просторового розвитку громади, а можливо – підготувати ще кілька генеральних планів і почати реалізовувати інвестиційні проєкти у цих населених пунктах.

2.7.2 Трудові ресурси.

Працююче населення Глодоської територіальної громади переважно зайняте у сільськогосподарських підприємствах, у бюджетній сфері (заклади освіти, культури).

Вісім найбільших роботодавців громади забезпечують роботою близько 20% працездатного населення.

Таблиця 14

Перелік найбільших роботодавців Глодоської територіальної громади

з/п	Назва підприємства, СПД або ФОП	Кількість зайнятих	Сплата податку в 2025 році, тис. грн.		
		осіб	ПДФО	Інші податки та збори	Всього
1.	ТОВ «Глодоська Скіфія»	107	8926,0	2878,7	11804,7
2.	ПАФ «Глодоси»	39	2045,4	1997,2	4042,6
3.	СТОВ «Зоря»	22	3136,2	1936,2	5072,4
4.	ТОВ «ЛАН»	65	6507,5	825,5	7333,0
5.	Глодоська сільська рада	39	1214,5	12,0	1226,5
6.	Глодоський ліцей та Новомиколаївська філія, заклади дошкільної освіти	84	2851,0	0	2851,0
7.	Заклади культури	16	196,8	0	196,8
8.	Глодоська лікарська амбулаторія ЗП СМ	7	253,1	0	253,1

Найбільші роботодавці представлені насамперед як приватним сектором економіки, так і рядом комунальних місцевих установ і організацій. Основним видом їх діяльності є сільськогосподарське виробництво, надання послуг у сферах освіти, культури, охорони здоров'я, місцеве самоврядування тощо. Важливо, що великі підприємства надають громаді додаткову підтримку у вирішенні питань в соціальній сфері.

У громаді спостерігається певна залежність від найбільших роботодавців. У випадку припинення їхньої діяльності або зміни стратегії розвитку з високою долею ймовірності частина мешканців може стати безробітними. Для зменшення цієї загрози слід більше уваги приділяти розвитку підприємництва та власної справи мешканців громади.

Офіційна ситуація з безробіттям в громаді виглядає непогано. Соціальними послугами Новоукраїнської районної філії Кіровоградського обласного центру зайнятості протягом 2025 року скористалися 18 мешканців громади, або 1,1 % працездатного населення. За 6 місяців 2025 року послугами центру скористалось вже 18 осіб, що становить 0,9 % за I півріччя, а тому відслідковується тенденція на зменшення кількості офіційних звернень по безробіттю.

Рівень безробіття в громаді є наслідком сільськогосподарської специфіки, для якої характерна сезонна зайнятість населення. Також у громаді існує потреба в кваліфікованих кадрах.

З початку війни в громаді мала місце тенденція до міграції частини молоді за кордон, яка збереглася і зараз. Її мінімізація можлива, якщо молодь матиме пропозицію щодо розвитку власної справи в громаді. На сьогодні тут діють кілька великих роботодавців, що є певним ризиком для ринку праці у випадку зміни стратегії розвитку хоча б одного з них. Офіційне безробіття невисоке, але приховане – значне. Причина в тому, що багато людей, які є членами особистих селянських господарств і не мають можливості започаткувати власну справу.

У підсумку зазначаємо, що для подолання існуючих проблем, а саме належної організації зайнятості населення громади та зменшення безробіття необхідно вживати заходи щодо сприяння розвитку підприємництва та власної справи мешканців громади. Для вирішення проблеми браку кадрів потрібен комплексний підхід: інвестувати у власну підготовку фахівців з нуля, перекваліфіковувати існуючих працівників, залучати фахівців з інших громад, пропонуючи житло та соцпакет, а також оптимізувати процеси та використовувати цифрові інструменти для підвищення продуктивності та утримання персоналу.

2.7.3 Торгівля.

Мережа закладів торгівлі на території Глодоської громади представлена невеликими торговими точками, в яких реалізуються продукти харчування та

побутові товари (побутова хімія), які в своїй більшості задовольняють потреби жителів сіл. Приватними особами здійснюється торгівля продовольчими товарами в 5 магазинах в с.Глодоси. Торгівля змішаними товарами: с. Глодоси -7 магазинів, с. Вербівка - 1, с.Петрівка - 1, с. Козакова Балка - 1, с. Новомиколаївка – 3.

Асортимент промислових товарів, одягу та взуття, який реалізовується в населених пунктах громади, є досить обмеженим. Один раз на тиждень на вулиці Покровська с. Глодоси організовується виїзна торгівля (підприємці реалізують продукти харчування, корм для свійських тварин, одяг та взуття), що в свою чергу задовольняє потреби жителів села в товарах першої необхідності, особливо для людей старшого та похилого віку та людей, які не мають власних транспортних засобів.

Молодь і люди середнього віку за необхідними товарами (одяг, взуття, побутова хімія, техніка, будівельні товари та інше) їздять в торгівельні мережі та магазини найближчих районних центрів та область.

Розвитку особистих селянських домогосподарств сприяє близьке розташування до ринків збуту продукції особистого селянського господарства, а саме до села Злинка та селища Смоліне.

У Глодоській територіальній громаді відсутні офіційно зареєстровані та обладнані оптово-роздрібні ринки, а також прийомні пункти продукції дрібного підприємництва та домогосподарств (садівництва, бджільництва, ягідництва тощо), тому сільгоспвиробники змушені продавати власну продукцію переважно перекупникам за заниженими цінами, що звужує фінансові можливості для розвитку економіки.

Забезпечення громади магазинами, закладами торгівлі та громадського харчування є невисоким та нерівномірним. Переважна більшість об'єктів сконцентрована в селі Глодоси. Значною мірою це обумовлено чисельністю мешканців, які проживають там і статусом населеного пункту.

Імовірно, найближчим часом ця ситуація буде незмінною. Винятки можуть бути пов'язані з відкриттям нових бізнесів, які будуть розміщені в селах громади. До явної проблеми, потребуючої нагального вирішення, відносяться питання відпочинку та дозвілля в громаді для різних категорій населення. Дане завдання потребує спільної праці місцевої влади із зацікавленими підприємцями.

2.8 Фінансово-бюджетна ситуація.

Проведення бюджетної децентралізації та реформи міжбюджетних відносин сприяло посиленню фінансової спроможності місцевих бюджетів з розширеними повноваженнями та сферами відповідальності та підвищенню мотивації органів місцевого самоврядування до нарощування їх дохідної бази. Основним чинником зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів є забезпеченість власними доходами. Зміни до бюджетного та податкового

законодавства, прийняті та впроваджені в рамках реформи з бюджетної децентралізації, надали додатковий фінансовий ресурс місцевим бюджетам.

Впродовж 2021-2025 років, незважаючи на складні умови воєнного стану, власні доходи бюджету громади зросли на 74,1% (18627,3 тис.грн.), зокрема збільшення спостерігались майже по всіх основним статтям податкових та неподаткових надходжень, у тому числі темп росту податку на доходи з фізичних осіб становить 80,9 %, єдиного податку (з фізичних і юридичних осіб) – 60,7%; плати за землю (земельний податок та орендна плата за землю) – 65,5%; акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів – у 10,5 разів.

2.8.1 Доходи бюджету.

Таблиця 15

Структура основних дохідних статей бюджету Глодоської сільської територіальної громади у 2021-2025 роках

Види доходів, тис.грн.	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6
Податкові та неподаткові надходження	25138,8	26406,8	34567,8	38997,7	43766,1
Податок на доходи з фізичних осіб	14029,5	14583,4	19540,3	21813,2	25384,3
Місцеві податки, у тому числі:	10296,2	11648,1	14631,7	16512,2	17616,1
податок на нерухоме майно	82,6	393,1	843,1	1042,6	1078,6
плата за землю	4963,4	6482,3	6734,5	9136,6	8215,7
єдиний податок	5156,7	4660,1	6888,1	6335,6	8284,3
акцизний податок	58,6	98,0	230,2	457,6	614,9
Неподаткові надходження	752,2	74,9	163,4	210,5	140,9
в тому числі плата за водні об'єкти	-	-	42,3	123,3	65,4

Офіційні трансферти	13412,1	11512,4	16839,8	14993,9	16282,1
базова дотація	143,4	304,8	6230,8	0	908,1
інші додаткові дотації	516,9	0	552,0	724,0	639,3
освітня субвенція	11212,7	11133,6	9881,7	11869,0	12192,6
субвенції на видатки у сфері освіти	271,6	74,0	77,2	339,1	1677,4
субвенції на видатки у сфері соціального захисту та охорони здоров'я	268,0	-	-	2010,7	794,4
субвенції на видатки у сфері благоустрою (башня, інтернет)	999,5	-	-	-	-
Інші субвенції	-	-	98,1	51,0	70,3
Всього доходів загального фонду	38550,9	37919,2	51407,5	53991,6	60048,2
Спеціальний фонд - всього	602,4	1672,0	4418,8	1474,8	3239,6
у тому числі:					
фонд охорони навколишнього середовища	38,6	29,6	213,3	30,8	32,8
власні надходження бюджетних установ	563,8	1642,4	4178,2	1164,2	3153,4
субвенції на видатки у сфері освіти	-	-	27,3	279,8	53,4

Головним бюджетоутворюючим податком є податок на доходи з фізичних осіб, частка якого у структурі податкових та неподаткових надходжень становила 58,0% у 2025 році. За досліджуваний період з 2021 по 2025 роки спостерігається відчутний ріст цього податку. Так, у 2022 році він збільшився проти 2021 року на 3,9% (з 14,0 млн.грн. до 14,6 млн.грн.), у 2023 році - на 34,0% порівняно з 2022 роком (з 14,6 млн.грн. до 19,5 млн.грн.), у 2024 році до 2023 року – на 11,6% (з 19,5 млн.грн. до 21,8 млн.грн.), у 2025 році до 2024 року – на 16,4% (з 21,8 млн.грн. до 25,4 млн.грн.). Збільшення ПДФО відбулося в основному за рахунок:

- поетапного підвищення мінімальної заробітної плати з 6000 гривень у 2021 році до 8000 гривень у 2025 році;
- здійснення комплексу заходів з підвищення рівня оплати праці реального сектору економіки та бюджетної сфери;
- починаючи з 2022 року 4% податку на доходи фізичних осіб залишалося в бюджеті громади;
- внесення змін до податкового законодавства в частині запровадження мінімального податкового зобов'язання за користування земельними ділянками сільськогосподарського призначення.

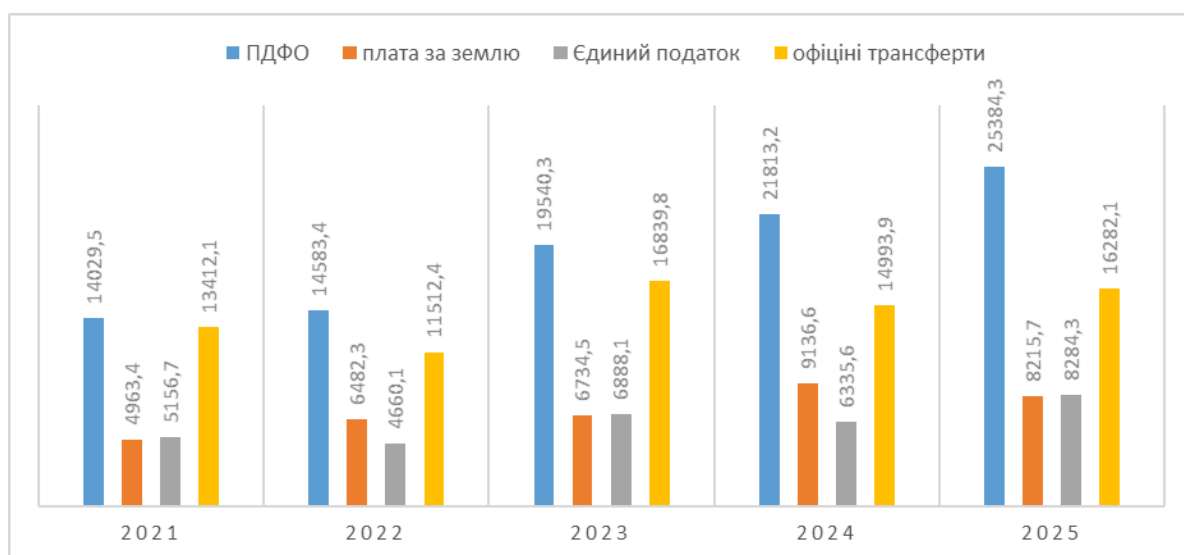
Плата за землю посідає друге місце по питомій вазі в загальній сумі власних та закріплених доходів бюджету громади (20-25%) та має гарну динаміку до збільшення: 2025 рік до 2021 року збільшився на 65,5%.

Чинниками, які вплинули на ріст плати за землю є:

- проведення індексації нормативної грошової оцінки земель;
- застосування з 2023 року нових ставок земельного податку (рішення від 12 липня 2022 року № 1034 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Глодоської сільської ради»);
- збільшення ставок орендної плати за земельні ділянки комунальної власності, в тому числі в результаті продажу земельних ділянок сільськогосподарського призначення у формі електронного аукціону.

Надходження від податків господарської діяльності малого та середнього підприємництва, зокрема юридичних та фізичних осіб, що знаходяться на спрощеній системі оподаткування та звітності, та сплачують єдиний податок, формують п'яту частину доходів бюджету. Коливання розміру цього податку як в бік збільшення, так і в бік зменшення, відбувається в результаті виключення або включення окремих платників до реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу. Крім того, на позитивну динаміку єдиного податку вплинула індексація нормативної грошової оцінки земель та застосування мінімального податкового зобов'язання для юридичних осіб. У 2025 році питома вага єдиного податку в дохідній частині бюджету громади за власними доходами становить 18,9 % та має темп росту у порівнянні до 2021 року 60,7% або 3127,6 тис.грн.

Варто відмітити динаміку росту податку на нерухоме майно. Цей податок збільшився в 13,1 разів або на 996,0 тис.грн. у 2025 році в порівнянні з 2021 роком. Це стало можливим завдяки збільшенню ставок податку з 0,1 до 0,5 або 1,0 та росту розміру мінімальної заробітної плати.



Діаграма 12 Порівняльний аналіз основних податкових надходжень до бюджету громади за 2021-2025 роки

У структурі офіційних трансфертів основну вагу займають субвенції на освіту. За результатами 2025 року частка освітньої субвенції у трансфертах становила 85,2%. Протягом 2022-2025 років простежується зміна структури

трансфертів – з'являються нові трансфerti - додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією; субвенція з місцевого бюджету на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету. Така тенденція говорить про мінливість державної трансфертної політики відносно місцевих бюджетів в умовах воєнного стану.

Важливим показником податкоспроможності місцевого самоврядування є надходження доходів загального фонду (без урахування трансфертів) у розрахунку на одного мешканця громади. Так, в 2021 році на одного жителя громади припадало 6063 гривні надходжень, у 2022 році - 6509 гривень, у 2023 році - 8520 гривень, у 2024 році – 9612 гривень, у 2025 році - 13625 гривень. Динаміка росту показника носить позитивний характер, який збільшився в 2025 році в порівнянні з 2021 роком у 2,2 рази або на 7462 гривні.

Враховуючи цей та інші показники експертної оцінки фінансової спроможності територіальних громад Кіровоградської області за 2025 рік, проведених громадською організацією ДЕСПРО (рівень дотаційності бюджету (2,0%), частка управлінських видатків від доходів загального фонду (30,4%), видатки на соціально-культурну сферу на одного мешканця громади (7985,6 грн.), частка місцевих податків і зборів у дохідній частині загального фонду бюджету без трансфертів (40,3%) та інші), громаду віднесено до «високого» рівня спроможності.

Варто виділити найбільших платників податків: ТОВ «Глодоська Скіфія», ТОВ «Лан», ТОВ «Зоря», ПАФ «Глодоси», ФГ «Махно», СТОВ «Михайлівське», ФГ «Глорія», ТОВ «Влада-Агро», ФГ «Софія», ФГ «Голуб».

Аналізуючи видаткову частину бюджету можна помітити чітко виражені коливання напрямків видатків, що пов'язано зі зміною пріоритетів у фінансуванні видатків в умовах воєнного стану. Протягом 2022–2025 років виконання показників бюджету відбувалося в умовах триваючої збройної російської агресії проти України, з урахуванням умов і обмежень, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану».

2.8.2 Видатки бюджету.

Таблиця 16

Склад та динаміка видатків бюджету громади за рахунок власних надходжень (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2021-2025 роки

Касові видатки	Роки									
	2021		2022		2023		2024		2025	
	сума, тис.грн.	пито ма вага, %	сума, тис.гр н.	питома вага,%	сума, тис.грн.	питом а вага, %	сума, тис.гр н.	питом а вага, %	сума, тис.г рн.	пит ома ваг а,%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Апарат та структурні підрозділи	7974,1	36,0	7869,3	28,9	11254,9	28,8	12137,3	28,2	13303,8	30,3
Галузі соціально-культурної сфери	10454,0	47,3	12163,2	44,7	15897,3	40,7	14923,7	34,6	15037,3	34,2
Соціальний захист	1394,5	6,3	1470,7	5,4	2296,6	5,9	3873,4	8,99	4656,7	10,6
Благоустрій, землеустрій, дороги, СКП	890,7	4,0	3443,0	12,7	6220,3	15,9	9112,9	21,2	99139,9	20,8
Міжбюджетні трансферти	904,8	4,1	2264,1	8,3	3304,3	8,5	2851,2	6,6	1504,9	3,4
Інші видатки	484,4	2,2	-	-	118,2	0,3	182,8	0,4	273,4	0,7
Разом	22102,5	100	27210,3	100	39091,7	100	43081,3	100	43916,0	100

Видатки бюджету за 2021-2025 роки максимально сплановані та направлені на забезпечення потреб жителів громади в освітніх, культурних та соціальних послугах. Найбільші суми коштів у структурі статей витрат бюджету направлені на надання освітніх послуг навчальним закладам громади та забезпечення належного освітнього процесу. Видатки на галузі соціально-культурної сфери за період з 2021 року по 2025 рік зросли на 43,8%.

Від початку введення воєнного стану в Україні особлива увага приділялася заходам, спрямованим на виконання завдань щодо відсічі збройної агресії, забезпечення недоторканності державного кордону та захисту держави, реалізації заходів територіальної оборони, захисту безпеки населення та підтримки внутрішньо переміщених осіб. У 2025 році на дані цілі з бюджету Глодоської сільської територіальної громади обсяг витрат склав 7585,9 тис.грн., з них:

- фінансова підтримка сил безпеки і оборони - 1164,0 тис.грн.;
- утримання відділення підтриманого проживання - 947 тис.грн.;
- облаштування ветеранського хабу «Поруч» - 1098,0 тис.грн.;
- харчування в закладах освіти дітей зі статусом діти ВПО, діти УБД, діти загиблих, безвісти зниклих, тощо - 318,4 тис.грн.;
- матеріальна підтримка осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України та їх сімей - 403,5 тис.грн.;
- утримання робітників, задіяних на будівництві фортифікаційних споруд - 704,2 тис.грн.;
- витрати, пов'язані з підвезенням мобілізованих до місць призначень

-28,4 тис.грн.

На вирішення нагальних потреб економічного і соціально-культурного розвитку в громаді затверджено 18 місцевих цільових програм. Протягом 2025 року на їх виконання спрямовано кошти у сумі 20099,3 тис.грн.

За економічною структурою видатки за 2025 рік у переважній більшості спрямовані на захищені статті видатків (71,1% від загального обсягу видатків). Так, на оплату праці спрямовано 64,1% видатків бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів, на енергоносії – 4,4%. Дотримано норму статті 49 Закону України від 19 листопада 2024 року №4059-IX «Про Державний бюджет України на 2025 рік» щодо спрямування додаткових надходжень до загального фонду бюджету у розмірі 4 відсотків ПДФО на проведення розрахунків за електричну енергію, водовідведення та інші енергоносії. Варто відмітити, що серед інших видатків бюджету суттєву нішу займають видатки, спрямовані на інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю, а саме: фінансова підтримка Глодоського сільського комунального підприємства – 1979,0 тис.грн. та поточні трансферти органам державного управління інших рівнів – 1504,9 тис.грн.



Діаграма 13 Структура видатків бюджету за економічною класифікацією за 2025 рік (тис.грн.)

За період 2021-2025 роки забезпечено своєчасні розрахунки із виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ та розрахунки за спожиті бюджетними установами енергоносії і комунальні послуги.

З метою досягнення високого ступеню довіри жителів громади до органу влади та прозорості і доступності інформації про поточний стан бюджету та його основні показники, рішення про бюджет, про внесення змін до бюджету та виконання бюджету оприлюднюються на офіційному веб сайті Глодоської сільської ради.

Бюджет розвитку є складовою місцевого бюджету громади і одним з інструментів фінансової політики органу місцевого самоврядування в частині реалізації інвестиційних проектів, пов'язаних з капітальними вкладеннями в соціально-економічний розвиток. Серед переліку надходжень бюджету розвитку, визначених статтею 71 Бюджетного кодексу України, єдиним джерелом надходжень бюджету розвитку громади протягом 2021-2025 років були лише кошти, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального фонду, у тому числі за рахунок субвенцій.

Таблиця 17

тис.

грн.

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Кошти що передаються із загального фонду бюджету до спеціального фонду (бюджету розвитку)	350,5	903,4	4944,3	3986,7	3927,2
<i>у тому числі за рахунок:</i>					
субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	250,0				
субвенції з державного бюджету на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності широкосмугового доступу до Інтернету в сільській місцевості			156,3		
субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»				93,4	165,6
субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі				1980,0	

Видатки бюджету розвитку спрямовані як на фінансування витрат головних розпорядників бюджетних коштів, які виникають в процесі виконання своїх повноважень (капітальні придбання), так і для реалізації заходів програми соціально-економічного розвитку: виконання інвестиційних проектів,

будівництво, капітальний ремонт та реконструкція об'єктів соціально-культурної сфери, ЖКГ, тощо.

Таблиця 18

тис. грн.

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Органи місцевого самоврядування	13,0		970,3	66,0	230,7
Освіта		63,5	892,8	215,6	510,0
Соціальний захист та соціальне забезпечення				1980,0	9,5
Житлово-комунальне господарство		65,1	799,2	60,9	118,7
Культура і мистецтво			41,8		
Фізична культура і спорт			66,2		
Виконання інвестиційних проектів у рамках здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	225,0				
Інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю	56,0		238,9	1164,2	2351,3
Будівництво	28,4		507,4		
Міжбюджетні трансферти	28,1	774,8	1427,7	500,0	707,0
Всього	350,5	903,4	4944,3	3986,7	3927,2

Аналізуючи динаміку, склад і структуру витрат бюджету розвитку протягом 2021-2025 років, можна відзначити, що особливо різкий приріст фінансування витрат бюджету розвитку за рахунок власних коштів відбувся у 2023 році. Так, на потреби ЖКГ було використано у 12,3 рази більше, порівняно з попереднім роком, з них 499,2 тис.грн. були використані на капітальний ремонт пам'ятника загиблим воїнам, 300,0 тис.грн. – на придбання житла для окремих категорій населення. Крім того, тенденція зростання чітко спостерігається в міжбюджетних трансфертах (в 1,8 рази збільшилися видатки 2023 року в порівнянні з 2022 роком), з них 1227,7 тис.грн. передано силам безпеки та оборони.

Значні бюджетні кошти в 2023 році виділялись на інші видатки бюджету розвитку, серед яких найбільшу частку склали видатки органу місцевого самоврядування (19,6%) в частині придбання основних засобів, 18,1% - видатки по галузі «Освіта», з них 733,6 тис.грн. використано на виготовлення проектно-кошторисної документації по проекту «Капітальний ремонт будівлі Глодоського ліцею Глодоської сільської ради», 10,3% бюджету розвитку, або 507,4 тис.грн. (з них 156,3 тис.грн. за рахунок субвенції з державного бюджету на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності широкосмугового доступу до Інтернету в сільській місцевості) освоєно на

виготовлення проектно – кошторисної документації «Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту для Глодоського ліцею Глодоської сільської ради».

Варто відмітити суттєве збільшення видатків за бюджетною програмою «Інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю». У 2025 році до 2023 року такі видатки зросли у 9,8 разів. Щодо структури цих видатків, то у 2023 році - це капітальний ремонт водопроводу, у 2024 році – капітальний ремонт водонапірної вежі, в 2025 році - будівництво гаражного комплексу.

Субвенції, які надійшли з державного бюджету, використано за цільовим призначенням та в максимально можливому обсязі. Так, у 2021 році 225,0 тис.грн. використано на закупівлю водонапірної вежі для системи водопостачання в селі Новомиколаївка, решту 25,0 тис.грн. та 156,3 тис.грн. залишок інтернет-субвенції в 2023 році спрямовано на будівництво захисної споруди, як передбачено пунктом 22² розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України. У 2024-2025 роках субвенція в сумі 259,0 тис.грн. використана на придбання мультимедійного обладнання для закладів освіти, субвенцію в сумі 1980,0 тис.грн. використано на придбання автомобіля для мобільної бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

Бюджет розвитку є важливою складовою місцевого бюджету та інструментом реалізації інвестиційних та інноваційних інфраструктурних проектів громади. Проте, на сьогодні, можливості здійснення видатків бюджету розвитку в громаді прямо залежать від виконання дохідної частини бюджету за власними та закріпленими доходами та наявності фінансового ресурсу в бюджеті громади.

2.9 Органи управління громадою.

До Глодоської сільської ради було обрано 21 депутата.

Сформовано та працює 4 постійних депутатських комісій:

- 1) постійна комісія з питань прав людини, законності, депутатської діяльності, етики та регламенту;
- 2) постійна комісія з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва;
- 3) постійна комісія з питань земельних відносин, природокористування, планування території, будівництва, архітектури, охорони пам'яток, історичного середовища, благоустрою, житлово-комунального господарства та комунальної власності;
- 4) постійна комісія з питань охорони здоров'я, спорту, соціального захисту населення освіти, культури, туризму, сімейної та молодіжної політики.

Керуючись п. 3 ч. 1 ст. 26, ст. 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» у сільській раді створено виконавчий комітет ради у кількості 13 осіб, до якого входять посадові особи виконавчих органів сільської ради, керівники окремих сільськогосподарських підприємств.

Станом на 01 січня 2025 року штатна чисельність апарату та виконавчих органів сільської ради загалом складає 86 штатних одиниць, серед яких посадові особи органів місцевого самоврядування, службовці та робітники. Проте фактично штатна чисельність заповнена на 91 відсоток. Гендерний баланс: 71 відсотків - жінки, 29 – чоловіки.

Створено 10 структурних підрозділів виконавчих органів сільської ради, а саме:

загальний відділ виконавчого комітету сільської ради;

відділ бухгалтерського обліку та звітності виконавчого комітету сільської ради;

відділ організації надання адміністративних послуг виконавчого комітету сільської ради;

відділ економічного розвитку, інвестицій, земельних відносин та комунальної власності виконавчого комітету сільської ради;

а також зі статусом юридичної особи, які крім Глодоської сільської ради є розпорядниками бюджетних коштів:

відділ соціального захисту населення виконавчого комітету сільської ради;

відділ освіти, культури, туризму, молоді та спорту виконавчого комітету сільської ради;

фінансовий відділ сільської ради;

служба у справах дітей сільської ради;

комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» сільської ради;

комунальна установа »Центр обслуговування закладів соціально-культурної сфери» сільської ради.

2.10. Органи самоорганізації населення та громадських об'єднань.

На території населених пунктів громади органи самоорганізації населення не створювалися. Створені громадська організація «Глодоський Добробут» та Молодіжна рада, але вони на даний час не здійснюють активної діяльності.

Біля села Новоподимка діє ТОВ «Стрілецький клуб «Патріот», керівником якого є Макодзеба Микола Олегович, а засновником даного стрілецького клубу є директор ТОВ «ЛАН» Макодзеба Олег Миколайович, який на даний час має звання майстра спорту міжнародного класу зі спортінгу та є віце-президентом Української Федерації Спортінгу. Тут розташований один із перших в Україні приватний стенд для спортінгу. Майданчики для стрільби обладнані відповідно до вимог національної федерації, а тому на його території проходять тренування зі стендової стрільби та відповідні турніри всеукраїнського рівня, в якому беруть участь більше ніж пів сотні учасників-стрільців. Також учасники клубу беруть участь у міжнародних змаганнях, де змагаються найкращі світові стрільці.

2.11 Вплив війни на розвиток громади.

2. 11.1 Служби та системи безпеки у громаді.

З початку війни в громаді гостро постала проблема оповіщення та укриттів. Наразі ситуація наступна: у 2024-2025 роках відбулося 9 засідань комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Глодоської сільської ради, на яких були розглянуті питання щодо створення резерву пально-мастильних матеріалів для електроживлення об'єктів критичної інфраструктури; щодо здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту; щодо підвищення рівня готовності до дій за призначенням формувань цивільного захисту та хід виконання плану – графіку проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на території Глодоської сільської ради; про приведення у готовність до використання за призначенням захисних споруд цивільного захисту; про роботу пунктів незламності для надання базових послуг населенню в ситуації порушення функціонування систем життєзабезпечення на території громади; про забезпечення нормальних умов життєдіяльності населення під час обмеження та/або припинення постачання електроенергії; про стан утримання джерел протипожежного водопостачання, тощо.

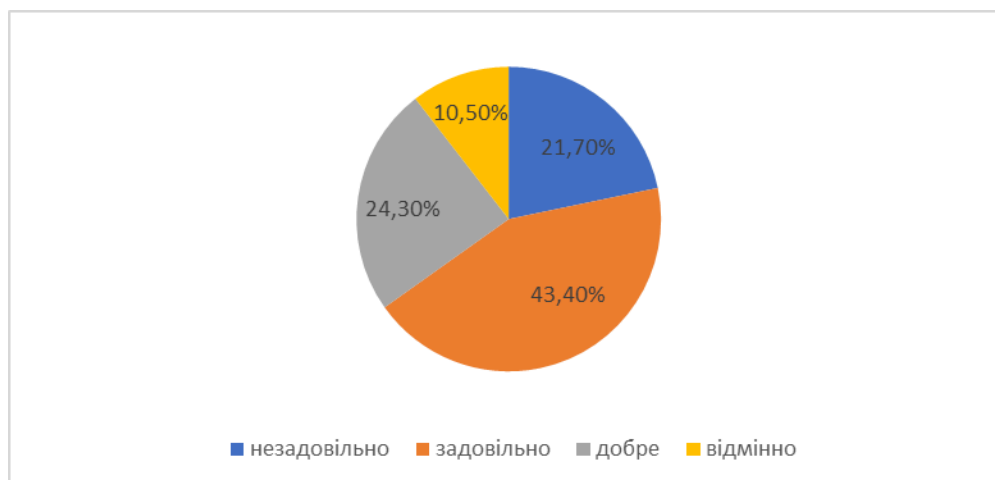
У результаті проведеної роботи облаштовано найпростіші укриття:

- у селі Глодоси: у Глодоському ліцеї, закладі дошкільної освіти «Пролісок», магазині ФГ «Глорія» та у ПАФ «Глодоси»;
- у селі Новомиколаївка: у Новомиколаївському закладі дошкільної освіти «Веселка» та у ТОВ «Лан»;
- у с. Петрівка у Петрівському сільському клубі.

Вищеперелічені укриття забезпечені необхідним обладнанням, матеріалами, інвентарем, а також забезпечені резервним електроживленням.

Крім того, створені пункти незламності у населених пунктах Глодоської громади у наступних закладах: Глодоському ліцеї Глодоської сільської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області та закладі дошкільної освіти № 2 "Пролісок" у селі Глодоси, а також у Новомиколаївській філії Глодоського ліцею у селі Новомиколаївка.

Проведеним опитуванням жителів громади щодо оцінки нинішнього стану безпеки в громаді встановлено наступне:



Діаграма 14 Оцінка стану безпеки мешканців Глодоської громади

Наведені вище цифри говорять про переважно задовільний стан почуття безпеки в громаді, що можна охарактеризувати як загальну тенденцію до почуття тривоги в умовах війни та через загрози, які вона несе, що також підтверджується майже четвертою частиною голосів, які відчувають себе незадовільно в цих умовах, хоча на противагу цьому майже тотожна кількість голосів відчувається добре в умовах існуючого безпекового середовища.

Звичайно з початком війни пріоритети жителів громади змінилися, а тому питання можливості укритися від ракетних обстрілів вийшли на перше місце. Разом з тим, слід звернути увагу і на повсякденні питання, пов'язані з потенційними загрозами побутового характеру.

2.11.2 Вимушено переміщені особи.

З початком повномасштабного вторгнення Глодоська територіальна громада з березня 2022 року почала приймати внутрішньо переміщених осіб з територій, де велися або ведуться бойові дії та з тимчасово окупованих територій. На початок 2026 року в громаді постійно проживає 126 ВПО, в тому числі 12 осіб у місці підтриманого проживання. Це в основному люди пенсійного віку, 7 осіб з інвалідністю 2, 3 групи, 3 багатодітні родини, 1 дитина сирота під опікою. Це набагато менше ніж було у лютому-березні 2022 року, на піці переїзду вимушено переміщених осіб з інших регіонів. У загальній кількості мешканців громади питома частка ВПО становить лише 2,6%, що свідчить про відсутність сильного впливу як на згуртованість мешканців так і на ринок праці.

Інформація про кількість ВПО, осіб

Показник	Загальний показник	Гендерний розподіл, осіб		Гендерний розподіл, %	
	Кількість	Ж	Ч	Ж	Ч
ВПО, з них:	126	83	43	66%	34%
Діти від 0 до 18 років	28	21	7	75%	25%
Особи працездатного віку від 18 до 60	50	30	20	60%	40%
Люди літнього віку 60+	48	32	16	67%	33%

Частина дітей ходить в дитячі садочки та школи громади у с.Новомиколаївка та с.Глодоси. За гендером переважають жінки - 66%. Цьому є одразу кілька пояснень: по-перше, частина чоловіків не виїхали разом з сім'ями, залишившись за місцем проживання або вступивши до ЗСУ. По-друге, не можна відкинути імовірність, що ряд чоловіків-ВПО не реєструються у відповідних службах з метою уникнення призову. Такі факти можуть мати місце, хоча їхнього підтвердження в громаді не виявлено.

Таблиця 20

Інформація про кількість ВПО в розрізі населених пунктів, осіб

№ з/п	Назва села	0-18 років	18-60 років	60 +	Всього
1.	Глодоси	21	31	38	90
2.	Новомиколаївка	6	14	5	25
3.	Козакова Балка	0	0	0	0
4.	Вербівка	1	5	0	6
5.	Ліски	0	0	0	0
6.	Петрівка	0	0	2	2
7.	Подимка	0	0	3	3
8.	Михайлівка	0	0	0	0
9.	Новоподимка	0	0	0	0

Загальна кількість	28	50	48	126
---------------------------	-----------	-----------	-----------	------------

Більше всього переселенців розмістилося в селах Глодоси, Новомиколаївка, Вербівка. Загалом на ці села припадає 83% від усіх ВПО. Значною мірою це пояснюється кращими умовами для проживання та оперативністю прийняття відповідних рішень.

Таблиця 21

Інформація про розподіл ВПО за місцем реєстрації, осіб

Область	Разом	Глодоси	Новомиколаївка	Вербівка	Петрівка	Подимка
Донецька	90	69	21	0	0	0
Запорізька	9	4	5	0	0	0
Київська	1	1	0	0	0	0
Луганська	5	4	0	1	0	0
Миколаївська	4	1	3	0	0	0
Сумська	0	0	0	0	0	0
Харківська	2	0	0	2	0	0
Херсонська	6	2	2	2	0	0
Дніпропетровська	7	4	0	0	0	3
Житомирська	2	0	0	0	2	0
Всього:	126	85	31	5	2	3

Найбільшим є представництво ВПО з Донецької області - 72% та Запорізької області - 7%. У цих регіонах і зараз тривають бойові дії (за винятком Миколаївщини). Тому є висока імовірність, що ВПО можуть залишитися в громаді і на більш тривалий час з поступовою асиміляцією серед місцевих.

На даний час 9 осіб працездатного віку працюють офіційно на території Глодоської громади: 2 педагога працюють за фахом в Глодоському ЗДО та Глодоському ліцеї, 1 особа в Глодоському ліцеї прибиральницею, 1 особа в Новомиколаївській філії Глодоського ліцею – робітник з обслуговування, 3 особи влаштовано в КУ «ЦНСП» (прибиральниця та робітник з обслуговування), 2 особи працюють в Глодоській сільській раді - директор Глодоського сільського комунального підприємства та начальник відділу соціального захисту населення виконавчого комітету Глодоської сільської ради.

З числа ВПО 83 % мають в громаді вже власне житло, 10 % проживають у місці підтриманого проживання, 7 % винаймають житло.

3. SWOT – аналіз Глодоської територіальної громади.

За результатами засідання робочої групи були визначені сильні і слабкі сторони громади, зовнішні по відношенню до неї можливості і загрози. Дані було зведено у таблицю, наведену нижче.

Таблиця 22

SWOT – аналіз Глодоської територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Потенціал розвитку зеленого туризму завдяки наявності на території громади ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Заозер'я», орієнтовною площею 14.80 га. 2. Наявність покладів природних копалин на території громади: червоного граніту, каоліну, мінеральної води. З них на даний час розробляється червоний граніт. 3. Диверсифікована сільськогосподарська галузь: підприємства представлені в рослинництві, тваринництві, освоюють переробний сектор; значна частина продукції аграрного сектору реалізується за межами громади і області. 4. На території громади знаходяться спортивні об'єкти загальнонаціонального значення, що підвищує її загальноукраїнську впізнаваність через проведення тут тренувань зі стендової стрільби та відповідні турніри всеукраїнського	1. Відсутність тротуарів для руху пішоходів у населених пунктах громади за винятком окремих вулиць у селі Глодоси. 2. Наявна мережа вуличного освітлення не задовольняє у повній мірі потреби населення, оскільки із наявних 91 вулиці населених пунктів громади освітлено лише 22 вулиці або 24 %. 3. Перевезення пасажирів до районного та обласного центрів здійснює лише один приватний перевізник, у якого відсутні спеціально обладнані автобуси для перевезення осіб з порушенням опорно-рухового апарату та інших маломобільних груп населення. 4. Наявні водопровідні мережі та обладнання потребують реконструкції і заміни через їх значну зношеність. Збільшення аварійності на об'єктах і мережах, зниження якості води викликає нарікання споживачів. 5. На території громади відсутні місцеві автоматизовані системи оповіщення населення про надзвичайні ситуації.

рівня.

5. Розвинена сучасна інфраструктура об'єктів соціальної сфери: ветеранський хаб «Поруч» для ветеранів (ветеранок), демобілізованих осіб та членів родин загиблих військових, відділення підтриманого проживання осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, осіб з числа внутрішньо переміщених осіб при комунальному підприємстві «Центр надання соціальних послуг».

6. Наявний досвід співпраці з громадськими організаціями, які постійно надають посильну гуманітарну допомогу родинам, особам, які перебувають у складних життєвих обставинах.

7. У всіх закладах освіти Глодоської громади облаштовані найпростіші укриття, які забезпечені необхідним обладнанням, матеріалами, інвентарем, резервним електроживленням.

8. На базі закладів загальної середньої освіти діють «пункти незламності», які забезпечені резервним електроживленням, необхідним запасом води та продуктів, медикаментів, тощо та можуть використовуватися як стаціонарні пункти обігріву у населених пунктах.

6. Зменшення протягом останніх років кількості дітей дошкільного та шкільного віку у громаді, що призводить до зростання витрат і зниження якості навчання. А з 01 вересня 2027 року Глодоський ліцей втрачає право надавати профільну середню освіту і має бути реорганізований у гімназію, через що учні 10-12 класів громади зможуть навчатися лише в інших територіальних громадах.

7. Потребує покращення рівень інфраструктури відпочинку та дозвілля та забезпечення вдосконалення системи надання культурних послуг населенню та організації дозвілля. Матеріальна база закладів культури слабка та застаріла, більшість закладів потребують капітального ремонту.

8. Три заклади культури на даний час не функціонують через відсутність працівників - Войнівський, Вербівський та Глодоський сільські клуби – філії.

9. Більшість спортивних споруд у селах громади потребують капітального ремонту або повної модернізації.

10. Застаріла містобудівна документація, відсутність комплексного плану просторового розвитку громади.

11. Відсутні молоді медичні фахівці, а наявний медичний персонал переважно пенсійного або передпенсійного віку.

12. У громаді спостерігається певна залежність від найбільших роботодавців. У випадку припинення їхньої діяльності з

	високою ймовірністю частина мешканців можуть стати безробітними. 13. Низький рівень офіційної зайнятості за одночасного браку робочих місць у більшості сіл громади. 14. Недостатній рівень цифровізації та надання електронних послуг населенню. 15. Наявні полігони побутових відходів не відповідають екологічним нормам. Не налагоджено систему збору побутових відходів у громаді. 16. Відсутня необхідна кількість альтернативних джерел енергії для забезпечення роботи об'єктів критичної інфраструктури громади.
--	--

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для громади. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики й ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та оперативних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

Можливості	Загрози
1. Посилення міжмуніципального співробітництва для розвитку територіальних громад на суміжних територіях для вирішення спільних проблем задля покращення якості надання послуг населенню та підвищення конкурентоспроможності місцевої економіки. 2. Розвиток е-урядування та підвищення відкритості влади. 3. Активна цифровізація послуг, розвиток мережі публічних сервісів та	1. Продовження збройної агресії Російської Федерації проти України. 2. Зменшення обсягів підтримки з боку міжнародних партнерів України у війні з Російською Федерацією. 3. Кібератаки та інформаційні атаки ворога. 4. Скасування або неефективність реформ місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

послуг, зокрема через платформу Дія, що полегшує адміністративні процеси. 4. Посилення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування, створення умов для забезпечення виконання органами місцевого самоврядування власних та делегованих повноважень. 5. Зростання попиту на сільськогосподарську продукцію та продовольчі товари на зовнішніх ринках та в Україні стимулюватиме товаровиробників до нарощування потенціалу і підвищення конкурентоспроможності продукції і товарів. 6. Розширення та надання державної підтримки для вітчизняних товаровиробників, у тому числі через відшкодування суб'єктам господарської діяльності частини вартості сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, відсотків за користування банківськими кредитними ресурсами, підтримку фермерських господарств. 7. Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в Україні, розширення заходів щодо створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу. 8. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків із партнерами з іноземних країн, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності на глобальному ринку. 9. Залучення грантових коштів на реалізацію проєктів місцевого розвитку. 10. Зростання внутрішнього	5. Непрогнозованість економічної ситуації та нестабільність грошово-кредитної політики, у т.ч. високі процентні ставки за користування банківськими кредитами для суб'єктів малого і середнього бізнесу. 6. Послаблення стійкості енергетичної системи країни внаслідок обстрілів об'єктів критичної інфраструктури. 7. Ризик виникнення техногенних катастроф, у т.ч. пов'язаних із закриттям уранових шахт в регіоні, що може призвести до погіршення екологічної ситуації. 8. Складна демографічна ситуація: збереження негативних тенденцій до подальшого природнього скорочення населення, у першу чергу дітей, молоді та населення у працездатному віці через старіння населення, значне перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності. 9. Відтік молоді та кваліфікованих кадрів за межі громади, області і України. Втрата економічно активного населення в умовах війни. 10. Зменшення реальних доходів населення через низькі зарплати, обмеження фінансування державних програм соціального захисту населення, пенсійного забезпечення тощо. 11. Неналежний технічний стан автомобільних доріг національного значення на території регіону та в сусідніх регіонах.
---	---

споживчого попиту в Україні. 11. Розвиток "зеленої енергетики" та енергоефективності. 12. Популяризація внутрішнього туризму для мешканців регіону, гостей з інших регіонів та внутрішньо перемішених осіб. Впровадження туристичних об'єктів і маршрутів.	
---	--

3.1 Порівняльні переваги, виклики і ризики Глодоської сільської територіальної громади.

Порівняльні переваги, виклики і ризики, які слід враховувати при стратегічному плануванні розвитку територіальної громади, ідентифіковані на основі соціально-економічного аналізу ситуації в громаді, аналізу сильних та слабких сторін громади, можливостей та ризиків, настання яких є досить вірогідним.

Однією з переваг громади є наявність унікальних об'єктів природно-рекреаційного значення, об'єктів зеленого туризму, що посилюється зростанням популярності серед населення України та іноземних туристів сільського зеленого туризму. Залучення грантових коштів на реалізацію проєктів регіонального розвитку, фінансування заходів і бюджетних програм дасть можливість прискорити розвиток туристичної сфери, що може слугувати джерелом доходів місцевого бюджету та збільшення зайнятості в громаді.

На території громади знаходяться поклади природних копалин (червоного граніту, каоліну), є мінеральна вода, а це мінеральні ресурси для розвитку будівельної галузі, оздоровчих заходів. Подальший розвиток потенціалу цих галузей підтримуватимуться такими можливостями як покращення інвестиційного клімату та бізнес-клімату.

Сильною стороною громади є диверсифікована сільськогосподарська галузь: підприємства представлені в рослинництві, тваринництві, освоюють переробний сектор; значна частина продукції аграрного сектору реалізується за межами громади і області. Ці сильні сторони підтримуватимуться такими можливостями як зростання попиту на сільськогосподарську продукцію та продовольчі товари на зовнішніх ринках і в Україні, розширення та надання державної підтримки для вітчизняних товаровиробників.

На території громади знаходяться спортивні об'єкти загальнонаціонального значення, що підвищує її загальноукраїнську впізнаваність через проведення тут тренувань зі стендової стрільби та відповідні турніри всеукраїнського рівня.

У громаді є розвинена сучасна інфраструктура об'єктів соціальної сфери: ветеранський хаб «Поруч» для ветеранів (ветеранок), демобілізованих осіб та членів родин загиблих військових, відділення підтриманого проживання

осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, осіб з числа внутрішньо переміщених осіб при комунальному підприємстві «Центр надання соціальних послуг».

Наявний досвід співпраці з громадськими організаціями, які постійно надають посилену гуманітарну допомогу родинам, особам, які перебувають у складних життєвих обставинах.

У всіх закладах освіти Глодоської громади облаштовані найпростіші укриття, які забезпечені необхідним обладнанням, матеріалами, інвентарем, резервним електроживленням.

На базі закладів загальної середньої освіти діють «пункти незламності», які забезпечені резервним електроживленням, необхідним запасом води та продуктів, медикаментів, тощо та можуть використовуватися як стаціонарні пункти обігріву у населених пунктах.

Виклики і ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей).

Залучення грантових коштів на реалізацію проєктів місцевого розвитку сприятиме створенню додаткових можливостей у розвитку сільської місцевості, зокрема, приведенню у належний технічний стан значної більшості об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, серед яких облаштування тротуарів для руху пішоходів у населених пунктах громади, а також налагодження оптимальної мережі вуличного освітлення у населених пунктах громади.

Для вирішення потреб жителів сіл громади у регулярному транспортному сполученні між населеними пунктами всередині громади так і за її межами необхідно сприяти залученню потенційних перевізників, які б, зокрема, могли забезпечувати виконання вимог щодо перевезення осіб з порушенням опорно-рухового апарату та інших маломобільних груп населення.

Зростання бюджетної спроможності громади може стати вагомим інструментом впливу на подолання низки слабких сторін громади, серед яких: значний ступінь зносу водопровідної мережі та обладнання; слабка та застаріла матеріальна база закладів культури та спорту, потреба більшості з них у капітальному ремонті; відсутність місцевої автоматизованої системи оповіщення населення про надзвичайні ситуації; застаріла містобудівна документація, відсутність комплексного плану просторового розвитку громади.

Значний взаємозв'язок між слабкою стороною та можливістю виявлений при аналізі впливу реалізації такої можливості, як активна цифровізація послуг, розвиток мережі публічних сервісів та послуг, на слабку сторону недостатній рівень цифровізації та надання електронних послуг населенню у сільській місцевості, слабка ресурсна база та відсутність фахівців. Так, стрімкий розвиток нових технологій, повсюдна цифровізація як один із перспективних векторів розвитку країни створює передумови не лише для покращення якості надання публічних послуг, а й в цілому для економічного зростання.

Реалізація та фінансування заходів, проєктів та програм в галузі охорони навколишнього природного середовища можуть дати можливість знизити рівень

техногенного навантаження на навколишнє природне середовище та вирішити ряд екологічних проблем громади.

4. Головні чинники стратегічного вибору.

4.1 Сценарії розвитку Глодоської сільської територіальної громади.

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору, який враховує що, крім об'єктивного аналізу соціально-економічної ситуації, слід проводити аналіз зовнішнього середовища та можливих позитивних і негативних тенденцій в державі та світі. Формування можливих сценаріїв розвитку громади здійснено на основі розробленої прогностичної моделі, що базується на використанні статистичних інструментів, враховує особливості функціонування певних сфер громади, спирається на основні тенденції внутрішньої та зовнішньої ситуації в Україні та за кордоном.

У лютому 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. 24 лютого 2022 року Указом Президента України введено воєнний стан, який продовжено і дотепер. Військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що насамперед призводить до значних економічних втрат як в Україні, так і в регіоні Європи, Центральній Азії та решти світу.

Продовження воєнних дій на території України, постійні обстріли тилових територій не дають можливість остаточно оцінити наслідки російської агресії та суттєво ускладнюють розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку Глодоської територіальної громади, бюджетних показників на середньо- та довгостроковий період.

Високий ступінь невизначеності є характерною ознакою поточного стану, як з погляду часового проміжку й інтенсивності військових дій, масштабу подальших руйнувань, так і припущень щодо зовнішньоекономічної кон'юнктури (волатильність цін на світових товарних ринках, уповільнення зростання ключових торговельних партнерів, руйнація напрацьованих логістичних ланцюгів). Значна невизначеність щодо ключових припущень макроекономічного розвитку обумовлює наявність різних сценаріїв прогнозу зі значним ступенем відхилення. Високі ризики ускладнюють процес прогнозування та знижують точність прогнозів.

Подальший розвиток напряду залежить від того, як розвиватимуться події на фронті, чи поновляться бойові дії на звільнених територіях, тощо. Додатковий потужний вплив матимуть: ефективність та послідовність реформ, поглиблення діалогу влади з бізнесом та з суспільством, наскільки сервісно надаватимуться державні послуги, потенційний тиск на бізнес у будь-яких його форматах тощо.

За зазначеної військової, політичної та економічної невизначеності будь-які прогнози наразі видаються недостатньо реалістичними на тривалих

відтинках часу. Можливо лише окреслити потенційні сценарії. А зважувати їх за ймовірністю та ризиками реалізації доцільно в процесі виконання Стратегії в залежності від змін зовнішніх та внутрішніх умов.

Основні прогнозні показники є попередньо-орієнтовними та надалі можуть бути скориговані на основі уточнення статистичних даних, зміни поточної військової, соціально-економічної ситуації та сценарних умов функціонування економіки з урахуванням внутрішніх і зовнішніх ризиків та загроз розвитку.

В основі кожного сценарію покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний), оптимістичний та базовий (цільовий).

4.2. Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку.

Інерційний (песимістичний) сценарій місцевого розвитку сформовано за комплексу припущень, що тривалий у часі (горизонти планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, воєнний та суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.

4.

**2.1.
Базові
припущ
ення
інерційн
ого
сценарі
ю -
націона
льний
рівень.**

1. Довготривала війна. Війна продовжується кілька років, лінія фронту періодично змінюється, відкриваються нові напрямки, проте без суттєвої переваги жодної зі сторін, частина територій залишаються під російською окупацією.

2. Населення України драматично скорочуватиметься до 25 млн. у 2035 році. Так само відсоток пенсіонерів буде вищим за 20%.

3. Зростають видатки державного бюджету на утримання ЗСУ та ВПК, решта видатків зменшується.
4. Обсяг міжнародної фінансової та іншої допомоги стабілізується на рівні не більше 20 млрд. грн. або зменшується.
5. Прожитковий мінімум для працездатних осіб фіксується на рівні 2026 року.
6. Рівень корупції в країні зменшується незначно.
7. Питома вага капітальних видатків зведеного бюджету становить не більше 0,5 відсотків ВВП.
8. Продовжується руйнування об'єктів інфраструктури внаслідок обстрілів ворога. Вичерпуються можливості щодо оперативного ремонту об'єктів інфраструктури.
9. В умовах довготривалої війни можливості місцевого самоврядування обмежуються.
10. Стагнація економіки, ВВП країни продовжує падіння, що не дає змоги подолати руйнівні наслідки війни.
11. Гривня підтримується виключно міжнародними кредитами та, відповідно, інтервенціями НБУ на валютному ринку.
12. Інвестиційна привабливість України на «нульовому» рівні.
13. Податковий тиск на підприємців залишається високим, в «тіньовому» секторі економіки залишається більше 50% малого і середнього бізнесу.
14. Номінальні доходи населення повільно зростають, а реальні – демонструють нульову або від'ємну динаміку (зменшуються). При цьому зростає розрив між високими і низькими доходами.
15. Зменшення реальних доходів населення та збільшення навантаження на бюджети всіх рівнів у частині підтримки соціальних стандартів життя населення.
16. В умовах суттєвої корекції тарифів в бік підвищення зростає вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводить до поглиблення кризи в ЖКГ та зростання тиску на бюджети всіх рівнів.

4.

2.2.
Базові
припущ
ення
інерційн
ого
сценарі
ю —
місцеви
й
рівень.

1. У структурі економіки громади посилюється вплив аграрного сектору та малого підприємництва, орієнтованого на місцевий ринок збуту; однією з ключових перешкод для подальшого розвитку аграрного напрямку і переробки є низька інвестиційна спроможність бізнесу;

2. Інвестиційний та підприємницький клімат у громаді погіршується або залишаються на тому ж рівні;

3. Рівень купівельної спроможності населення, особливо віддалених сільських населених пунктів, постійно знижується;

4. Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади не покращується або зменшується;

5. Обмежені кошти на відновлення зношеної і застарілої інфраструктури, її модернізацію, благоустрій, покращення умов надання послуг у різних сферах;

6. Демографічна динаміка від'ємна;

7. Невідповідність потреб ринку праці наявним вакансіям у громаді та відсутність можливості змінити кваліфікацію призводить до високого рівня безробіття;

8. Зростання кількості внутрішньо переміщених осіб призводить до збільшення навантаження на місцевий бюджет, систему соціального захисту, ринок праці, розмиття ідентичності.

4.

2.3.
Результа
ти
інерційн
ого
сценарі
ю.

1. Упродовж наступних років чисельність населення зменшується. Продовжується виїзд кваліфікованих спеціалістів та працездатного населення до великих міст та еміграція до європейських країн. Демографічна ситуація

погіршується: рівень народжуваності має негативну динаміку, крива смертності зростає, зберігається тенденція переважання питомої ваги жінок у загальній кількості населення. Чисельність молоді зменшується випереджаючими темпами. Натомість частка осіб старше працездатного віку збільшується, що призводить до зростання демографічного навантаження на працюючих.

2. Доходи від сільгосппідприємств громади скорочуються внаслідок зниження ділової активності бізнесу та складностей з пошуком кваліфікованих спеціалістів.

3. Доходи аграрного секторів економіки через відсутність інвестицій в інноваційні технології скорочуються. Погіршення результатів роботи цих секторів відбивається на рівні доходів населення громади.

4. Внаслідок скорочення робочих місць в реальному секторі більшість населення живе за рахунок торгівлі, послуг, бюджетних, пенсійних та соціальних виплат і власних домогосподарств, активізується трудова міграція кваліфікованої робочої сили за межі громади.

5. Території на периферії громади продовжують занепадати через відсутність робочих місць та зменшення реальних доходів населення.

6. Негативний підприємницький клімат та низька інвестиційна привабливість громади не сприяють зниженню рівня тінізації економіки. Реальний сектор економіки повільно скорочується, активна робота ведеться тільки в бюджетній сфері за рахунок державних трансфертів.

7. Внаслідок зменшення доходів місцевого та обмежених можливостей державного бюджету модернізація інфраструктури розтягується на довгі роки.

8. Через поступову руйнацію інфраструктури погіршується якість послуг в різних сферах: ЖКГ, освіта, охорона здоров'я, культура та інші.

9. Значні обсяги накопичених відходів та відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, з водопостачанням поглиблюють екологічну кризу та створюють несприятливі умови для життя мешканців громади. Зберігається високе антропогенне навантаження на природне середовище, що також ставить під загрозу забезпечення економічного зростання, розвиток туристично-рекреаційної сфери та покращення демографічних показників.

4.3 Оптимістичний сценарій розвитку.

Оптимістичний сценарій розвитку побудовано на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.

**3.1.
Базові
припущ
ення
оптиміс
тичного
сценарі
ю —
націона
льний
рівень.**

1. Війна завершується перемогою України та поверненням територій у 2026 році.
2. Українці активно повертаються в країну. Україною цікавляться та приїжджають таланти з усього світу, інвестори вкладають кошти в проривні українські стартапи.
3. Видатки на оборону країни та підтримки ЗСУ та ВПК в середньостроковій перспективі стабілізуються або зменшуються.
4. Рішуче впроваджуються системні реформи для набуття Україною членства в Європейському Союзі: судова, податкова, антикорупційна та ін. Приймається політичне рішення щодо найскорішого членства України в ЄС та НАТО.
5. Відкрито доступ українського бізнесу на європейський ринок. Це дасть змогу залучати до країни величезний капітал, щоб виробляти продукцію тут та продавати на європейський ринок.
6. Сформовані та активно працюють державні та міжнародні фонди повоєнного відновлення України та регіонів.
7. Інвестиційна привабливість країни покращується, реалізуються масштабні проекти з відновлення та розвитку громад та регіонів.
8. Зростання ВВП є вищим за 7% на рік.
9. Гривня стабільна.
10. Податкова реформа виводить бізнес із «тіні» та активізує мікро-, мале та середнє підприємництво.
11. Соціальна політика держави мінімізує ризики росту неплатежів внаслідок зростання тарифів на послуги ЖКГ.
12. Державні джерела регіонального і місцевого розвитку мають стабільне наповнення, а розподіл коштів із них відбувається прозоро і кошти спрямовуються на реальні розвиткові проекти («точки зростання») та відновлення й підтримку інших функціональних територій.
13. Розвиток ВПК та створення продуктів подвійного призначення забезпечать ефективні оборонні системи для самої країни, а також продукти з високою доданою вартістю.

14. Наявність великих власних запасів газу та нафти дозволяють Україні не лише забезпечувати свої внутрішні потреби, але й стати в перспективі одним із європейських енергетичних хабів.

15. Україна посилює свої роль важливого елементу системи світової продовольчої безпеки.

16. У найбільш довгостроковій перспективі Україна буде хай-тек країною, де бізнес та економіка є високотехнологічними, висока якість життя, медицини, освіти. Завдяки устрою взаємодії суспільства та держави, де держава — це функція для громадян, Україна може стати магнітом і для мешканців Європи та інших країн.

4.

**3.2.
Базові
припущ
ення
оптиміс
тичного
сценарі
ю —
місцеви
й
рівень.**

1. Місцева влада активно заохочує мешканців до процесів відновлення та розвитку громади. Мешканці згуртовані, відчувають себе єдиною спільнотою.

2. Сформовані або оновлені базові планувальні документи громади, серед яких Стратегія розвитку, комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, генеральні плани усіх населених пунктів громади, тощо.

3. У громаді покращується підприємницький та інвестиційний клімат. Громада стає привабливою для інвесторів — розвивається видобувна промисловість, підприємства у сфері сільського господарства та глибокої переробки с/г продукції.

4. Внаслідок зростання реальних доходів населення громади суттєво скорочується міграція робочої сили за її межі.

5. Громада активно впроваджує Стратегію розвитку та, відповідно, є реципієнтом Державного фонду регіонального розвитку, інших (в тому числі міжнародних) фондів відновлення та розвитку України та регіонів, інших джерел коштів фінансування розвиткових проектів (наприклад, міжнародної технічної допомоги). Отримані кошти направляються не тільки на оновлення інфраструктури громади, але й на створення «точок економічного зростання».

6. Запроваджено і ефективно використовуються механізми

стимулювання розвитку і підтримки суб'єктів малого середнього бізнесу: надається фінансова та інформаційна, інші види підтримки, створено інституції (фонди, агенції, центри тощо) підтримки малого бізнесу у громаді. Малий і середній бізнес виходить з "тіні", переміщуючись з ніші торгівлі і послуг у сферу товарного виробництва в тісній кооперації зі стратегічними інвесторами. Стрімко зростає сектор ІКТ та програмування.

4.

3.3. Результат т оптиміс тичного сценарі ю.

1. Громада формує свій новий імідж інвестиційно привабливої території та стає пізнаваною в Україні та за її межами – до громади поступово заходять стратегічні інвестори, зокрема, у галузі з високою доданою вартістю.

2. Навколо стратегічних інвесторів активізується малий і середній бізнес, заповнюючи логістично-послугову нішу.

3. Громада здійснює інвентаризацію земель та формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуваючи їх на інвестиційні ринки.

4. Проведено комплексне оновлення сільськогосподарського виробництва на сучасній науково-технологічній основі (інтенсивне та органічне землеробство), впроваджено сучасні та безпечні технологічні процеси, здійснено перехід на енергозберігаючі та ресурсозберігаючі технології, існуючі сільськогосподарські виробництва на території громади модернізуються та збільшують обсяги виробництва продукції.

5. Внаслідок дії попереднього пункту відбуваються позитивні зрушення в напрямі розвитку багатоукладного сільського господарства, коли поряд з великими господарствами діють малі та середні, формується кластерна система від вирощування до переробки та випуску готової продукції, у тому числі набуває розвитку вирощування та виготовлення екопродукції. Функціонують фермерські господарства сімейного типу з подальшим їх об'єднанням в сільськогосподарські кооперативи, які є основою для підвищення зайнятості в сільській місцевості.

6. Зростає рівень доходів населення, що пожвавлює внутрішній ринок.

7. Проекти розвитку в рамках реалізації Державної стратегії регіонального розвитку та Стратегії розвитку Кіровоградської області активізують економічне життя на периферії, формуючи «якірні точки» економічного зростання, зокрема, це розвиток кооперативного руху, створення нових видів бізнесу тощо.

8. Активне залучення державних субвенції та коштів з ДФРР, інших джерел разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту та покращити стан інженерно-транспортної інфраструктури громади.

9. Продовження євроінтеграційних процесів сприятиме зростанню зацікавленості інвесторів до України та громади зокрема, створенню нових підприємств і зменшенню трудової міграції.

4.4 Базовий сценарій розвитку – поступове відновлення та реновація.

Базовий (цільовий) сценарій є результатом критичної оцінки та можливих обмежень формування системи припущень оптимістичного сценарію розвитку: громада докладатиме розвиткових зусиль, хоча суспільно-економічний стан країни в цілому залишається складним для активного розвитку.

4.

4.1. Базові припущення реалістичного сценарію національного рівня.

1. Відносний мир наприкінці 2026 року між сторонами військового протистояння, контроль на лінії розмежування.

2. Економіка України адаптувалась до умов війни та повоєнного відновлення. Є розуміння, що відновлення економіки буде складним, поетапним і тривалим процесом.

3. До завершення воєнного стану дефіцит бюджету продовжать покривати, в тому числі, за рахунок прямої емісії. Рівень інфляції є значним але контрольованим з тенденцією до зменшення.

4. Партнери України зацікавлені в стабільній Україні та вирівнюванні рівня життя хоча б до показників сусідніх Румунії, Польщі або країн Балтії. З початку 2027 року відбувається активна повоєнна відбудова за рахунок коштів міжнародної спільноти та конфіскованих російських активів в рамках виплат репарацій Україні.

5. Відбудова зруйнованих об'єктів даватиме темпи зростання ВВП на рівні 3-5 відсотки, що не дає змоги подолати руйнівні наслідки війни самотужки.

6. Видатки на оборону країни і підтримку ЗСУ та ВПК стабілізуються (зменшуються), а вивільнені кошти спрямовуються на розвиток, у тому числі регіональний та місцевий (підтримка територіальних громад різних функціональних типів територій).

7. У рамках виконання Україною зобов'язань щодо членства в ЄС поступово впроваджуються необхідні реформи на національному та місцевому рівнях. Україна продовжує залишатися асоційованим членом ЄС.

8. Продовжується реалізація програми фінансової підтримки України від Європейського Союзу, спрямованої на фінансування державного бюджету, стимулювання інвестицій, а також технічну адміністративну підтримку в реалізації програми.

9. Посилення безпекових умов для забезпечення життєдіяльності, підтримка енергонезалежності залишається в переліку пріоритетів у середньостроковій перспективі.

10. Інвестиційна привабливість України в перші повоєнні роки залишається низькою. У середньо- та довгостроковій перспективі вітчизняні та іноземні інвестори вкладають кошти в ІТ, переробку агропродукції (в тому числі глибинну), відновлення житла та комунальної інфраструктури, енергетичну сферу (від генерації до збереження, зокрема, водневі технології), проекти, пов'язані з видобутком і збагаченням корисних копалин (за умов демонополізації і подолання корупції в цій сфері). А також інвестують в розвиток логістики та нове будівництво (відновлення).

11. Соціальна політика держави мінімізує ризики росту неплатежів внаслідок зростання тарифів на комунальні послуги (застосування механізмів субсидіювання соціально незахищених прошарків населення, запровадження регуляторних механізмів).

12. Податковий тиск на підприємців залишається високим, у тіні продовжує залишатися третина малого і середнього бізнесу.

13. Механізм державного інвестування у розвиток інфраструктури (дороги, транспортна, комунальна та енергетична інфраструктури) та розподілу коштів по областях і громадам залишається нерівномірним.

14. Впроваджується державна програма підтримки малих і середніх виробників сільськогосподарської продукції.

15. Доходи населення зростають повільно, зменшуючи відтік працездатного населення, проте недостатня кількість робочих місць та відсутність паритету у заробітній платі не забезпечує його повернення в країну.

16. Продовжується підтримка вітчизняного виробника шляхом надання державної допомоги суб'єктам господарювання у рамках проєкту всеукраїнської економічної платформи "Зроблено в Україні", зокрема, програми "єРобота" ("Надання грантів для створення або розвитку власного бізнесу", "Грантова програма для ветеранів та членів їх сімей" для створення або

розвитку переробних підприємств; садівництва, ягідництва та виноградарства; тепличного господарства), "Часткова компенсація вартості сільгосптехніки та обладнання вітчизняного виробництва", "Доступні кредити 5-7-9%" та інших напрямків.

17. Враховуючи важливість посилення енергонезалежності продовжиться державна підтримка на здійснення заходів з енергоефективності, зокрема і у рамках державної програми пільгового кредитування "Доступні кредити 5-7-9%": для ОСББ та житлово-будівельних кооперативів спільно з програмою "ГрінДІМ" - на придбання та улаштування генеруючих установок, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел, а також установки зберігання електричної енергії та допоміжне обладнання; для підтримки фізичних осіб – на встановлення генеруючих установок у власних домогосподарствах; для підтримки малого та середнього бізнесу – на встановлення електрогенераційних установок, які працюють на газу та можливість інвестувати у власну генерацію.

4.

4.2. Базові припущ ення реалісти чного сценарі ю – місцев ий рівень.

1. Громада формує власну ідентичність, мешканці громади активно залучені до суспільного життя та повоєнного відновлення.

2. З початку 2027 року починається активне повоєнне відновлення з поступовим переходом до соціального та економічного розвитку.

3. По мірі відновлення інфраструктури та створення умов для безпечного та комфортного проживання мешканці громади повертаються додому з інших регіонів та країн.

4. Сформовані або оновлені базові планувальні документи громади, серед яких Стратегія розвитку, комплексний план просторового розвитку, генеральні плани усіх населених пунктів громади.

5. До громади зростає інтерес з боку інвесторів, країн-донорів та МФО.

6. Підприємницький та інвестиційний клімат громади в короткостроковій перспективі мають невисоку позитивну динаміку, що не дає можливість активно розвивати малий та середній бізнес.

7. Громада ефективно використовує державні трансферти на розвиток інфраструктури та створення власних «точок економічного зростання».

8. Громада активно залучає кошти з грантових та інвестиційних джерел, впроваджуючи при цьому принципи гендерного і партисипативного бюджетування.

9. Глодоська громада активно впроваджує власну Стратегію розвитку, у тому числі розвиткові проекти на території Глодоської територіальної громади, за рахунок коштів державного бюджету, країн-донорів, МФО, інших джерел, незаборонених законодавством.

10. У рамках реалізації регіональної програми розвитку малого та середнього підприємництва відбувається надання фінансової підтримки суб'єктам малого і середнього бізнесу за рахунок коштів обласного бюджету та відповідного співфінансування з місцевого бюджету через Регіональний фонд підтримки підприємництва в області.

11. Передбачається здійснення низки першочергових організаційних заходів щодо співробітництва з регіонами-партнерами у рамках налагодження співпраці з іноземними країнами, міжнародними організаціями, інституціями, зокрема, в частині залучення до регіону гуманітарної та фінансової допомоги від міжнародних донорів для забезпечення потреб соціально незахищених верств населення та внутрішньо переміщених осіб, які залишились на проживання на території громади.

12. Проводиться робота із роботодавцями стосовно забезпечення своєчасної і в повному обсязі виплати заробітної плати та недопущення заборгованості з неї, підвищення рівня доходів населення.

13. Створюються необхідні умови для належної інтеграції ветеранів у суспільне та економічне життя, забезпечення соціальної підтримки та реабілітації, а також забезпечення належної життєдіяльності внутрішньо переміщених осіб та інших категорій громадян, які потребують особливої уваги.

14. Створюються умови для надання якісних, доступних адміністративних і публічних послуг, зокрема послуг освіти, охорони здоров'я та інших з дотриманням безпекових вимог.

15. Продовження реформи Нової української школи; розбудова безпечної та інклюзивної системи освіти за допомогою наближення освітніх послуг учням з особливими освітніми потребами.

16. Запровадження програми медичних гарантій у повному обсязі відповідно до Закону України "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення".

17. Цифрова трансформація, розвиток інформаційних технологій, забезпечується цифровий розвиток громади, підвищується рівень цифрової грамотності та обізнаності з базовими правилами кібергігієни в інформаційному просторі; впроваджується система електронного документообігу у структурних підрозділах громади.

18. У житлово-комунальному господарстві поступово здійснюється відновлення та модернізація об'єктів комунальної інфраструктури;

підвищується якість надання житлово-комунальних послуг, зменшується енергоємність виробництва комунальних послуг та споживання енергоносіїв.

19. Залучення жителів громади до державних програм іпотечного кредитування, зокрема "єОселя".

4.

4.3. Результат реалістичного сценарію.

1. Громада поступово формує свій новий імідж інвестиційно-привабливої території: технологічний та екологічний. Внаслідок ефективної політики місцевої та регіональної влади громада залучає стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки (виробництво та переробка).

2. Громада здійснює інвентаризацію земель та формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуваючи їх на інвестиційні ринки.

3. Проводиться поступово оновлення сільськогосподарського виробництва на сучасній науково-технологічній основі (інтенсивне та органічне землеробство), запроваджуються сучасні та безпечні технологічні процеси, існуючі сільськогосподарські виробництва на території громади модернізуються та збільшують обсяги виробництва продукції.

4. Внаслідок дії попереднього пункту відбуваються позитивні зрушення в напрямку розвитку багатоукладного сільського господарства, коли поряд з великими господарствами діють малі та середні, формується кластерна система від вирощування до переробки та випуску готової продукції, у тому числі набуває розвитку вирощування та виготовлення екопродукції. Функціонують фермерські господарства сімейного типу з подальшим їх об'єднанням в сільськогосподарські кооперативи, які є основою для підвищення зайнятості в сільській місцевості.

5. Громада поступово створює ефективну систему надання комунальних послуг, у тому водопостачання, поводження з ТПВ та благоустрою.

6. Підвищуються доходи малого та середнього бізнесу, проте динаміка має незначні позитивні показники.

7. Поступово зростає рівень доходів населення, що стимулює внутрішній ринок.

8. У громаду поступово заходять інвестори, зокрема у галузі з високою доданою вартістю, а також у сферу туризму, в тому числі й «зеленого» (активно

розвивається туристично-рекреаційна галузь, включаючи садиби зеленого туризму, туристичні маршрути вихідного дня тощо).

9. Продовження процесів децентралізації забезпечує можливість більш ефективно залучати кошти державного і місцевих бюджетів у розвиток виробничої і невиробничої інфраструктури, зокрема житлово-комунального, дорожнього господарства, транспортних та інформаційних комунікацій.

10. Залучення державних субвенції та коштів з ДФРР разом з планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять підвищити рівень комфорту та покращити стан логістичної інфраструктури громади.

11. Активність мешканців громади підвищується, формуються нові громадські організації, в т.ч. що реалізують соціальні проекти у галузі прав людини та гендерної рівності, які додатково залучають позабюджетні кошти для розвитку громади та активізації громадянського суспільства.

Ключову роль у підтримці та подальшому відновленні економіки впродовж 2025-2027 років зіграють зовнішні запозичення, грантові кошти та зовнішні інвестиційні ресурси.

За підсумками засідання Робочої групи з розробки Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади прийнято рішення щодо визначення базового (цільового) сценарію основним сценарієм подальшого розвитку Глодоської громади.

5. Стратегічне бачення розвитку Глодоської сільської територіальної громади.

Стратегічне бачення є наріжним каменем Стратегії розвитку громади. Воно формує ключову ланку між попередньо проведеним аналізом, дослідженням думки мешканців і бізнесу громади та її майбутнім розвитком. Умовно, стратегічне бачення складається з двох блоків. Першим з них є характеристика громади, її місцезнаходження, унікальних особливостей, факторів, які виділяють громаду з-поміж інших і дозволяють ідентифікувати її в межах певної території.

Друга частина – образ майбутнього. Того, якою громада прагне стати через 5-7 років. Цей блок повинен давати чіткі і зрозумілі орієнтири для представників громади, в т.ч. – різних категорій мешканців та бізнесу. Він має відштовхуватися від тих очікувань, котрі були зафіксовані в рамках опитувань, перспектив розвитку України і регіону, потенційних можливостей і прагнень громади. Її правильне формулювання стане запорукою успіху і дозволить грамотно вибудувати подальший алгоритм дій.

Стратегічне бачення: Глодоська сільська рада – громада на Кіровоградщині, зі славетними традиціями, культурною спадщиною, багатими

надрами, родючими чорноземами, талановитими і працьовитими людьми, де активно розвивається аграрне виробництво. Тут у пріоритеті: інноваційний розвиток, новітні технології, сприятливий бізнес-клімат, щасливі та активні люди, що живуть і ефективно працюють у комфортних умовах та безпечному довіллі. Громада, яка креативно і прогресивно рухається у майбутнє, трансформуючись і адаптуючись до змін. Місце, де турбуються про людей – від народження, про довілля – у кожному куточку. Досягаємо сталого розвитку в усіх сферах життя.

Місія:

1. Розбудуємо економічний розвиток за прогресивними технологіями.
2. Інвестуємо у людей: розвиток людського капіталу, підвищення добробуту населення.
3. Працюємо над сталим розвитком громади.
4. Дбайливо використовуємо ресурси, зберігаємо і поліпшуємо екологічне середовище.

5.1. Напрацьовані версії стратегічного бачення розвитку Глодоської сільської територіальної громади.

Члени робочої групи напрацьовували наступні варіанти стратегічного бачення розвитку громади:

1) Глодоська територіальна громада намагається реалізовувати європейську, людиноцентристську політику, дбає про безпеку, захист та всебічний розвиток мешканців і приїжджих, розвиток підприємництва, виробництва і переробки, на чистих, туристично привабливих, комфортних для проживання і ведення бізнесу землях.

2) Глодоська територіальна громада розташована в мальовничому місці, на берегах річки Сухий Ташлик, що на Кіровоградщині, унікальний край лугів, річок та ставків з різноманітною флорою і фауною. Громада з толерантним ставленням до всіх, багаторічним досвідом підприємництва та сільськогосподарської діяльності. Активна співпраця місцевої влади, населення і підприємців забезпечили тут європейські умови проживання, становлення молоді і опікування людей похилого віку, комфортне середовище для відкриття та розвитку бізнесу і туризму.

3) Глодоська громада – економічно потужна, соціально орієнтована, безпечна і екологічна громада, відкрита для проживання для всіх достойних українців, яка рада гостям і туристам з ближнього і дальнього зарубіжжя.

4) Глодоська громада – аграрна, відкрита для інновацій та зовнішнього світу громада на Кіровоградщині. Екологічно чиста, комфортна та безпечна для проживання.

5.2. Фінальна версія стратегічного бачення розвитку Глодоської сільської територіальної громади.

Глодоська територіальна громада – економічно потужна громада, розташована в мальовничому місці на берегах річки Сухий Ташлик, що на Кіровоградщині. Громада, яка втілює в життя людиноцентристську політику, відкрита для інновацій та зовнішнього світу, з багаторічним досвідом сільськогосподарської діяльності та підприємництва. Активна співпраця місцевої влади, населення і підприємців забезпечили тут європейські умови проживання, становлення молоді і опікування людей похилого віку, комфортне середовище для відкриття та розвитку бізнесу.

6. Стратегічні цілі, оперативні цілі та завдання розвитку громади.

Для досягнення розвитку громади на рівні, визначеному у стратегічному баченні, визначено три стратегічні цілі, які конкретизуються у вісім оперативних цілей, які будуть реалізовуватися шляхом виконання відповідних завдань, заходів і проєктів розвитку (таблиця 23).

Стратегічні цілі – це бажаний результат цілеспрямованої діяльності у вирішенні ключової проблеми з оптимальним використанням ресурсів. Досягнення стратегічної мети - спосіб (засіб) вирішення проблеми чи реалізації можливості. Кожна стратегічна ціль конкретизується в оперативних цілях, що є конкретними в часі алгоритмами дій щодо досягнення стратегічних цілей. Сукупність оперативних цілей і складає стратегічну ціль.

Оперативні цілі – це конкретні, вимірювані та обмежені в часі результати, яких необхідно досягти для реалізації довгострокових стратегічних цілей. Кількість оперативних цілей має бути такою, щоб виконати стратегічну ціль.

**Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Глодоської сільської громади
на 2026-2027 роки (з перспективою розвитку до 2034 року)**

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
1. Громада безпечна та комфортна для проживання і розвитку	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок агресії та непередбачених надзвичайних ситуацій	1.1.1. У громаді збільшено кількість захисних споруд цивільного захисту та забезпечено їх облаштування згідно з вимогами	1. Нове будівництво захисної споруди для Глодоського ліцею Глодоської сільської ради, розташованого за адресою: вул. Центральна, 69 с.Глодоси. 2. Матеріально-технічне забезпечення захисних споруд цивільного захисту згідно з вимогами.
		1.1.2. Покращено матеріально-технічне забезпечення для оперативного та якісного реагування на надзвичайні ситуації в громаді	1. Закупівля обладнання та матеріалів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. 2. Встановлення системи відеоспостереження в населених пунктах громади.
		1.1.3. Вжито заходи щодо оповіщення населення громади про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій	1. Розробка механізмів оповіщення населення громади про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. 2. Встановлення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення населення.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.2.1. Сформовано місцевий матеріальний резерв на випадок надзвичайних ситуацій	1. Планування та формування матеріального резерву громади на випадок надзвичайних ситуацій. 2. Створення матеріального резерву громади для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та надання термінової допомоги постраждалому населенню.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
		1.2.2. Покращено енергоефективність об'єктів комунальної власності	1. Енергоменеджмент об'єктів соціальної інфраструктури громади. 2. Забезпечення енергоефективності шляхом встановлення сонячних панелей на адміністративному приміщенні за адресою: с.Глодоси, вул. Тереня Масенка, 8. 3. Забезпечення енергоефективності шляхом встановлення сонячних панелей на адміністративному приміщенні за адресою: с.Глодоси, вул. Центральна, 44. 4. Забезпечення енергоефективності шляхом встановлення сонячних панелей та сонячних колекторів на адміністративному приміщенні за адресою: с.Глодоси, вул. Центральна, 41. 5. Автономізація об'єктів вуличного освітлення із застосуванням відновлювальної енергетики. 6. Застосування відновлювальної енергетики шляхом встановлення сонячних панелей для забезпечення безперебійного функціонування мереж водозабезпечення.
	1.3. Покращено стан екологічної безпеки громади	1.3.1. Розпочато реалізацію завдань місцевого плану управління відходами Глодоської сільської територіальної громади	1. Забезпечення збору та вивезення на визначені сміттєзвалища побутових відходів у громаді. 2. Забезпечення закриття звалищ побутових відходів та проведення рекультивації забруднених ділянок.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
		1.3.2. Запроваджено систему екологічного моніторингу	1. Розробка механізмів екологічного моніторингу громади. 2. Встановлення місцевої екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи.
		1.3.3. Облаштовано місця відпочинку та дозвілля	Реалізація проєкту благоустрою населених пунктів громади «Доглянута громада»
		1.3.4. Забезпечено належне водопостачання в населених пунктах громади	Капітальний ремонт водопроводу протяжністю 11 км у селі Глодоси Новоукраїнського району Кіровоградської області

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
2. Якість послуг, які надаються мешканцям громади, забезпечує комфортність проживання	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.1.1. Освітня сфера працює ефективно та якісно	1. Капітальний ремонт будівлі Глодоського ліцею Глодоської сільської ради, розташованого за адресою: вул. Центральна, 69 с.Глодоси. 2. Переміщення Глодоського закладу дошкільної освіти №2 "Пролісок" у приміщення Глодоського ліцею Глодоської сільської ради. 3. Забезпечення закладів загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням в межах впровадження реформи "Нова українська школа".
		2.1.2. Умови обслуговування пацієнтів та перебування жителів громади у закладах охорони здоров'я та закладах соціальної сфери відповідають сучасним вимогам, у тому числі доступності	1. Встановлення сучасного модульного Центру надання адміністративних послуг. 2. Матеріально-технічне забезпечення Центру надання адміністративних послуг відповідно до сучасних стандартів надання соціальних послуг. 3. Капітальний ремонт даху адміністративного приміщення за адресою: с.Глодоси, вул. Центральна, 5 4. Облаштування прилеглої території біля адміністративного приміщення за адресою: с.Глодоси, вул. Центральна, 5.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
		2.1.3. Розширено спектр та підвищено якість послуг підприємств та установ культури, спорту та відпочинку, створення молодіжного простору	1. Створення щорічного культурного фестивалю «Глодоські зустрічі». 2. Реалізація проєкту «Активні парки – локації здорової України» в рамках програми «Здорова Україна». 3. Капітальний ремонт пам'ятника загиблим воїнам у селі Глодоси. 4. Облаштування спортивної зали в адміністративному приміщенні за адресою: с.Глодоси, вул. Покровська, 76. 5. Створення за забезпечення діяльності молодіжного центру.
		2.1.4. Сільське комунальне підприємство громади надає широкий спектр якісних послуг	1. Покращення матеріальної бази Глодоського сільського комунального підприємства. 2. Розширення сфери надання послуг Глодоським сільським комунальним підприємством.
		2.1.5. Сформовано фонд житла комунальної власності	1. Інвентаризація потенційно безхазяйного майна. 2. Забезпечення оформлення права комунальної власності на безхазяйне житло.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
		2.1.6. Вулично-дорожня мережа громади добре розвинена та відповідає вимогам інклюзивної доступності	1. Проведення ремонтних робіт асфальтного покриття комунальних доріг та облаштування тротуарів. 2. Реалізація вимог інклюзивної доступності та створення безбар'єрного середовища для осіб з особливими потребами.
		2.2.1. Цифрові, електронні та інформаційні ресурси і технології в громаді відповідають сучасним вимогам	1. Впровадження програми інформатизації «Цифрова громада». 2. Покращення якості доступу до мережі Інтернет в усіх населених пунктах громади. 3. Облаштування відкритих WiFi-зон доступу до мережі Інтернет.
	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	2.2.2. Для працівників комунальних закладів, установ та служб громади і органів місцевого самоврядування створені належні умови для роботи і розвитку компетенцій	1. Підвищення комп'ютерної грамотності працівників виконавчих органів Глодоської сільської ради. 2. Підвищення інформаційної культури працівників виконавчих органів Глодоської сільської ради.
		2.2.3. Впроваджено сучасні практики містопланування та містобудування з урахуванням принципів інклюзивності	Виготовлення комплексного плану просторового розвитку території Глодоської сільської територіальної громади

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	Назва проєкту
3. Розвинена економіка громади	3.1. Підприємницька активність у громаді зростає	3.1.1. Створено стабільні та ефективні механізми підтримки підприємництва	1. Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу. 2. Інформаційно-консультативна підтримка бізнесу.
		3.1.2. Закладено передумови розвитку туристичного сектора громади	1. Розробка туристичних маршрутів, визначення власних унікальних ресурсів (природні, історичні, культурні) для привернення уваги туристів. 2. Активне представлення туристичного потенціалу громади в інтернеті, участь у туристичних виставках, розробка туристичного бренду громади. 3. Розвиток зеленого туризму на базі ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Заозер'я».
	3.2. Ефективне використання потенціалу комунальної власності громади	3.2.1. Землі сільськогосподарського призначення комунальної власності задіяні для ведення господарської діяльності	1. Інвентаризація земель комунальної власності. 2. Створення геоінформаційної системи управління земельними ресурсами громади.
	3.3. Активізація інвестиційної діяльності громади	3.3.1. Покращення інвестиційного та бізнес клімату в громаді	1. Виготовлення інвестиційного паспорта громади, інвестиційних проєктів та створення «інвестиційного офісу». 2. Просування громади серед вітчизняних та міжнародних інвесторів. 3. Активна участь в економічних форумах, інвестиційних конференціях, виставках вітчизняного та міжнародного рівня.

7. Аналіз відповідності положень Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2026-2027 роки.

Цілі і завдання Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади було розроблено з урахуванням документів більш високого рівня, які визначають основні вектори розвитку регіону, держави та світу в цілому, в першу чергу - Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2026 – 2027 роки. Нижче наведено аналіз відповідності базових положень Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади цьому документу. Цей крок здійснено з метою підтвердження тотожності обраних напрямів розвитку громади більш високим цілевизначенням. Для цього здійснено співставлення операційних цілей Стратегії розвитку громади з обласною Стратегією розвитку.

**Повне узгодження оперативних цілей Стратегії розвитку Глодоської СТГ
відмічено позначкою «+ +», загальне узгодження відмічено «+»**

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок агресії та небезпечних надзвичайних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності об'єктів громади	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництва активність у громадському	3.2. Ефективне використання потенціалу громади	3.3. Активізація інвестицій в економіку області
Оперативні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області								
1.1. Активізація інвестиційної діяльності, розбудова екосистеми								+

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок атаки та небезпечних надзвичайних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності об'єктів громади	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництва активність у громаді зростає	3.2. Ефективне використання потенціалу комунальної власності громади	3.3. Активізація інвестиційної діяльності громади
сприяння залученню інвесторів у відновлення/модернізацію економіки області								
1.2. Розвиток підприємництва – ключ до економічного зростання регіону						++		
1.3. Розвиток існуючих та нових	-	-	-	-	-	-	-	-

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок атаки та небезпечних надзвичайних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності об'єктів громади	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництва активність у громаді зростає	3.2. Ефективне використання потенціалу комунальної власності громади	3.3. Активізація інвестиційних процесів
високотехнологічних виробництв з урахуванням засад смартспеціалізації								
2.1. Якісна освіта для всіх				+				
2.2. Міцне здоров'я – шлях до стабілізації демографічної ситуації				+				
2.3. Створення умов для підвищення добробуту та				+				

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок атаки та небезпечних надзвичайних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності об'єктів громади	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництво активізує громадянську	3.2. Ефективне використання потенціалу громади	3.3. Активізація інвестиційних ресурсів громади
соціальної адаптації вразливих категорій населення, формування інклюзивного середовища								
2.4. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб у територіальні громади за місцем їх перебування				+				
2.5. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей				+				

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок атаки та небезпечних надзвичайних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності об'єктів громади	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництва активність у громаді зростає	3.2. Ефективне використання потенціалу комунальної власності громади	3.3. Активізація інвестиційної діяльності громади
2.6 Розвиток культурного потенціалу та збереження культурної спадщини				+				
3.1. Впровадження інструментів ефективного адміністративного менеджменту, розвиток громад та соціальна згуртованість				+				
3.2. Стимулювання економічної							+	

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок агресії та небезпечних надзвичайних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності об'єктів громади	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництво активізує громаду зростає	3.2. Ефективне використання потенціалу комунальної власності громади	3.3. Активізація інвестиційних процесів
Оперативні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області								
активності громад, насамперед в перспективних для відповідних територій сферах господарської діяльності								
3.3. Розвиток житлово-комунальної, енергетичної та логістичної інфраструктури територій		+	+	+				

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок атаки та небезпечних надзвичайних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності очікуванням небезпечних ситуацій	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництво активізує громадянську	3.2. Ефективне використання потенціалу комунальної власності громади	3.3. Активізація інвестиційної діяльності громади
Оперативні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області								
3.4. Розвиток безпекової інфраструктури	+	+						
3.5. Цифрова трансформація, розвиток інформаційних технологій					++			
4.1. Розвиток екомережі та збереження біорізноманіття			+					
4.2. Зменшення екологічного			+					

	Оперативні цілі Стратегії розвитку Глодоської СТГ							
	1.1. Сформовано систему захисту та упередження на випадок атак та небезпечних ситуацій	1.2. Покращено стан енергетичної безпеки громади та створено резерви на випадок активізації бойових дій в умовах військового часу чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3. Покращено стан адекватності об'єктів інфраструктури	2.1. Рівень публічних послуг задовольняє зростаючі потреби усіх категорій мешканців	2.2. Система місцевого управління є сучасною та спроможною реагувати на виклики	3.1. Підприємництва активізується у громадській	3.2. Ефективне виконання потенціалу громади	3.3. Активізація інвестиційних процесів
Оперативні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області								
навантаження на довкілля								

8. Основні етапи та механізми реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади.

Впровадження Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади на 2026 - 2027 роки (з перспективою розвитку до 2034 року)

полягатиме у реалізації сформульованих у ній стратегічних, оперативних цілей та завдань. Наступним важливим кроком реалізації Стратегії буде розроблення та затвердження Плану заходів, формування бюджету з урахуванням цілей, визначених у Стратегії, реалізація місцевих програм, проектів та заходів, моніторинг досягнення цілей та їх коригування у разі необхідності.

Планом заходів визначаються проекти місцевого розвитку, їх головні виконавці, обсяги і джерела фінансування, індикатори результативності їх виконання. План заходів затверджується рішенням Глодоської сільської ради. Включені до Плану заходів проекти та заходи мають враховуватися у щорічних програмах економічного та соціального розвитку території, інвестиційних програмах (проектах), спрямованих на розвиток громади, та інших проектах, а також у бюджеті громади.

Механізм досягнення стратегічних, оперативних цілей та завдань передбачає консолідацію зусиль виконавчого комітету та його структурних підрозділів, приватного сектору громади та інститутів громадського суспільства.

9. Моніторинг та оцінка результативності реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади.

Стратегія розвитку Глодоської територіальної громади орієнтована на досягнення конкретних результатів, визначених системою стратегічних цілей та ефективного використання ресурсів для досягнення цих результатів.

Відстеження та аналіз динаміки і структурних змін, що відбуваються у процесі реалізації стратегічних, операційних цілей та завдань, визначених у Стратегії, здійснюється саме у процесі моніторингу та оцінки.

Моніторинг – це процес заходів із обліку, збору, аналізу та узагальнення інформації щодо відстеження виконання запланованих заходів і перевірки їх відповідності встановленим завданням (стандартам), що здійснюється на регулярній основі. Ефективний моніторинг створює надійну базу для оцінки.

Оцінка – вимірювання щодо встановлення рівня досягнення поставлених цілей та основа для прийняття подальших управлінських рішень. За результатами оцінки можна відповісти на питання чи вдалось досягти запланованих результатів, який вплив мали зміни та наскільки результат є ефективним та стійким.

Тобто, моніторинг та оцінка - це два пов'язаних між собою процеси, що мають важливе значення для впровадження Стратегії. Вони лежать в основі побудови системи надійної звітності про результати та подальшого прийняття управлінських рішень. Процес моніторингу зазвичай спрямований на відстеження процесу впровадження та отримання оперативної інформації, необхідної для подальшої оцінки ефективності цього процесу та оцінки змін, які він принесе, а також ступеню впливу цих змін.

Результати реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади на 2026 - 2027 роки (з перспективою розвитку до 2034 року) визначатимуться на підставі проведення моніторингу реалізації Стратегії і виконання Плану заходів.

Для цього розпорядженням сільського голови створюється робоча група з реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади на 2026 - 2027 роки (з перспективою розвитку до 2034 року), Плану заходів та з проведення моніторингу стану їх виконання (далі – Робоча група), та затверджується порядок її роботи.

До складу Робочої групи входять відповідальні за виконання завдань Стратегії. Очолює Робочу групу заступник сільського голови. Повний склад Робочої групи та персональна відповідальність за реалізацію завдань Стратегії визначається розпорядженням сільського голови. Робоча група збирається не рідше одну раз на півроку та виконує наступні функції:

- забезпечує виконання завдань Стратегії відповідно до затвердженого плану;

- здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади за визначеними показниками;

- аналізує співвідношення основних соціально-економічних показників громади та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо);

- вивчає основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т.д. тенденції, визначає їх впливи на громаду;

- формує пропозиції стратегічних сценаріїв у нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища;

- формує пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до Стратегії як відповідь на виявлені нові загрози і можливості;

- організовує взаємодію підрозділів виконавчих органів ради, органів державної влади, підприємств та установ громади в процесі реалізації Стратегії, програм та проектів розвитку громади;

- здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації Стратегії, надає їх голові та презентує їх щорічно у лютому на черговому пленарному засіданні сільської ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковому розміщенню в мережі Інтернет;

- здійснює підготовку піврічних звітів про стан реалізації Стратегії, надає їх голові та презентує на засіданні виконкому.

Процес моніторингу може виявити проблемні питання та викликати необхідність прийняття управлінських рішень.

Визначається перелік індикаторів досягнення цілей, визначених Стратегією розвитку, та стан виконання Плану заходів (у тому числі місцевих програм розвитку) за відповідний період. Результати проведення моніторингу реалізації Стратегії розвитку та Плану заходів оприлюднюються на офіційному веб сайті Глодоської сільської ради.

Визначають два основні типи моніторингу:

1. Моніторинг ситуації – визначається факт зміни умов чи незмінний стан справ.

2. Моніторинг процесу - передбачає відстежування прогресу щодо впровадження тих чи інших елементів програми та досягнення конкретних коротко- та середньострокових результатів.

Моніторинг має бути:

об'єктивним і прозорим;

джерелом забезпечення громадськості та установ, які фінансують реалізацію компонентів Стратегії, необхідною інформацією;

системним і постійним – тобто забезпечувати постійний збір та аналіз інформації упродовж періоду життєвого циклу Стратегії;

таким, що забезпечує впровадження стратегії згідно з наміченим планом, надаючи інформацію щодо проблем, які необхідно усувати, та щодо своєчасності реалізації проєктів і заходів;

корисним і таким, що використовується, – інформація, зібрана за допомогою системи моніторингу, має давати змогу організації чи керівництву вчитися з успіхів та помилок, приймати своєчасні й правильні рішення;

таким, що допомагає встановлювати цілі та індикатори для всіх коротко, середньо- та довгострокових результатів.

Ключовими складовими системи моніторингу є:

формування органу з моніторингу з метою організації процесу регулярного збору фактичних показників;

затвердження документу (Положення) про систему моніторингу виконання Стратегії;

розробка системи індикаторів.

Важливо зазначити, що ефективні моніторинг та оцінка можуть здійснюватися тільки на основі критеріїв/системи індикаторів, які мають бути визначені на ранніх етапах розробки Стратегії для розподілу необхідних ресурсів і підготовки відповідних даних.

Тобто на етапі розробки Стратегії необхідно забезпечити дотримання трьох обов'язкових умов:

визначення конкретних результатів для кожної зі стратегічних та операційних цілей, завдань та заходів, а також проєктів;

визначення індикаторів та показників (планових чи цільових, фактичних) для кожного результату (під час здійснення моніторингу мають співставлятися планові та фактичні показники та відзначатися відхилення по кожному проєкту Стратегії);

визначення джерел інформації.

Пропозиції щодо зміни основного тексту Стратегії розглядаються профільними депутатськими комісіями (перелік визначається в розпорядженні сільського голови), обговорюються на чергових та позачергових нарадах

Робочої групи і виносяться на розгляд сесії Глодоської сільської ради один раз на рік (за необхідності – двічі на рік).

II **процедура** **монітор** **ингу** **Страте** **гії.**

Система моніторингу та оцінювання впровадження Стратегії розвитку громади базується на принципах:

RBM-підходу (управління, орієнтоване на результат, Results-Based Management). Це комплексний підхід, який передбачає визначення конкретних та вимірюваних результатів діяльності у середньостроковій перспективі, послідовність у реалізації визначених пріоритетів та ефективну координацію заінтересованих сторін. Даний підхід сприяє розв’язанню проблем та/або задоволенню потреб на основі стратегічного планування, що передбачає вибір оптимального варіанту досягнення визначених кінцевих результатів, які оцінюються на основі вимірюваних показників;

чіткому визначенні індикаторів та показників (планових чи цільових, фактичних) для кожного результату та одиницях їх виміру;

єдності управлінських процесів;

системності його здійснення;

партисипативності;

прозорості.

Моніторинг полягає у спостереженні (відслідковуванні, тобто виявленні відповідності наявного стану речей бажаному результату) та попередженні (попередження небажаних результатів виконання Стратегії). Моніторинг здійснюватиметься відповідно до Плану моніторингу за визначеними планом показниками.

Моніторингу виконання Стратегії передбачає:

- 1) визначення показників/індикаторів (планові чи цільові, фактичні);
- 2) організація процесу регулярного збору фактичних показників (тобто хто, коли і як провадитиме моніторинг — створення органу моніторингу в громаді);
- 3) співставлення планових та фактичних показників та визначення відхилень по кожному проекту Стратегії.

Для оцінки ходу виконання проектів буде використовуватися наступна шкала оцінювання рівня виконання проекту у складі Стратегії громади:

Ступінь відхилення	Рівень показника виконання
Незначне відхилення	0,9-1,0

Відчутні відхилення	0,75-0,89
Відставання (затримка виконання)	0,5-0,74
Загроза невиконання	менш за 0,5

За результатами моніторингу Робоча група готує висновки про необхідність коригування/оновлення Стратегії та стимулювання її реалізації.

Моніторинг Стратегії розвитку громади включає три рівні:

1) **Моніторинг зовнішнього середовища розвитку громади**, який базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в державі в цілому та Кіровоградській області, які є стратегічно важливими для громади. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

2) **Моніторинг індикаторів реалізації Стратегії** відповідно до визначених показників. Звіт про виконання цієї частини моніторингу готується щорічно, як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

3) **Моніторинг виконання проектів місцевого розвитку**, що складають План реалізації Стратегії. Даний моніторинг розпочинається з наступного півріччя після затвердження Плану реалізації Стратегії розвитку. Оцінюється стан виконання кожного проекту та ступінь досягнення результатів, передбачених технічним завданням на проект. Раз на півроку (10 травня і 10 листопада) відповідальний за моніторинг виконання Стратегії структурний підрозділ направляє іншим відповідальним структурним підрозділам сільської ради нагадування про необхідність надати піврічний моніторинговий звіт (за підсумками року та першого півріччя). До 15 числа наступного за зазначеними місяцями представники Робочої групи повинні одержати моніторингові звіти.

На підставі результатів моніторингу один раз на рік на чергове засідання Робочої групи виноситься проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх стратегічних цілях. Затверджений Робочою групою аналіз фінансових потреб надається до депутатської комісії для урахування під час розробки проекту бюджету на наступний рік.

Моніторинг розглядається як процес (процедура) систематичного накопичення інформації, її обробки і підготовки висновків з метою уникнення ризику серйозних відхилень від запланованих результатів та забезпечення якості й ефективності в реалізації проектів розвитку.

Система моніторингу включає систему індикаторів (результатів) виконання Стратегії (кількісні та якісні показники/індикатори). Інструментом моніторингу є система комплексних показників (індикаторів), які повинні відображати як ефективність виконання конкретних завдань, так і засвідчувати їх релевантність стратегічним цілям Стратегії.

10. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії розвитку Глодоської сільської територіальної громади.

Відповідно до статті 21 Закону України "Про засади державної регіональної політики" (із змінами) джерелами фінансування державної регіональної політики є:

- 1) кошти Державного бюджету України, зокрема державного фонду регіонального розвитку;
- 2) кошти місцевих бюджетів;
- 3) кошти, що надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- 4) кошти міжнародних організацій;
- 5) кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

Основним джерелом фінансування стратегічних проєктів можуть бути як кошти бюджету громади, так і кошти державної субвенції та інші зовнішні фонди, які дозволять реалізувати більшу кількість завдань згідно з визначеними виконавчими органами громади пріоритетами. У разі подачі заявки щодо виділення коштів із зовнішніх державних фондів на реалізацію і співфінансування завдань, кожного разу буде проводитись аналіз вимог, які стосуються пропорції частки власних коштів громади у фінансуванні і принципів формально-правового врегулювання цих завдань.
